

Uvodnik

Ambrož Kodolja

Izbirni vernik

Način verovanja se pri današnjem vernem človeku zadnje čase zelo spreminja. Na splošno se zaznava, da velika večina vernih ljudi tudi v našem okolju veruje bolj po svoje. Lahko bi rekli, da si vero prirojujejo lastnim potrebam in tudi lastni iznajdljivosti. V sociologiji religije imenujejo takšnega vernika izbirni vernik, ker si po lastni izbiri in potrebi izbira posamezne elemente vernosti. Pri nas imamo še marsikje klasični pogled na vernega človeka. To je tisti, ki veruje v Boga in tudi v druge verske resnice, dokaj redno moli in prav tako dokaj redno hodi v cerkev. Čeprav moramo priznati, da Slovenci v primerjavi z drugimi evropskimi narodi sorazmerno manj molimo. Tudi glede obiska nedeljske maše Slovence uvrščajo nekje v evropsko povprečje. Seveda se ta obisk zelo razlikuje pri Slovencih samih. Ponekod presega 30%, v drugih krajih doseže komaj 4 - 6% nedeljskih obiskovalcev. Isto je s strukturo obiska maše. Ponekod je 90 % žensk in komaj kakšen slab odstotek moških. Drugod se suče v razmerju 1:3 v korist žensk, spet drugje je odstotek usklajen. Zanimivo je ravnanje mladine. So župnije, kjer mladih enostavno ni ali so izredno redki pri nedeljski maši, so pa župnije, kjer prav ti dajejo pečat nedeljskim mašam. Posebno poglavje so šolarji. Ponekod so, druge jih skoraj ni. Tu obvelja staro pravilo: kjer so starši, so tudi otroci. Če staršev ni, tudi otrok ni ali so samo občasno...

Ob tem zapažanju lahko pridemo do potrditve, da tudi naš slovenski vernik velikokrat prirojuje vero lastnim potrebam s prepričanjem, ki si ga je oblikoval sam, velikokrat mimo - uradne, oznanjevalne - vere, ob lastni iznajdljivosti. Vse to pa je lahko tudi daleč od tiste trdne vere, ki so jo poznali naši slovenski predniki. Vernost Slovencev v Sloveniji se precej razlikuje od vernosti Slovencev kje v zamejstvu. V Sloveniji je še vedno izredno močno izstopanje med verno in ateistično stranjo. V zamejstvu pogosto zapažamo neki verski "blef", ki se je spojil z vernostjo Italijanov. Pri Italijanih se na splošno govori, da so katoličani. To pa ne pomeni, da hodijo ob nedeljah v cerkev. To na splošno opravičujejo, češ da niso verski fanatiki. (Zanimivo, isto se govori pri katoličanih v Bosni!) Pri slovenskem zamejskem verniku je bolj ali manj opazna tudi politika. Ta je pri verniku v Sloveniji komaj opazna. Kristjan mora imeti svoj odnos do politike, saj je politika del javnega tudi kristjanovega življenja. Ne sme pa biti politika sredstvo za takšno ali drugačno manipuliranje z vero in vernim človekom. Dogaja se, da v zahodnih demokracijah niso redki primeri, ko se vera, verske strukture, verniki in celo Cerkev izrabijo v politične namene. Gotovo je to narobe. To bi ne smelo biti, pa žal je! Kljub temu pa je zanimivo, da Bog velikokrat ob takšnih primerih poskrbi, da se to lepo "pogliha", ko se takšna versko-politična šušmarjenja kaj kmalu izničijo in razblinijo v nič!

Veliko je kljub vsemu načinov, kako naj bi bili danes kristjani. Veliko napako bi zato naredili, če bi določene krščanske modele posploševali ali pa jih skušali primerjati ali celo vnašati v okolje, kamor ne gredo, ali pa okolje zanje ni primerno. S takim načinom lahko naredimo veliko škode, ki se pozneje težko popravi, če se sploh popravi da.

"Skupaj bi radi videli Jezusa"

Binkoštno bdenje na Kostanjevici

Foto J.M.P.

Podprimo solidarnost med manjšinami v Evropi, ki bo edina zagovarjala naša pričakovanja in se zavzemala za spoštovanje manjšinskih pravic v Evropski zvezi!

Izvršni odbor Sveta slovenskih organizacij je na svoji zadnji seji obravnaval vrsto konkretnih zadev, predvsem vprašanja odnosov med manjšino in deželno Furlanijo-Julijsko krajino. Z zadovoljstvom je izvršni odbor sprejel razsodbo Deželnega upravnega sodišča, ki je zavrnilo priziv SGPS in njeno zahtevo po priznanju vloge primarne organizacije. Deželno upravno sodišče je očitno upoštevalo navedbe strokovne službe Dežele, prav tako prepričljivi pa so bili razlogi, ki sta jih v svoji vlogi kot prizadeti stranki vložili

obe krovni organizaciji. Slednji - na podlagi objektivnih podatkov - trdita, da je bila vključitev SGPS na seznam primarnih organizacij posledica neutemeljenega političnega dejanja sil, ki so v prejšnji zakonodajni dobi upravljale Deželo. Pravilno je torej ravnala sedanja deželna vlada, ki je odpravila neopravičene prednosti nekaterih organizacij. S tem dejanjem upravnega sodišča so bili praktično potrjeni kriteriji, ki so doslej bili podlaga za delitev sredstev, predvidenih po zaščitnem zakonu. Razsodba sodišča omogoča pristojnemu uradu, da redno deli sredstva za vzdrževanje manjšinske kulture in športa, vendar to ne rešuje vseh odprtih vprašanj.

Svet slovenskih organizacij opozarja, da so še vedno nerazdeljena sredstva za tisk, katerih izplačilo zamuja že sedmo leto, kar je nedopustno, še zlasti če pomislimo, da se naši časopisi in založbe ukvarjajo z velikimi težavami, medtem ko je predlog za razdelitev sredstev izdelan že od leta 2001. Težko je pričakovati, da se bo zadeva premaknila pred poletnimi počitnicami.

Tudi paritetni odbor še vedno ne more naprej s svojim delom zaradi odlašanja rimske vlade, ki še ni odobrila odloka za določitev teritorija, na katerem bo veljal zakon. Dejansko se zdi, da gre za načrtno hromitev organa, ki je temeljnega pomena za uresničevanje zaščitnega zakona. Prav tako zamuja poenotenje vseh

zakonov in odlokov, ki dejansko zadevajo slovensko manjšino v Italiji.

Posledice vseh teh zamud bomo seveda čutili še dolgo časa, od nas pa bodo terjale nove pobude in napore, kar nikakor ni v prid našim pričakovanjem in težnjam po novem razvoju.

Izvršni odbor Sveta slovenskih organizacij je podprl napore političnih sil za doseg večjega in kvalitetnejšega sodelovanja med Slovenci. Dogovarjanje je prišlo do izraza za bližnje občinske volitve tako na Tržaškem kot na Goriškem, ponekod celo s skupnim kandidatom. Pozitivno je, da je to sodelovanje rezultat pričakovanj in treznih pritiskov, ki prihajajo iz širokih plasti volivcev, kar je zelo spodbudno za prihodnost, da se bomo znali izogniti pekočim porazom in se priklopiti do učinkovitejšega predstavnštva.

12. in 13. junija pa bomo volili tudi za evropske poslance. Svet slovenskih organizacij pozdravlja medmanjšinsko sodelovanje, ki je spet zaživel med Slovensko skupnostjo in Južnotirolsko ljudsko stranko (SVP). Ta je odprla svojo listo tudi za slovenskega kandidata v osebi dr. Draga Štoka, nekdanjega deželnega svetovaleca in predsednika stranke, ki je prav zaradi tega vreden vse podpore slovenskih volivcev. Tako bo prišla do izraza tista solidarnost med manjšinami in med manjšinami v Evropi, ki bo edina zagovarjala naša pričakovanja in se zavzemala za spoštovanje manjšinskih pravic v notranjosti Evropske zveze.

Srednjeevropski shod v Marijinem Celju

Sto tisoč vernikov iz osmih držav se je 22. maja udeležilo "maše narodov" v Marijinem Celju

4
in
12

Čezmejno društvo MOST

Trojezična predstava Korenine pod mrežo v Gorici, Doberdolu in Krminu

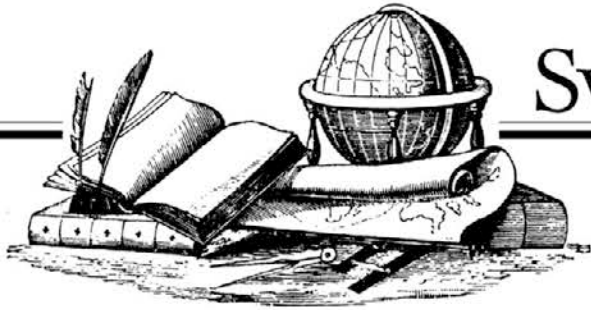
9

"V političnem vrtnicu"

Dr. Drago Štoka, kandidat SSK na evropskih volitvah, je predstavil svojo zadnjo knjigo

10

Ob 60-letnici osvoboditve Rima

Poraženci in hkrati zmagovalci!

Ne 4. junija poteka natančno 60 let, ko so vojaški pete ameriške armade generala Clarka osvobodili Rim. Pomembno obletnico se s svojim obiskom počastil sam ameriški predsednik Bush, ki se bo dva dni kasneje pomudil tudi v francoski Normandiji, kjer so se prav tako pred 60 leti bile izkrcane anglo-ameriške sile, s čimer se je odprla "druga fronta" in se je tudi z zahoda začela rušiti Hitlerjeva evropska trdnjava. Nekateri italijanski dnevniki - med katerimi velja omeniti predvsem milanski Corriere della sera - so pomembni obletnici posvetili največjo pozornost in prišli tudi do zanimivih zaključkov. Tako je milanski dnevnik na primer ugotovil, kako se v Italiji skoraj nihče ni spomnil, da so se zavezniške sile 10. julija 1943 (pred slabim letom je torej poteklo 60 let), s čimer pa se je dejansko začelo resnično osvobajanje Italije. Izkr-

canje na Siciliji je namreč zadalo odločilen udarec fašističnemu režimu, saj je le 15 dni kasneje bil odstavljen in aretiran Mussolini, ustanovljena je bila vlada maršala Badoglio, ki je kmalu podpisala brezpogojno kapitulacijo Italije, o čemer je bila javnost uradno obveščena 8. septembra 1943. Corriere della sera je v nedeljo, 30. maja, o osvoboditvi italijanske prestolnice pred 60 leti med drugim takole pisal: "Poraženo ljudstvo bi moralo prevzeti svoje odgovornosti. Italijani pa so pred 60 leti dali duška svojem veselju po rimskih ulicah in si tako sami izdali potrdilo, da so politično in moralno nedolžni. To je v zgodovinskem pogledu nekaj, čemur težko verjameš, a gotovo ima svoj učinek, kadar gre za zopetno oblikovanje zgodovinskega spomina. V tem smislu predstavlja 4. junij 1944 prvi kamenček narodnega alibija, ki ga bodo ves čas po vojni Italija-

ni s pridom uporabljali, da se ne bi čutili dolžne do kraja obračunati s svojo preteklostjo. Italija je prešla od fašistične na protifašistično vojno, za kar je plačala sicer visoko ceno, tako kar zadeva človeška življenja kot duševne in druge muke, a zapleti med preteklostjo in sedanostjo ostajajo še danes nerazrešeni vozi, ki otežujejo oblikovanje za vse sprejemljivega spomina". Iz pričevanj mnogih ameriških in britanskih vojakov - pristavlja milanski dnevnik - izhaja, da je obnašanje Italijanov nerazumljivo. Visok zavezniški častnik je zaprepačen ugotavljal, da "so se hoteli italijanski vojaki in civilisti osvoboditi vojne, fašizma in samih sebe in so se na zunaj kazali kot poraženci in hkrati kot zmagovalci". Te vrstice smo napisali tudi in predvsem zato, da si naši ljudje ne bi preveč gnali k srcu, kar na račun naših primorskih narodnih svetinj te dni pišejo razni fašistični pobalini, res pa je, da širom po Italiji še obstajajo poštenjaki, ki si upajo pogledati resnici v obraz, čeprav je ta resnica zelo boleča. To je tudi prednost vsebinske demokracije in hkrati dober nauk tudi za kakega našega sonarodnjaka.

Drago Legiša

Pred 50-letnico proslave vrnitve Trsta Italiji

Tržaška desnica zaostrejuje odnose do Slovencev

Tržaška skrajna desnica, ki jo v glavnem pokriva stranka Nacionalnega zavezništva in Lega nazionale, se tudi po sprejemu sosednje Slovenije v Evropsko unijo ne more ali noče sprijazniti z novo stvarnostjo, temveč bolešno vztraja na nacionalistični nastrojenosti do Slovencev. Ob vsaki priložnosti se obregne ob slovensko manjšino in se negativno izraža o Sloveniji ter istočasno straši, da je ogrožena italijanska identiteta mesta. Omenjene sile v tem smislu ogrevo ozračje pred slovenskim proslavljanjem 50-letnice vrnitve Trsta k Italiji. Začelo se je z okinčanjem glavnih mestnih ulic z italijanskimi zastavicami že dvajset dni pred shodom alpincev, s čimer so hoteli zasenčiti vstop Slo-

venije v Evropo 1. maja. Prve dni maja so se v Trstu in Gorici zbrali člani mladinske organizacije Nacionalnega zavezništva iz Severne Italije in demonstrativno polagali vence na spominska obeležja in organizirali pohod čez mejo na Koprsko, kjer so na cestnem viaduktu pri Bertokih razobesili transparent, na katerem je pisalo, da mora Slovenija plačati ceno za vstop v Evropo, to se pravi zaščititi pravice Italijanov. Slovenska policija je štiri v to akcijo vpletene mladince prijel in jih zaslislala. Na posredovanje italijanskega konzulata v Kopru jih je izpustila, vendar se bodo morali zagovarjati na sodišču zaradi upravnega prekrška v zvezi s pro-

metom. V njihovo obrambo je nastopil znani tržaški poslanec Menia. Zaradi nekaterih napisov na Krasu ob krožni kolesarski dirki po Italiji so desničarski predstavniki zahtevali, da se predstavniki Slovencev opravičijo Italijanom. Še vedno pa je v ospredju polemik tako imenovani "trikolorni komplet" (zastava in zgodovinski gradivo o Trstu v nacionalistični verziji), ki ga je poseben Trikolorni odbor razdelil šolam v 22 tisoč izvodih. V omenjenem prikazu ni samo več netočnosti, ampak tudi zamlčanosti dejstev (fašistično zatiranje, napad Italije na Jugoslavijo leta 1941, izključitev Trsta izpod italijanske suverenosti po nacistih, rasistični zakoni in pogrom proti tržaškim Judom). Osvobajanje južnega dela Italije po anglo-ameriških silah po 8. septembru 1943 imenuje okupacijo. Po tej logiki italijanska vlada ne bi smela slovesno sprejeti predsednika Busha, ki bo 4. junija obiskal pokopališče padlih ameriških vojakov in se udeležil proslave ob osvoboditvi Rima leta 1944.

V zvezi z omenjenim kompletom naj ponovimo, da ga niso razdelili slovenskim šolam. Enako se je zgodilo tudi judovski šoli, kar je razkril sam predsednik tržaške judovske skupnosti. Za 1. junij pa so pripravili "parado" osnovnošolskih in srednješolskih otrok oziroma dijakov pred tržaškim županstvom, ki so bili oblečeni v majico z italijanskimi barvami. To "živo zastavo" je snemal helikopter javne televizije RAI. Na posebni tiskovni konferenci sta predsednik tržaškega občinskega sveta Sulli in načelnica svetovalcev NZ Rosolenova označila pripadnike Borbe in organizacije TIGR za teroriste in obsodila restavriranje kamna pri Padričah v spomin na srečanje tigrovcev leta 1929.

V tem duhu se torej Trst pripravlja na proslavo ob 50-letnici vrnitve Italije.

Alojz Tul

Savdska Arabija / Teroristični napad v Kobarju

Al Kaida: "Izgnati zahodnjake!"

"Izgnati vse zahodnjake iz muslimanskih držav", to je bil ukaz Al Kaide, oziroma njenega glavnega voditelja v Savdski Arabiji. Abdel Aziz al Moqrin je ukaz izdal celicam teroristične mreže, ki delujejo na Arabskem polotoku sredi minulega tedna, in sicer preko interneta. Samo par dni kasneje je prišlo do krvavega napada v mestu Kobar, kakih 250 km severovzhodno od glavnega mesta Riad. To je bil pravzaprav že drugi hud dogodek v Savdski Arabiji v mesecu maju. Tarči obeh napadov - do prvega je prišlo 1. maja v pristanišču Yanbu na drugi strani polotoka - sta bila važna petrolejska centra, v katerih deluje veliko tujih naftnih družb. Žrtve napadov so bili seveda tujci, v glavnem zahodnjaki. V prvem primeru je umrlo pet ljudi - dva Američana, dva Britanca in Avstralec.

Tudi sobotni napad se je končal tragično. Izvedla ga je 4-članska celica domnevno pripadnikov Al Kaide, ki se ji je z vojaškim vozilom uspelo prebiti v mestno četrt, kjer imajo sedež in urade tuje naftne družbe. Napadalcii so streljali z lahkim orožjem in metali ročne bombe. Na tak način

so za sabo pustili kakih deset žrtev, med katerimi je bil tudi komaj 10-letni egipčevski deček, ki se je na svoji poti v šolo slučajno znašel med navzkrižnim ognjem. Teroristi so se potem zatekli v rezidenčno četrt Oasis, kjer so ugrabili kakih petdeset talcev. Okrog deset talcev so takoj ubili, ko so ti skušali pobegniti. Med temi je bil tudi mlad italijanski državljani, Antonio Amato, ki je bil zaposlen v neki italijanski restavraciji. Več ur trajajoča drama s talci se je končala tako, da so

savdske varnostne sile v noči na ponedeljek napadle ugrabitelje. Pri tem so izgubili življenje še en talec in dva ugrabitelja. Ofenziva, ki jo je proti svoji lastni domovini sprožil Osama Bin Laden, ima jasen cilj: gre za boj za nadzor nad petrolejem in muslimanskimi svetimi kraji. Poleg tega ima Savdska Arabija strateško pozicijo na Bližnjem vzhodu. Filoameriška naravnost njene kraljeve družine je zato od nekdanj - še posebno od prve zalivske vojne naprej - trn v peti muslimanskim skrajnežem. Bin Laden ima lahko delo, ko spodbuja zahrbtnen upor v kraljevih dvorih in uradih, kjer se že bje bitka za nasledstvo na prestolu ostarelega in bolehnega kralja Fahda. Vendar dogodkov v Savdski Arabiji ne gre jemati kot osamljen primer. Ukaz, ki ga je al Moqrin objavil na nekaterih islamskih spletnih straneh, vsebuje tudi ideološko sporočilo in obenem bojno strategijo za vse privržence Al Kaide: udariti v muslimanskih državah, ki so kakorkoli odprte ali naklonjene ZDA ali t.i. zahodu. To - še bolj pa takojšnja izvedba napada v Kobarju - zagotovo ne obeta nič dobrega.

Breda Susič

Slovenski generalni konzulat v Trstu

Zorko Pelikan odpravnik poslov

Generalni konzulat Republike Slovenije v Trstu sporoča, da je g. Crtomir Špacapan prvega maja 2004 prenehal svoj mandat generalnega konzula in se vrnil v Slovenijo. V času do prihoda novega generalnega konzula vodi slovensko konzularno predstavništvo odpravnik poslov Zorko Pelikan, konzul 1. razreda, ki je svoj mandat na Generalnem konzulatu v Trstu nastopil 17. septembra 2003. Ing. Zorko Pelikan (na sliki) je doma iz Mirna pri Gorici in je že preko 10 let v diplomatski službi Ministrstva za zunanje

zadeve Republike Slovenije v Ljubljani, prej pa je bil direktor regionalnega Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine v Novi Gorici. Od leta 1995 do 1999 je že bil najprej kot vicekonzul in nato kot konzul zaposlen na Generalnem konzulatu RS v Trstu. V času svoje diplomatske kariere je bil tudi predsednik Sveta vlade RS za odnose s Slovenci v zamejstvu, sekretar Slovensko-madžarske mešane komisije za zagotavljanje posebnih pravic slovenski in madžarski narodni skupnosti ter kot državni sekretar na Ministrstvu za zunanje zadeve

Foto JMP

vodil Urad Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Povejmo na glas

Pomenljivost združenih list na Goriškem

Pred bližnjimi upravnimi volitvami je prišlo tudi na Goriškem do zanimivih in pomenljivih predvolilnih dogovorov. V mislih imamo seveda listo Združeni v Sovodnjah, ki povezuje gibanje Skupaj za Sovodnje s stranko Slovenske skupnosti, ter listo Skupaj za bodočnost v Doberdolu, ki povezuje gibanje Nova obzorja ravno tako s stranko Slovenske skupnosti. Na prvi pogled se zdi, kot da bi šlo le za eno od takih predvolilnih razporeditev, pozornejši pogled pa nam hitro pove, da je v obeh primerih prišlo do globljega premika, ki že presega politično raven in je pomemben za prihodnje življenje manjšine v celoti. Kaj se je torej zgodilo v Sovodnjah in Doberdolu? Preprosto to, da ni več dveh izključujočih in znotraj sebe enobarnih političnih blokov. Nista več na eni strani levica in na drugi strani stranka Slovenske skupnosti kot enovito nasprotje, se pravi kot celovita levica in celovita desnica, saj sta sedaj volilni dogovor sklenila del levice in stranka Slovenske skupnosti. Če smo še natančnejši, ni več ideološke delitve, za katero je značilna stroga in dosledna polarizacija z dvema blokoma, zadržanima točno na nasprotni strani političnega kroga. Zgodilo se je torej tisto, kar je življenje že dolgo nakazovalo in v veliki meri tudi uresničilo.

Na srečo namreč v manjšini nismo več tako daleč vsaksebi, kot smo bili v povojnem obdobju. Že dolgo nismo v vsakodnevem življenju eni na eni in drugi na drugi strani. Naše notranje razdalje so se bistveno zmanjšale in

se še zmanjšujejo. Z vsem, kakor pač živimo dandanes, smo ideologijo že dodobra opustili in zapustili. Smo si sicer med seboj različni, vendar v dobrem in vse manj izključujočem pomenu besede in to je seveda enkratno, to je zares pomembno, to ustvarja med nami v manjšini vse prijetnejše in sproščenejšje odnose. V tem smislu tako imenovana ideološka politična razporeditev z zgolj enimi na eni in zgolj drugimi na drugi strani ni več ustrezala življenju, ki ga živimo, obenem pa je že kar precej dolgo zavirala željeno in razbremenjujoče približevanje med nami. Bilo je torej samo vprašanje časa, kdaj bo prišlo do novega, ustrežnejšega političnega poimenovanja, ki bo omogočilo vse bolj prepletenu manjšinskemu življenju tudi odgovarjajočo politično razpostavitve. Tako se je sedaj v Sovodnjah in v Doberdolu zares velik del volilnega telesa s roba pomaknil proti sredini, pri čemer se ni proti sredini pomaknila le levica, proti sredinici se je pomaknila tudi stranka Slovenske skupnosti. Prišlo je torej do srečanja prej ločenih ljudi, prišlo je do ukinitve razdalje med njimi. Volivcem je na ta način dana možnost, da se tudi upravno odločijo za skupno delovanje nekoč med seboj oddaljenih, kot se je to že zgodilo v vsakdanjem življenju. In skupno delovanje nekoč oddaljenih je slej ko prej tista nova pot, ki odpira celotni manjšini smotnejša in srečnejša obzorja ter ukinja poslednje ostanke ideologij.

Janez Povše

NOVI
GLAS

Glavni urednik Andrej Bratuž - Odgovorni urednik Jurij Poljak
Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik dr. Damjan Paulin
Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5

Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica,
tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.it

Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst,
tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.it

Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica,
tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.it
www.noviglas.it

Tisk Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l.,
Viale della Navigazione Interna, 40 - 35129 Padova PD,
tel. 049 8073263 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

Letna naročnina: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 65
evrov, prioriteta pošta 85 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

Cena oglasov po dogovoru

Novi glas je član Združenja periodičnega tiska v Italiji USPI
in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakona št. 675/96 (varstvo
osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebne
podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko
brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov,
ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi letih.

To številko smo poslali v tisk v torek, 1. junija, ob 14. uri.

**Svet Novega glasa
zasedal v Devinu**

V četrtek, 27. maja, je bilo na sedežu pevskega zbora v Devinu srečanje članov sveta Novega glasa, ki se ga žal ni udeležilo veliko ljudi. Je pa bilo srečanje pomembno, saj smo spregovorili o novostih pri našem tedniku, o minulem letu in seveda o novi grafični podobi našega časnika.

Predsednik Sveta Novega glasa, ki je svetovno telo, Marko Tavčar, je po branju zapisnika o lanskoletnem srečanju, ki ga je odlično pripravil tajnik Ivan Žerjal iz Gorice, poročal o sedanjem trenutku nezavidljivega finančnega stanja založnika našega tednika Zadruga Goriška Mohorjeva. Predvsem je prisotnim povedal, da se je uprava Zadruga odločila za novo grafično podobo tednika zaradi iz dneva v dan večjih stroškov, saj tiskanje našega tednika v tiskarni v Padovi stane za tretjino manj kot prej, povrh vsega pa je še bolj sodobno, saj našemu tedniku omogoča štiri barvne strani. Tavčar je tudi spregovoril o dejstvu, da je pri našem tedniku skorajda nemogoče kriti osebe, saj uredništvo že itak dela v težkih razmerah; izpostavil je tudi potrebo, da bi na Tržaškem bilo potrebno okrepiti uredništvo, kar pa sedanjemu finančnemu položaju Zadruga Goriška Mohorjeva onemogoča. V imenu uredništva Novega glasa je na srečanju spregovoril Jurij Paljk, ki je podčrtal dejstvo, da se je kljub nezadovoljivemu številu osebja naš tednik vseeno hitro uspel pripraviti na nov način dela in na novo grafično tehnologijo, ki jo je s seboj prinesla nova podoba tednika. Spregovoril je seveda tudi o ohranjanju stika z naročniki, bralci in sodelavci, ki so temeljnega pomena za obstoj takega tednika, kakršen je naš Novi glas. Izpostavil je tudi potrebo po okrepitvi uredništva, ki pa v sedanjih razmerah ni mogoča. Nekaj več je povedal tudi o uredniških izbirah in naporu vsega uredništva, da bi sedanjemu Novemu glasu še bolj nagovarjal bralce.

Predsednik Zadruga dr. Damjan Paulin je poročal o finančnem stanju Zadruga in o težki odločitvi za zamenjavo tiskarne, ki jo je pogojevalo slabo finančno stanje Zadruga. Povedal je, da je bilo v minulem letu veliko narejenega tudi v uredniških izbirah Novega glasa, kar je bilo razvidno iz prebrane zapisa; podčrtal je dejstvo, da je sedaj v teku t.i. "sanacijski načrt" Zadruga, kar pa seveda onemogoča vsako razmišljanje o današnji širitvi uredništva in tudi drugačnem razvoju Novega glasa, ki se mora v prihodnje še vedno opirati predvsem na zunanje sodelavce in na svoje sile. Dr. Paulin je tudi povedal, da ima Zadruga velike težave predvsem zaradi zamud Dežele F-J pri izplačevanju finančnih sredstev za našo manjšino, kot se je tudi zahvalil uredništvu za dosedanje delo.

Sledila je živahna razprava, v kateri je prišlo na dan veliko idej, kako izboljšati Novi glas, predvsem pa iskrena potreba po njem.

Knjižna novost

Pri Krožku za družbena vprašanja Virgil Šček iz Trsta je v sodelovanju z Zgodovinskim časopisom iz Ljubljane izšel drugi del knjige mlajšega tržaškega zgodovinarja mag. Petra Rustje Otakar Rybar v dunajskem parlamentu. Zaradi sozaložništva spada tako med "bele priročnike" Krožka Virgil Šček kot med izdaje Zbirke Zgodovinskega časopisa.

Knjiga prinaša parlamentarne govore in vprašanja tržaškega poslanca Edinosti v dunajskem parlamentu odv. Otakarja Rybara (1865-1927), ki je nastopal v parlamentu na Dunaju v letih 1907-1918. Uvod je prispeval akademik prof. dr. Vasilij Melik. Objavljenih je tudi več še nepoznatih slik in dokumentov.

S to knjigo se končuje večletni načrt Krožka Virgil Šček za izdajo vseh parlamentarnih govorov tržaških slovenskih poslancev v avstrijskem parlamentu in pa primorskih poslancev v italijanskem parlamentu pred popolno prevlado fašističnega režima. Ob izidu obeh "Rybarevih zvezkov", ki predstavljata celoto, bosta Društvo slovenskih izobražencev in Krožek za družbena vprašanja Virgil Šček privedla v ponedeljek, 7. junija, okroglo mizo na ponedeljkovem večeru v Peterlinovi dvorani v Trstu z začetkom ob 20.30.

Pogledi in mnenja naših bralcev in naročnikov**Slovenija v Evropi****Neva Zaghet, Trst:**

Slovenija v EU? Navdušenje, seveda: nič več meja, uresničuje se sen o resnično eni Evropi narodov, čeprav za ceno popolne, dolgo pričakovane državniške samostojnosti.

In strah: skrb za obstoj lastnega, "majhnega" jezika, skrb za delovna mesta in konkurenco. Ne slepomišimo: tudi ob prvomajskih shodih je bilo slišati kar nekaj pomislekov pred "invazijo" tujega na vseh področjih: na kulturno-jezikovnem, gospodarskem, na področju kapitala (pomislimo na kupovanje nepremičnin in lastninjenje bank).

Po mojem mnenju je Slovenija v EU izziv, saj ne gre le za gradnjo in širitev nove Evrope, temveč tudi - ali predvsem - za zavest, da sedaj Slovenci res živimo v skupnem slovenskem prostoru. Predolgo je bil govor o "skupnem slovenskem kulturnem prostoru", kjer je v resnici manjkala prava enotnost: mladi v zamejstvu se večinoma ne čutijo pretirano navezane na Slovenijo, po drugi strani pa tudi Slovenija bolj slabo pozna naše razmere in kot manjšina smo ji morda celo v napoto pri uresničevanju dobrososedskih odnosov na

mednarodni ravni.

Sobivanje v EU je za vse Slovence priložnost, da v duhu medsebojnega spoštovanja utrdijo zavest o pripadnosti istemu narodu, čeprav nekoliko črnogledno pričakujem, da bo prišlo do večjega poznavanja življenja npr. Ircev kot pa lastnih slovenskih manjšin in slovenskih skupnosti v svetu.

Prejeli smo

Na Sabotinu naš Tito, nad Branikom samo Tito, podobno nad Komnom in verjetno še kje. Ob 25. maju pa niso mogli mimo Titove štafete, igralec Godnič pa se je kar oblekel v belo maršalsko obleko, saj se v tej uniformi počuti menda zelo v redu.

Ko sem pred nekaj leti naletel na nekega tedaj zamejskega Slovence v Gorici, ki mi je očital napis na Sabotinu, ne kar brez razloga, sem napisal članek v Pisma bralcev v Delu, potem se je razvila polemika v Pismih bralcev v kar nekaj časopisih, v to polemiko pa se nisem več vključeval. Kot Primorec pa sedaj po vstopu v EU čutim potrebo, da se ponovno javim. Moji rojaki so ponoreli, s kak-

Foto DPD

šno nostalgijo obnavljajo napise "naš Tito" ali samo "Tito", na takih mestih, kjer so najbolj vidni prav iz Italije, čeprav po pravici povedano, iz krajev v Italiji, ki nekdanje niso bili italijanski. Tito ni nikakršen simbol, ki bi ga morali kazati tujcem in s tem nekako demonstrirati nekakšno hudo nostalgijo, saj vem zagotovo, da prav vsi, tudi tisti, ki nimajo službe, živijo bolje kot kdajkoli prej in prav gotovo, da bolje kot za časa življenja Tita.

Pravzaprav na Primorskem do padca Italije leta 1943 sploh nismo nič vedeli o Titu ne o partizanih, ker so tam bili borci proti fašizmu in tudi komunizmu, Tigrovci, ki jih prejšnji Titov režim sploh ni priznaval oz. jih je zamočal ali celo imel za sovražnike, vsaj po Dolo-mitski izjavi je bilo tako. Po padcu Italije smo zvedeli kaj več o Titu in že po par mesecih, ko je bil vsiljen vpliv srbsko-hrvaškega jezika, (napisi na železniški postajah so bili v cirilici), je krožila novica, da ni več tisti Tito, ki je bil do tedaj, ampak je nek "DRUG" Tito. Tedaj namreč na Primorskem nismo imeli pojma o srbsko-hrvaškem jeziku, saj nas tedaj mlajše v šolah Italijani niso učili ničesar, kar je bilo izza meje, čeprav so 41. leta okupirali velik del Slovenije in Hrvaške. Govorice o našem "drugu" (drugem) Titu so povzročile napačno tolmačenje, ker so raje rekli "drug" namesto "tovariš" in to je živa resnica, saj navadni ljudje smo mislili, da je v akciji sedaj že drugi Tito, kar je s časom seveda postalo jasno, da je še vedno isti.

Občasno obiščem rodno Vipavsko dolino; tam sem slišal, da za obnovo napisov skrbijo lovci, drugi trdijo, da za obnovo skrbi podmladek ZLSD, z Avreljem Lukom na čelu? Ni mi jasno, zakaj to počno prav ob vstopu v EU? Kaj hočejo na silo s tem pridobiti? Tito ni bil koristen za Primorco, saj je zapravil Trst in Gorico z okolico. Čeprav je Tito imel menda slovensko mater in hrvaškega očeta, ni pustil govoriti slovensko, pa tudi sam ni znal niti nekaj besed pravilno izgovoriti v slovensščini, to so dejstva. Kot vrhovni poveljnik vojske je uvedel srbsko-hrvaški jezik v vojski in za nas Primorce je bil pravi šok, saj smo v času

fašizma morali v uradih, šolah, gostilnah idr. vsaj uradno govoriti samo italijansko, v resnici se je to dogajalo le v šolah. Ko smo se zbirali v jugovojški Sloveniji, so nas preganjali, nič drugače ni bilo v času fašizma. Ustvarjanje kulta osebnosti, to je Tita, ki ni bil prav nič demokratičen, nasprotno, bil je tudi na vrhu enopartijskega sistema, ki smo ga pojmovali kot partija. Ta stranka-partija je bila nazadnjaška in kot taka je propadla, ne glede na to, da je bilo za večino življenje precej bedno! Titova diktatura in posebno povojni poboji, za katere je prav on bil odgovoren, čeprav je v glavnem delal po diktatu sovjetov oz. Stalina, govorijo sami zgovorno. Po končanih pobojih si je izmislil Goli otok, ki je bilo prav tako hudo taborišče kot tista taborišča, ki jih je ustvarjal Hitler. Prav pod Titovo diktaturo so partijski voditelji živeli kot bogovi ali so vsaj imeli popolne privilegije, nekaj je takšnih, ki še dandanes vedrijo v vladi ali parlamentu, nekateri upokojeni z izjemnimi pokojninami, o teh tedanjih "bogataših" ali morda samo privilegirancih se tedaj ni pisalo, niti se ni smelo! Tito pa je živel bolj razkošno kot katerikoli kralj, podobno kot nekdanji samookronani Bokaso in drugi diktatorji. Prav nič ni bil vzornik proletariatu, o katerem je stal-

no govoril, tisto pa, kar je proletariatu dajal, so bila posojila; ko teh več ni bilo, je tudi socializem propadel, s tem nisem prav nič novega povedal, je pa potrebno to ponoviti za nerazgledane moje rojake. Sedaj ga radi prikazujejo v belih oblačilih, v katerih je zares tudi bil, s pipo v ustih in po navadi s črnimi mercedesi, najvišje kategorije. Ko je obiskoval Slovenijo, so že dan prej z vlakom pripeljali kolono razkošnih ameriških avtomobilov, zanj pa poseben super mercedes. Avtomobile je sicer imel v vseh republikah, kot tudi dvorce idr. Delavski razred je tako malo cenil, da je v svojih govorih enostavno govoril: "mi gore, vi dole".

Titove štafete pa so bile pravo malikovanje, prav nekaj podobnega je prejel Hitler in "njegovo" pripravano ljudstvo mu je sledilo. Menim, da bi vse napise, ki omenjajo Tita, morali izbrisati-uničiti in za to bi morala ukrepati policija. Župani teh krajev pa bi morali zahtevati odstranitev teh napisov. V kolikor se to ne bo kmalu zgodilo, je že napovedana skupina ljudi, ki bo zahtevala ukrepanje, če bo potrebno tudi s pomočjo evropske skupnosti, saj taki napisi ustvarjajo napetosti in razdor med ljudmi, kar nam sedaj, ko smo vstopili v EU in Nato, ni potrebno.

Silvan Štokelj, Ljubljana

Koroška Na evropskih volitvah**EL bo podprla
gradišćansko Hrvatico**

Enotna lista bo na Evropskih volitvah podprla kandidatko Zelenih, gradišćansko Hrvatico Marijano Grandić, ki kandidira na tretjem mestu vsedržavne kandidatne liste.

Razloge za to izbiro je na tiskovni konferenci 25.5.2004 predstavil predsednik EL Vladimir Smrtnik. Sodelovanje EL z Zelenimi poteka tako od deželne, državne do evropske ravni. Smrtnik je tudi ob tej priložnosti naglasil, da si EL prizadeva vključiti celotno regionalno stvarnost Koroške v lasten program. Prav zaradi tega si novo vodstvo EL prizadeva tako za sodelovanje z Zelenimi kot tudi z ostalimi evropskimi regionalnimi in manjšinskimi strankami. S slednjimi jih družijo tudi dejstva, da so njihovi referenti na evropski ravni prav predstavniki Zelenih.

Smrtnik je na tiskovni konferenci poudaril, da je stranka temeljito razpravljala o evropskih volitvah. Po Smrtnikovem mnenju je sedanj predlog Evropske ustave pomankljiv prav z zornega kota manjšinskih skupnosti, saj ne vsebuje nobenega člena, ki bi izrecno omenil potrebo pozitivne zaščite manjšin, ki živijo v Evropski uniji.

Kandidatka Zelenih Marijana Grandić je svoj poseg na tiskovni konferenci imela v materinščini. Svoj poseg je začela z ugotovitvijo, da je Evropa drugačna, in to v pozitivnem smislu. Drugačna je zaradi pestrosti jezikov in veroizpovedi. Manjšine so v Evropi vedno bile most. Prav zaradi tega si Zeleni prizadevajo, da podprejo manjšine znotraj družbe, in to ob upoštevanju jezi-

kovne raznolikosti, socialnega vprašanja in razvijanja kulture. Širitev Evrope je več kot samo ekonomski proces. Nove članice Evropske unije bodo nedvomno doprinesle nekaj svežih pogledov, po drugi strani pa se prav na vprašanje etničnih manjšin te države oslanjajo s še nerazčiščenimi vprašanji, kot so npr. vprašanje statusa Romov na Češkem in Slovaškem ali pa stanje ruske manjšine v baltskih državah. Evropa, po mnenju Grandičeve, potrebuje posebnega komisarja za manjšinska vprašanja. Prav status komisarja bi omogočal tudi finančno in operacijsko uspešno reševanje teh vprašanj. Med najbolj perečimi vprašanji na tem področju vidi Grandičeva pravromsko vprašanje, ki v sedanj Evropski uniji predstavlja najštevilčnejšo manjšino z najslabšim finančnim in socialnim statusom.

Evropski parlament sicer podpira tvorstne pobude v korist manjšinam, vendar se o prioritetah in političnih vprašanjih odloča npr. v medvladnih strukturah, kot je ministrski svet. Večja volilna udeležba na evropskih volitvah bi po mnenju Grandičeve dodatno potrdila moč Evropskega parlamenta, ki je edino demokratično in neposredno izvoljeno telo EU. Manjšine si morajo prizadevati po eni strani za komisarja, po drugi strani pa izoblikovati tako na krajevni kot na vseevropski ravni centre za opazovanje kršitev manjšinskih pravic. Slednji naj bi delovali po principu socialnih forumov, to je kot samostojni interesni network.

Peter Rustja

Na dnu...

Skupno pastirsko pismo ob sklepu Srednjeevropskega katoliškega shoda v Marijinem Celju

Romarji iz osmih držav v središču celine: "Kristus, upanje Evrope" (1)

Skupaj s mnogimi romarji - možmi, ženami in mladimi - smo se škofje iz osmih evropskih dežel teden pred binkoštnim praznikom zbrali v Marijinem Celju, v enem največjih romarskih krajev v središču Evrope, pri Magna Mater Austriae, Magna Domina Hungarorum, Alma Mater Gentium Slavorum. V naši sredi je bil kardinal Angelo Sodano, odposlanec svetega očeta. Kmalu po zadnji širitvi Evropske zveze pričujemo o naši pripravljenosti, da kot kristjani pomagamo pri graditvi skupnega evropskega doma. Naše merilo pri tem delu je evangelij. Težave in nevarnosti današnje Evrope so nam znane. Poznamo pa tudi možnosti vedno večjega mirnega sožitja na naši celinii.

Kot ljudje smo soljudje. Naša krščanska skrb velja vsem ljudem z njihovim veseljem in trpljenjem, z njihovim upanjem in skrbmi. Kljub vsem razlikam in protislovjem so naši bratje in sestre, ker je Bog naš skupni Oče. Najgloblji vir naše moči, da živimo kot so ljudje, je Jezus Kristus, naš Odrešenik. Številni ljudje so v veri vanj že 2000 let gradili in sooblikovali evropsko hišo. Med njimi je šest svetih mož in žena, ki jih častimo kot zavetnike Evrope: oče meništva Benedikt, svetnika slovanskih narodov Ciril in Metod, Brigita Švedska, Katarina Sienska in Edith Stein. Kot Cerkev smo dediči svetnikov. Smo pa tudi dediči grešnikov, ki so pogosto zatemnjevali Kristusov obraz in obraz Cerkve. Po učinkovitem zgledu svetega očeta se tudi mi spominjamo senc cerkvene zgodovine. Tako v naših naro-

dih in državah pomagamo, da se soočamo s temo v lastni zgodovini in v skupni zgodovini Evrope ter hodimo po poteh sprave. To je pogoj miroljubne prihodnosti za Evropo. Živimo v času velikih odločitev, čeprav se vsi tega ne zavedajo. Zato škofje prosimo vse kristjane, ki so zaupani naši pastirski skrbi: ne skrivajte svoje vere! Ne ostanite ob robu poti v skupno prihodnost! Hodite zraven, razmišljajte, pri-

družite se pogovoru, sodelujte, iščite zaveznitva z vsemi ljudmi dobre volje! Vsakdo od vas more k temu prispevati nekaj dragocenega. Prepričani smo, da nova in boljša Evropa ne more nastajati brez kristjanov ali proti njim, še manj pa brez Kristusa ali proti njemu. Na starodavni milostni marijalski celjski podobi nam Marija kaže svojega Sina Jezusa Kristusa. Ob pogledu na to podobo se spominjamo Marijinih besed, ki jih je izrekla ljudem v neprijetni stiski na svatbi v Kani. Te besede se glasijo: "Karkoli vam (Kristus) poreče, sto-

rite!" Ta klic velja tudi nam. Kaj naj kot evropski kristjani še posebno intenzivno delamo danes in jutri v zvestobi do Kristusa in do ljudi, ki so zaupani naši skrbi? Kot odgovor na to vprašanje smo škofje izoblikovali sedem prošelj, ki vam jih, dragi kristjani, bratje in sestre, kot popotnico dajemo na pot v prihodnost:

1. Pokazati ljudem Kristusa

Jezus Kristus je rekel apostolom: "Bodite moje priče". To pravi tudi nam. Mnogo ljudi v

pev pesmi ob srednjeevropskem katoliškem shodu).

2. Učiti se moliti in učiti moliti Evropa bo blagoslovljena le, če bo tukaj veliko ljudi, ki skupaj in tudi posamezno molijo in s tem dajejo Bogu odgovor hvale, zahvale in prošnje na besedo, ki nam jo vedno znova izgovarja po stvarjenju in odrešenju. Naše župnijske skupnosti in občestva naj še bolj postanejo šole molitve. Svetost in lepota kot udeležba pri Božjem sijaju morata znova močneje prežemati liturgijo. Prosimo Svetega Duha za moč, da bi to zmogli.

(Vsi odgovorijo): Naše upanje, luč in pot, o Jezus Kristus!

/dalje

- + **Kardinal Josip Božanić**, zagrebški nadškof, predsednik Hrvaške škofovske konference;
- + **Kardinal Christoph Schönborn**, dunajski nadškof, predsednik Avstrijske škofovske konference;
- + **István Seregely**, egerski nadškof, predsednik Madžarske škofovske konference;
- + **József Michalik**, przemylski nadškof, predsednik Poljske škofovske konference;
- + **Jan Graubner**, olomuški nadškof, predsednik Češke škofovske konference;
- + **Franc Kramberger**, mariborski škof, predsednik Slovenske škofovske konference;
- + **František Tondra**, spiški škof, predsednik Slovaške škofovske konference;
- + **Franjo Komarica**, banjaluški škof, predsednik Bosansko-hercegovske škofovske konference

Skupaj s sorodnimi društvi iz Slovenije

Praznik krvodajalcev v Doberdolu

Na peto velikonočno nedeljo, 9. maja, je bil v Doberdolu praznik krvodajalcev. Proslavljali smo 15. obletnico pobratena z društvoma iz Kranja in Kamnika. Po sprejemu na županstvu smo se zbrali v župnijski cerkvi, kjer je župnik A. Kodelja daroval mašo za žive in pokojne krvodajalce iz treh društev. Nato je v župnijski dvorani sledila lepa akademija s pozdravi predstavnikov oblasti in združenj krvodajalcev in Rdečega križa iz Slovenije. K temu so prispevali godba na pihala Kras, moški pevski zbor Jezero, citraš iz Kranja Aleksander Pimc in MePZ Hrast. Sledilo je prijateljsko druženje v Sprejemnem centru Gradina.

V Doberdolu je bilo društvo krvodajalcev ustanovljeno leta 1968 in je tedaj imelo 12 članov. Danes pa jih ima 186, kar je za tako majhen kraj izjemno število, morda celo italijanski državni rekord na število prebivalcev. Vsako leto člani Združenja prostovoljnih krvodajalcev darujejo od 70 do 75 litrov krvi, ki jo namenjajo najbližji bolnišnici v Trzinu.

Doberdolski krvodajalci so v italijanskem zamejstvu prvi navezali stik s Slovenijo. Danes se začnejo taki stiki tudi pri drugih društvih, tudi italijanskih.

Malokdo pa ve, da je sveti oče Janez XXIII. sestavil za krvodajalce posebno molitev: "Jezus Odrešenik! Ti si rekel: 'Karkoli ste naredili enemu mojih najmanjših bratov, ste meni naredili' (Mt 25,40). Sprejmi dobrohotno dar, ki Ti ga poklanjamo. Stiske Tvojih in naših trpečih bratov nas silijo, da darujemo nekaj naše krvi, da se jim ponovno vrne življenjska moč. Vendar želimo ta dar nameniti Tebi, ki si preli svoj dragoceno kri za nas. Daj, Gospod, da bo naše življenje obogateno z dobrotami za nas, za naše drage, za bolne; podpiraj nas, da bomo v žrtvovanju vedno radodarni, ponižni in tihi. Daj, da bomo s pomočjo vere mogli v trpečih odkrivati Tvoje obličje in jim nuditi takojšnjo pomoč. S čistim žarom ljubezni navdihuj in vodi naša dejanja, da bodo v povezavi s Teboj dosegla popolnost in bodo vedno vseč Nebeškemu Očetu."

Dario Bertinazzi

40 let skavtizma na Goriškem

V nedeljo, 6. junija, bo goriški del Slovenske zamejske skavtske organizacije praznoval pomemben jubilej, 40-letnico ustanovitve skavtskega gibanja na Goriškem. Ob tej priložnosti se bodo goriški skavti ob sklepu letošnjega skavtskega leta udeležili zahvalne svete maše, ki bo v nedeljo 6. junija ob 11.30 pri skavtskem sedežu (Drevored XX. Septembra 85, zraven Kulturnega centra Lojze Bratuž). Sledila bo kratka predstavitev letošnjih taborov. Srečanje bomo zaključili s skupnim kosilom. V primeru dežja bo sveta maša pri Sv. Ivanu ob isti uri.

7. junij je za celotno skavtsko gibanje na Goriškem zelo pomemben datum. Pred natančno 40 leti, 7. junija 1964, so se namreč v prostorih takratnega Katoliškega doma v Gorici zbrala skupina fantov z namenom, da bi spoznala skavtizem. Prvi vodi so nastali leta 1965. V Gorici so se zbirali Orli in Krugulji, v Štandružu pa Panterji. Iz prve skupine fantov se je skavtsko gibanje na Goriškem tako razvilo in se preselilo tudi v okoliške vasi, v števerjansko, sovodenjsko in doberdolsko občino. Tedenski sestanki in poletni tabori so od takrat postali vsakoletna prijetna popestritev organiziranih dejavnosti na Goriškem. Organizacija se je že od vsega začetka širila ne samo krajevno, nastajale so tudi nove starostne veje. Tako je poleg veje izvidnikov in vodnic skavtska organizacija začela zbirati tudi otroke od 7. do 10. leta starosti v veji volčičev in volkuljic (kasnejše volčičev in volkuljic) in mladino nad sedemnajstim letom v veji roverjev in popotnic. Goriški skavti so se v sedemdesetih s tržaškimi rojaki združili v enotno deželno Slovensko zamejsko skavtsko organizacijo, ki je še danes tvoren in aktiven združevalec zamejske mladine na Tržaškem in Goriškem.

Navihani tiger

SVETA TROJICA

Prg 8,22-31; Ps 8,4-9; Rim 5,1-5; Jn 16,12-15

Po velikonočnem času smemo obhajati tri pomenljive praznike. To so: Sveta Trojica, Sv. Rešnje telo in Sv. Rešnja kri ter Presv. Jezusovo srce. Njim prištevamo še dvanajst drugih slovesnosti, ki nimajo neposredne povezave s svetimi časi, a so nam zelo drage. Gredo pa od Gospodovega darovanja v templju (Svečnica) do Brezmadežne.

Prvi praznik izmed petnajstih nakazanih nas uvede v največjo skrivnost, t.j. v Sveto Trojico. V vseh treh berilih današnje nedelje bi zaman iskali kako suhoparno definicijo o trojstvu oseb v enem Bogu. Moremo pa premišljevat ob okoliščinah, ki nas vpeljejo v delno razumevanje Boga. Jezus sam govori, da potrebujemo Svetega Duha, ki nas bo približal v svo resnico (Jn 16,13). Današnji evangelij poroča o poslovnih večerjih Jezusa z apostoli. Omenja Očeta, ki ga skupaj s Sinom svet sovraži (Jn 15,23). V

to stvarnost sovražstva proti Bogu so zajeti tudi apostoli. Jezus jih zato pripravlja na skorajšnje delovanje v svetu. Naletelo pa bo na preganjanje in sovraštvo (Jn 15,18 nss). Tudi izdajstvo Juda Iskarijota ima svojo težo, ker ustvari napetost, naelektrenost in nezaupanje med apostoli, ki sprašujejo: "Saj nisem jaz, Gospod?" (Mt 26,22.25), ko jim je povedal, da ga bo eden izmed njih izdal. Jezus že vnaprej napove, da je sicer njegov odhod potreben ter da se bodo oni morali znajti v življenju brez vidnega Gospoda. On se vrača v neposredno enost z Očetom. Iz te enosti je tudi izšel. Učenci pa bodo z njim in po njem eno z Očetom po Svetem Duhu. Svet pa se bo še bolj krčevito oddaljil od Boga (Jn 3,18).

Resnica o Bogu v treh osebah je vedno delala težave. Cerkvi v papeži pa gre zahvala za jasnost v verovanju, ker nam je z veroizpovedmi in definicijami ohranila pravo vero. Ker je posegla vmes z resnico takoj ob prvih težavah verovanja, nam je olajšala verovanje. Že l. 325 je v Nikeji jasno branila enost v različnosti med Očetom in Sinom ter Svetim Duhom. Jezus, je pribila, je pravi Bog. Tudi v Carigradu 381 ter pri nas v

Ogleju istega leta (3.9.381) na pokrajinskem koncilu je razčistila vero pred zmoto arijanizma. Velja omeniti, da so takrat v Ogleju nastopili učeni in sveti možje, škofje iz Ogleja, Ljubljane, Milana, iz Francije, Afrike; znani Oglejski škof Valerijan, ki je koncil vodil, Milanski Ambrož, Ljubljanski Maksim. Po njihovi zaslugi smemo vsako nedeljo pri sv. maši izpovedati pravo vero v enega Boga v treh osebah. To vero smo prejeli pri krstu v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha. Pri tem smo izpovedali, po botrih, da je svet teme, ki se je izkazal pri zadnji večerji, na vrtu Getsemani in na križu, premagan z ljubeznijo samega Boga (gl. U. Wilckens, NT, 371).

Vera v troedinega Boga se izkaže vedno v senci hudobije, v katero se je Bog spustil v podobi suznja. Sam sebe je izničil, zato je vedno z nami (Flp 2,1-11; Mt 28,20). Z apostolom Janezom se ne moremo načuditi Božji zamisli, naj bomo Božji otroci (1 Jn 1,1 nss; 3,1-2). Poslednji dan se bo izkazalo, kaj smo, da smo namreč njemu podobni, celo enaki Bogu (1 Jn 3,1-3), seveda ne po naravi, temveč po ljubečem poslovljenju. Jezus je navedel izrek Svetega pi-

sma: "Bogovi ste" (Jn 10,34.35; Ps 82,6). Kaj, če je v prvem današnjem berilu mišljena Marija, Božja mati (Prg 8,22-31) ter mi v njej? Kar bi odgovarjalo Božji zamisli o človeku od vekomaj. Saj se Bog zna igrati s poklicem človeka z oblubo, ki presega vse naše misli in želje. To je dokazoval z učlovečenjem, s hojo sredi množice bolnih in trpečih ljudi, ki jih je ozdravljaj, opogumljal s hrepenenjem po skrivnosti živga Boga. Tudi čudeži so pričevali o največji skrivnosti ljubezni Boga, ki gre v smrt za nas, začetne ničle, nato vseskoz grešne. Ta skrivnost pa doseže zmogoslavlje nad strahotno skrivnostjo smrti.

Trojica ljubezni vabi človeka v sam krog odpuščanja, sprave in celo v odgovornost pri reševanju sveta in človeka. Vse stvarstvo, ki opeva Božjo vsemogočnost v vidnem svetu, ki jo izpoveduje današnji psalm (Ps 8), je le odsev skrivnosti, od vekov skrite v Bogu.

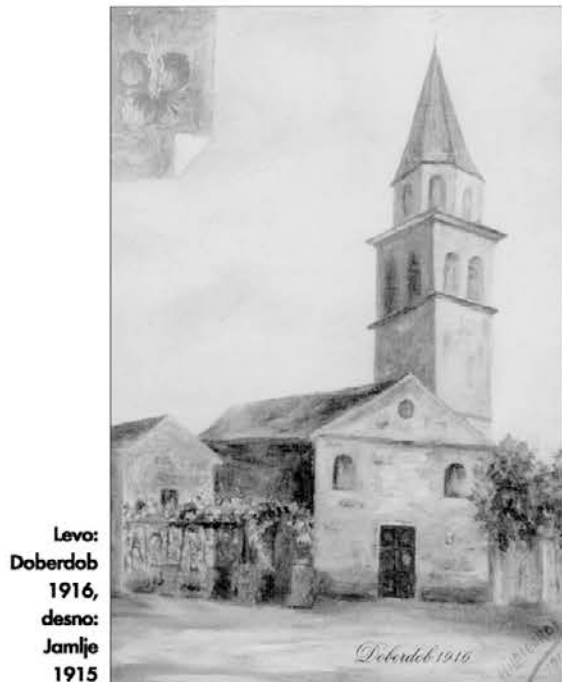
Zato nas vabi, da tudi mi pokažemo ljubeč odnos do vsega stvarstva, še posebej do zadnjega človeka, ki je kot mi povabljen, da razodeva ljubezen Očeta in Sina in Svetega Duha, ki mu gre vsa čast in hvala.

Doberdob in Jamlje Ob letošnji Veliki noči izdani zanimivi razglednici

Velikonočna voščila z zgodovinskim nadihom in spominom na preteklost

Župnija Doberdob je v zadnjih letih izdala lepo serijo razglednic, ki so povezane z domačim krajem. Izšlo pa je tudi nekaj razglednic, ki predstavljajo predvsem naše slovenske umetnike, ki živijo v Sloveniji. Ob letošnji Veliki noči smo pri ofru v Jamljah in Doberdobu dobili v dar razglednico naših dveh starih cerkva, ki sta bili porušeni v prvi svetovni vojni.

Razglednica doberdobske cerkve je posneta po oljni sliki, ki jo je naslikal avstrijski vojak leta 1916. Svojci, ki živijo v zgornji Štajerski, so nam pred leti poslali barvno fotografijo pradedu poročnika Hilde Gardeja, ki si je krajšal čas na soški fronti s slikanjem. Leta 1916 je bila doberdobska planota še pod avstro-ogrskim nadzorom in vas je bila še nepoškodovana. Zanimivo je to, da je tik ob stari cerkvi stalo župnišče s tipičnim kraškimi latnikom. To našo staro doberdobsko cerkev je posvetil goriški nadškof Karel Mihael grof Attems 8. maja 1758 kot podružno cerkev župnije v Štivanu. Prva vizitacija je bila v Doberdobu 2. julija 1764. Iz te izveemo, da je cerkev imela veliki oltar posvečen svetemu Martinu, na levi je bil Marijin in na desni še oltar svetega Urha. Strop pa je krasila, po pričevanju še živečega vaščana, freska Marije Snežne, ki jo še danes s slovesno mašo častimo 5. avgusta. Kdaj je bila ta cerkev zidana, se ne ve.

Levo: Doberdob 1916, desno: Jamlje 1915

Vsekakor pred letom 1600. Ohranili pa so se nam le nekateri predmeti: dva baročna kamnita angela, procesijski križ, kropilnik in dve postaji križevega pota. Pred Veliko nočjo smo vzdali pred cerkev kamniti steber, ki je tudi ostanek prve cerkve. Nanj so morda privezovali živino, ali ko so prišli k maši ali pa ko so se vaščani mudili v vasi po opravkih. Razglednica nam je prijeten spomin na naše davne prednike kot tudi na našo vas. V sosednji župniji Jamlje so isto nedeljo dobili tudi razglednico svoje stare cerkve. Posneta je po perorisbi, ki jo je naslikal v se-

riji slik z Goriškokomenskega Krasa Franz Pamberger. Ta vojak je bil avstro-ogrski vojaški skicir ali, kot so mu rekli, skicir-maister. Njegove perorisbe so izredno zanimive, natančne in tudi verodostojne. Risbi jameljske cerkve je pripisal datum 12. september 1915. Za vas Jamlje so najprej skrbeli redovniki pasijonisti iz Devina in Šele pozneje kaplani iz Štivanja. Prva cerkev v zaselku Jamlje je bila pred letom 1500 in je bila posvečena sv. Križu. Ta je razpadla in ko so jo obnovili v letih 1853 do 1856, so ji dali za zavetnika sv. Antona padovanskega na željo

bratovščine z istim imenom. V tem času so tudi vas Jamlje priključili župniji Štivan, tako so jo dobili v oskrbo štivanski vikarji.

Obe razglednici nas peljeta v vaško krajevno zgodovino, ki je sicer zelo bogata, je pa ob enem izredno skromna s predmeti in stavbami, saj je čez ta del Krasa potekala soška fronta v prvi svetovni vojni in so pri nas predmeti iz naše preteklosti prava redkost. Zahvala gre g. župniku Ambrožu Kodelji, ki nas vedno znova preseneča s svojo iznajdljivostjo.

Dario Bertinazzi

Prvo sv. obhajilo pri sv. Ivanu v Gorici

Foto DPD

V nedeljo, 23. maja, je pri sv. Ivanu v Gorici prejelo prvo obhajilo deset otrok. To so (z leve) Andrea, Ivan, Aleksander, Marko, Matheus, Erik, Tadej, Diana, Leonardo in Gabrijel. Slavje, ki je bilo zelo praznično, je vodil p. Mirko Pelicon. V homiliji je malim slavljencem povedal zgodbo o dveh prijateljih s Polinezije: starejši je rad plaval in se spuščal v globine čudovitih voda; mlajši je tudi rad plaval, bal pa se je globin. Ko se je le opogumil, je v školjki na dnu našel krasen biser. Z zgodbo je p. Mirko želel spodbuditi otroke, naj se ne bojijo iti "pod površje", saj bodo lepote življenja odkrili le v globini, ki se skriva v beli hostiji.

V občini Škocjan ob Soči

1700-letnica mučeništva svetih Kancijev

Dne 31. maja se je končal enoletni niz prireditev, ki sta jih predvsem župnija in občina Škocjan ob Soči skrbno pripravili in uresničili. Na ta dan so pred 1700 leti v času Dioklecijanovega preganjanja v bližnjem kraju Aquae Gradae umrli mučeniške smrti trije bratje Kanciji (Kancij, Kancijan in sestra Kancijanila) s svojim vzgojiteljem Protom. Že v tistih časih je to postal pomemben romarski kraj, saj so tja še pred prvo svetovno vojno romali ljudje iz današnje Italije, Slovenije, Avstrije in Madžarske. V omenjenih državah obstaja veliko cerkva ob rekah, posvečenih predvsem sv. Kancijanu, medtem ko je v vasi, kjer občina nima sedeža (saj je v Pierisu), cerkev postavljena ob eni od šestih izginulih bazilik, ki so v sto-

letjih tam obstajale; na mestu je ostal samo grob mučencev in nekaj zanimivih ostankov iz rimske dobe. Ob praznovanjih in posvetih, ki so se zvrstili v zadnjih mesecih (predaval je tudi prof. Rajko Bratuž iz Ljubljane), moramo zabeležiti enkratno večer, namenjen zborovskemu petju, ki je potekal v soboto, 15. maja 2004. V župnijski cerkvi sv. Kancijana so se predstavili poleg domačega zbora A. Capello Štirje slovenski zbori, ki imajo že veliko let stike z laško župnijo, in omenjeni zbor, ki je uvedel večer. Nato je zapel MoPZ Vinko Poljanec iz kraja St. Kancijan ob Kropinskem jezeru (Klopeiner See) pod vodstvom dirigenta Stefana Starza (zapel je eno nemško in šest slovenskih pesmi). Sledil je odlični zbor iz

Kranja (sv. Kancijan je zaščitnik mesta) oz. MePZ Jacobus Gallus, ki je pod vodstvom dir. Matevža Jekovca zapel nekaj cerkvenih pesmi v latinščini (Gallusa in Giovannija Battista Casalija) ter nekaj v slovenščini avtorjev Gabriela Plavca, Nikolaja Rimski-Korsakova, Franza Kubika in Antona Chlondowskega. Sledila sta zbor iz Slovenj Gradca, ki sta pobratena z domačim zborom, MePZ Družina Breznik pod vodstvom dir. Viktorije Breznik in MePZ Ca-

rinthia Cantat z dir. Tonetom Gašperjem, ki sta zapela po štiri pesmi, v glavnem ljudske. Po običajni izmenjavi daril in pozdravov se je večer nadaljeval v občinskem športnem centru ob zakuski in veselem slovenskem petju. Omeniti moramo tudi, da je občinska uprava izdala dve knjižici, posvečeni kraju in njeni zgodovini, ki imata tudi slovenski prevod.

KM

Kratke

Binkoštno bdenje mladih v Gorici

Radi bi videli Jezusa je bil naslov letošnjega že tradicionalnega binkoštnega bdenja mladih goriške nadškofije, ki sta ga duhovno pripravila duhovnika Sinue Marotta, ki je odgovoren za mladinsko pastoralo goriške nadškofije, in p. Mirko Pelicon, ki skrbi za slovenske mlade in za svetoivansko slovensko duhovnijo v Gorici.

Letošnjega binkoštnega bdenja mladih se je udeležil goriški nadškof, pravzaprav je mlade povabil k sebi na notranji vrt nadškofijskega dvorca, kjer so mladi prisluhnili pričevan-

Foto JMP

vanjem raznih ljudi o skupnem goriškem prostoru. O zgodovini Gorice in Goriške, a tudi o pomenu sprave in medsebojne vzajemnosti med različnimi narodi in življenju na meji so mladim spregovorili zgodovinar Malni, gospa Cvetka, vodja združenja Concordia et Pax Micoli, urednik Novega glasa Paljk, zakonca Anastazija in Luigi ter sam nadškof, medtem ko je p. Pelicon izpostavil iskanje Resnice skozi oči vsakega posameznika. Dve uri trajajočemu razmišljanju in petju je sledilo romanje na Kostanjevico pod nadškofovim vodstvom in binkoštno bdenje.

Poziv judom, kristjanom in muslimanom: dialog med verstvi za mir!

Sveti oče je še enkrat dokazal, da je neutrudna tkalec medverskega dialoga, še zlasti v tem na mednarodnem političnem prizorišču tako kočljivem trenutku. Judovski skupnosti v Rimu, ki je 23. maja proslavljala stoletnico ustanovitve sinagoge, je poslal sporočilo, s katerim roti pripadnike treh monoteističnih ver, naj skupaj molijo. Z mislijo na Sveto deželo je v sporočilu, ki ga je prebral kard. Ruini (na sliki), dejal: "Izraelci in Palestinci so prelili preveč nedolžne krvi." Vse

Abrahamove sinove - jude, kristjane in muslimane - je pozval k slogi in prosil, naj goreče molijo Večnega, da bi ne zapadali sovraštvu in bi se zavedali vezi, ki obstajajo med njimi. Janez Pavel II. se je tudi spomnil svojega obiska rimske sinagoge 13. aprila 1986, ko je jude imenoval "starejše brate". Leta 2000 jih je prosil odpuščanja in tudi sam poromal v Jeruzalem, da bi molil ob njih na gori Sion. Na rimski svečanosti so bili prisotni tudi kardinal in teolog Walter Kasper ter predstavniki italijanskih muslimanov.

Še o verouku v šolah v Sloveniji

Društvo pobuda za šolo po meri človeka, ki deluje v Sloveniji, vztraja pri priznavanju župnijskega verouka kot alternativnega predmeta obveznemu izbirnemu predmetu verstva in etika v zadnjih treh razredih devetletne osnovne šole. Društvo se po poročanju Slovenske tiskovne agencije tako ne strinja s spremembami zakona o osnovni šoli, ki jih je predlagalo slovensko ministrstvo za šolstvo in je izoblikovalo svoje pripombe k zakonu. Predsednik društva dr. Hubert Požarnik je minuli teden na posebni tiskovni konferenci povedal, da se bo društvo - ki sicer opozarja tudi na ostalo problematiko prenove osnovne šole -, če njihovi predlogi ne bodo obveljali, obrnilo tudi na slovensko ustavno sodišče.

"Ko govorimo o želji po župnijskem verouku, ne mislimo na verouk, ki bi potekal v šolah, je dejal dr. Požarnik, ki v takšnih interpretacijah slovenskih šolskih oblasti vidi zavajanje slovenske javnosti. Društvo se namreč zavzema za verouk, ki bi potekal v župnijskih kot alternativa obveznemu izbirnemu predmetu verstva in etika in nikakor ne bi bil obvezen. Če bi bil verski pouk priznan, ne bi bile kršene nobene pravice staršev, tako vernih kot nevernih, šola pa tudi ne bi izgubila svoje avtonomije, je še poudaril dr. Požarnik.

Slovensko šolsko ministrstvo se pri nasprotovanju uvajanju priznavanja verouka v šolah sklicuje na 7. člen ustave, ki govori o ločenosti Cerkev in države.

Društvo pobuda za šolo po meri človeka je pripravilo konkretne predloge in pogoje za priznanje župnijskega verouka kot alternative obveznemu izbirnemu predmetu verstva in etika. Po njihovih predlogih bi tako učenci od začetku šolskega leta predložili izjavo staršev, da bodo namesto predmeta verstva in etika obiskovali verouk. Verouk bi se izvajal v obsegu ene ali dveh ur tedensko, program oz. učni načrt pa bi potrdila Slovenska škofovska konferenca.

Jasno je, da bo tudi v Sloveniji potrebno poučevanje verouka sistemsko rešiti in je sedanje zadržanje slovenskega šolskega ministra, ki odločno nasprotuje verouku kot izbirnemu predmetu v slovenski šoli, več kot le sklicevanje na delitev Cerkev in države ter vse prej kot le zavzemanje za laično šolo, saj diši po "starih časih", ko je bila Cerkev na Slovenskem sistematično omalovaževana in v javnosti desetletja prevečkrat predstavljena kot sovražnik ljudstva.

Romanje v Lurd od 4. do 10. julija 2004

Prvega maja se je začelo vpisovanje za romanje v Lurd, ki ga vsako leto organizira UNITALSI iz Gorice. To romanje je posebno, saj je namenjeno tistim, ki so potrebni pomoči, to so: bolniki onemogli, ostareli, ki bi se brez pomoči ljudi dobre volje nikoli ne mogli udeležiti tega romanja.

Potrebni pa so tudi romarji, ker bi brez njih nikoli ne napolnili modrega vlaka, in prostovoljci, ki se žrtvujejo temu velikemu delu, pa še laiki, zdravniki, bolničarji, bolničarke, duhovniki in tudi sam nadškof Dino De Antoni se z ljubeznivo žrtvuje, da vodi to romanje. Letos se prireditelji obračajo na mlade in najmlajše ter vabimo, da se jim pridružijo. Poznamo finančne težave mlajših, zato prosijo odrasle, naj pomagajo z akcijo nabiranja denarja za mlade. Vsak najmanjši dar bo blagoslovljen. Mladim naj se omogoči romanje v Lurd, da na lastni koži doživijo lepši del življenja.

Marija v Lurdu ni rekla: "Pridi in te ozdravim!" Rekla je: "Pridi in prosimo pomoči in milosti!" Vedela je, da bolnik ne more priti sam, da rabi pomoči, mojo, tvojo. Vsi, prav vsi, tudi če se tega ne zavedamo, smo odvisni drug od drugega. Za vsa pojasnila pa se lahko obrnete na najbližji center vpisovanja. Pridite, potrebujemo tvojo vašo pomoč! Organizacija UNITALSI se že vnaprej vsem lepo zahvaljuje.

Kratke

SSk Gorica o upepeljevalniku

Spet se govori o goriškem upepeljevalniku, ki smo le upali, da bo dokončno zaprt. Neutrudni občinski odbornik Alessandro Bon, "zeleni" industrijalec na goriški občini, spet naseda pohlepu zakulisnih finančnih močtvoev, ki bi radi naprej žgali smeti na pljučih in glavah slovenskega prebivalstva. Da rešijo IRIS iz finančne zagate, bi radi, da bi se pri Sovodnjah vendar le kaj žgalo, pa naj si bodo smeti iz bolnišnic ali industrijskih obratov, ki prinašajo masne zasluge, bodisi zaradi upepeljevanja samega (štirikrat donosnejšega od žganja navadnih smeti), bodisi zaradi prodajanja tako pridobljene električne energije, ki jo mora ENEL kupovati po izredno visokih cenah. Slovenska skupnost bo slejkoprej stala ob strani vsem, ki se bodo temu načrtu upirali, in pričakuje, da se bo tudi ves "politburo", ki je sledil Petejanovi predstavitvi na Vrhu, enako in brezkompromisno zavzemal za iste cilje.

Dramski odsek PD Štandrež izbran za Linhartovo srečanje

Iz Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti je proti koncu maja dospel v Štandrež sporočilo, da je letošnji selektor Kajetan Čop izbral za nastop na Linhartovem srečanju - 43. srečanju ljubiteljskih gledaliških skupin Slovenije tudi Dramski odsek PD Štandrež. Štandreški odskri ustvarjalci so se na gledališko tekmovanje uvrstili z delom italijanskega avtorja Alda Nicolaja Stara Garda, ki so jo v premišljeni, dognani režijski postavitvi Janeza Starine premierno uprizorili na domačem odru župnijske dvorane A. Gregorčič v Štandrežu 7. februarja letos in jo še večkrat ponovili na bližnjih in bolj oddaljenih odrih. Odlični igralški trio, Marko Brajnik, Božidar Tabaj in Majda Zavadlav, bo ganljivo komedijo, odeto s tančico melanholije, odigral na Linhartovem srečanju v petek, 4. t.m., ob 18. uri v Gasilskem domu v Gaberkah.

Štandreškimi igralcem čestitamo za nov uspeh in jim želimo vso srečo na pomembnem nastopu.

Razstava fotografa Milana Bressana v Štandrežu

V okviru lepih kulturnih prireditev, ki jih je ob Prazniku špargljev v Štandrežu priredilo PD Štandrež, je bila tudi fotografska razstava domačega fotografa Milana Bressana. Umetnika, ki dosega zavirljivo raven, je na odprtju razstave predstavil Dimitri Brajnik. Milan Bressan se je rodil v Gorici leta 1955 živi in dela v Štandrežu.

Foto DP

Poznamo ga kot trgovca in odličnega peka. S fotografijo se je Bressan začel ukvarjati v letih sedemdeset. Že več let sodeluje z goriškim klubom CIFI (Club Fotografico Isontino). Njegova dela v barvni in črnbeli fotografski tehniki obsegajo portrete, pokrajine, fotografiral pa je tudi akte. Bressan je imel že vrsto samostojnih razstav doma in v tujini: oktobra 1997 je razstavljal v Novi Gorici, 1998 v Ljubljani, oktobra istega leta so bile njegove fotografije razstavljene v Parizu. Leta 2000 je imel samostojno razstavo v Gradcu. Letos pa je predstavil svoja dela v mestu Follonca v Toscani. Sodeloval je na državnih in mednarodnih fotografskih natečajih, na katerih je bil tudi večkrat nagradjen. Tri njegove fotografije so stalno razstavljene v mednarodnem fotografskem muzeju v Cerdaryolla del Valles v Španiji. Razstava v Štandrežu v domu Antona Gregorčiča je razdeljena na dva niza. Prvi ciklus fotografij zajema vtise s potovanja v Namibiji v Afriki, drugi pa je izbor fotografij, ki so bile nagrajene na raznih mednarodnih natečajih.

"V nizu razstavljenih fotografij iz Namibije je razvidna vsa očarljivost Afrike. Zaradi neskončnih razdalj in občutka prostosti se človeku zdi, da čas nikdar ne mine. Barve in kontrasti, oblike in motivi razkrivajo veličino in lepoto narave. Po razgovoru o fotografijah in o Afriki sami, ki sva ga imela z Milanom pred kratkim, se mi zdijo te podobe. Ljudje, njihova kultura in običaji, divjad, ki so v naši družbi popolnoma tuji, še bolj zanimivi in privlačni. Sam je rekel, da bi se spet vrnil v Afriko, toda fotograf ima še druge načrte za potovanja. Milan rad potuje in pravi da so njegove fotografije predvsem sad prostora, trenutka, naključja, sreče in seveda, kar je za fotografijo najvažnejše, luči. Rad pa bi poudaril, da ja pri Milanovi fotografiji izjemno važna ljubezen do fotografije in dvajset let izkušenj," je dejal dr. Dimitri Brajnik, ki se je fotografu tudi zahvalil za lepo razstavo.

Otroci na Prazniku špargljev v Štandrežu

Prav gotovo so bili otroci in njihovi stariši konec minulega tedna v Štandrežu glavni protagonisti na prazniku, ki ga je sicer označevalo predvsem lepo vreme in odlična organi-

Foto DP

zacija domačinov. Prireditelji so poskrbeli za odlično obiskani likovni Extempore za najmlajše likovne umetnike, ki hodijo v vrtec in osnovno šolo, v soboto, 29. t.m., medtem ko so mlade plesalke centra Komel pod vodstvom prof. Nataše Sirk nastopile v nedeljo, kot je v nedeljo nastopil tudi Mladinski pevski zbor centra Komel pod vodstvom Damijana Čevdek.

Dijaki DITZ Jurij Vega dobili priznanje za zgoščenko iz geometrije

Ponovno se lahko veselimo uspehov dijakov industrijskega zavoda Jurij Vega iz Gorice. Že leta 2001 so prejeli prvo nagrado za najboljšo multimedialno delo, ki ga je podelila tržaška univerza ob svetovnem letu matematike. V letošnjem šolskem letu pa so dijaki 3. razreda med urami projektnega področja, pod mentorstvom prof. matematike Mirele Gergelet, izdelali zanimivo multimedialno zgoščenko iz geometrije za nižje srednje šole. Pripravili so kratek povzetek teorije ravninskih likov, izbor multimedialnih vaj in križank ter terminološki slovarček. Tako so na izvirni in ustvarjalni način želeli približati dijakom učno snov, saj se lahko iz zgoščenske učijo in poglabljajo svoje znanje na zabaven način. Vsak si lahko ogleda pripravljeno delo na spletni strani <http://utenti.lycos.it/vega/>. Dijaki si tudi želijo, da bi postala zgoščenska predmet stalnega dopolnjevanja, zato so jo poslali profesorjem matematike vseh goriških in tržaških nižjih srednjih šol in zaprosili za mnenje.

Zgoščenko RAVNINSKI LIKI so sodelovali na natečaju Šola in internet, ki ga je organiziralo Ministrstvo za šolstvo v sodelovanju z družbo informatike INSIEL.

Osvojili so četrto mesto in bodo prejeli posebno priznanje meseca junija na sedežu družbe INSIEL v Trstu.

Okrogla miza Narodne manjšine v novi Evropi v očeh slovenskih kandidatov za evropske volitve

Manjšinske skupnosti v Evropski uniji: bogastvo ali problem?

Res je, kot je rekel predsednik Evropske komisije Romano Prodi, da so v Evropski uniji vsi narodi manjšine; res pa je tudi, da narodne manjšine na stari celini nimajo lahkega življenja...

Krožek Anton Gregorčič in stranka Slovenska skupnost sta prejšnji petek, 28. maja, privedla v dvorani pokrajinskega sveta v Gorici zanimiv večer, iz katerega je izšla dokaj jasna slika našega manjšinskega vprašanja in njegovih - ne prav rožnatih - perspektiv. Gostje večera, ki ga je povezoval Bojan Brežigar, so bili slovenski kandidati - iz matice in zamejstva - za bližnje evropske volitve.

Na temo *Narodne manjšine v novi Evropi* so po uvodnem pozdravu deželnega svetovaleca Mirka Spazzapana, ki je med drugim podčrtal dejstvo, da ima Slovenija zgledno urejeno vprašanje manjšin, razpravljali

Leo Šešerko (Stranka ekoloških gibanj), Andrej Umek (Slovenska ljudska stranka), Romana Jordan Cizelj (Slovenska demokratska stranka), Miha Jazbinšek (Zeleni Slovenije in Stranka mladih Slovenije), Alja Brglez (Slovenija je naša), Marjan Poljšak (Nacionalna stranka dela), Darinka Kozinc (Glas žensk Slovenije), iz zamejstva pa Igor Canciani (Stranka komunistične prenovle), Stojan Spetič (Slovenski in italijanski komunisti) in Drago Štoka (Slovenska skupnost v koaliciji z Južnotirolsko ljudsko stranko). Gostje iz Slovenije so bolj ali manj samozavestno in su-

Foto DPD

vereno prikazali svoje bolj ali manj poglobljeno poznavanje razmer, v katerih živijo narodne manjšine - pri nas in drugod po Evropi. Prizadevanja pri uveljavljanju naših pravic v Italiji so seveda podprli, tu pa tam pa so si privoščili kakšno kritično oz. pikro opazko do "ljublanske oblasti", saj na goriškem večeru ni bilo predstavnikov najvplivnejših slovenskih strank (kar tudi na neki način govori o državniškem odnosu "uradne" matične domovine do naše manjšinske skupnosti). Canciani, Spetič in Štoka pa so - seveda vsak s svojega zornega kota in z vidika svoje politične pripadnosti - poudarili zlasti ključni vozel neizvajanja zaščitnih določil v prid naše manjšine in

možne ukrepe. Na dan so prišle zahteve (želje?) po večjem sodelovanju med matično državo in zamejstvom, po vse enotnejšem slovenskem kulturnem (intelektualnem, gospodarskem, ekološkem...) prostoru, po recipročnosti pri uveljavljanju manjšinskih pravic, po vzpostavljanju evroregij kot načinu integriranja mejnih manjšin, po evropeizaciji našega vprašanja itd. V razpravi pa je bil govor o evropskih sankcijah Italiji zaradi neizvajanja zakonov, ki varujejo manjšine, o pozitivnih oblikah zaščite, o medijski izoliranosti zamejcev v Italiji in čezmejnih medijih, o vprašanju ekonomske samostojnosti manjšine in o enem glavnih problemov, ki tarejo našo skupnost in posledice katerega so na dlani: t.j. manjšinska neenotnost.

Iz povedanega je izšlo, da je rešitev manjšinskega vprašanja sicer kompleksna, vsekakor pa stvar politične volje, brez dvoma odvisna tudi od učinkovite - torej enotne - strategije naše manjšinske skupnosti. Zato je marsikdo spodbudil naše zastopnike k "projektnemu sodelovanju" in samoiniciativi, pa tudi h krepkemu in prijateljskemu sodelovanju med narodnimi skupnostmi. Te naj združene - in zato močnejše - zahtevajo, naj celina, ki prisega na kulturno in jezikovno različnost kot bogastvo, tudi konkretno uresničuje svoje temeljno poslanstvo.

DD

Mešani pevski zbor Frančišek Borgia Sedej iz Števerjana

Ob koncu bogate pevske sezone

Mesec maj: mesec šmarnic, navdiha, dobrega počutja in pesmi. Sezona društvenih in kulturnih dejavnosti se počasi izteka in ocenjujejo se sadovi opravljenega dela. V nedeljo, 16. maja, je mešani zbor F. B. Sedej iz Števerjana pel pri sveti maši v cerkvi Janeza Krstnika v Trnovem pri Ljubljani. Zatem je prijatelj in član Slovenskega okteta Matej Voje vodil vse pevce na ogled starega mesta Ljubljane in gradu. V popoldanskih urah pa se je skupina odpravila na ogled Arboretuma v Volčjem Potoku.

V petek, 28. maja zvečer, je potekal zaključni koncert Mešanega pevskega zbora; sodeloval je tudi Otroški pevski zbor društva. Odbor zbora si je zamislil koncert pod zvezdnatim nebom med Borovci, a se je zaradi slabega vremena odvijal program v dvorani Sedejevega doma. Uvodoma se je občinstvu predstavil Otroški zbor, ki redno vadi ob nedeljah

po sveti maši. Pod vodstvom Eliane Humar in ob klavirski spremljavi Martine Valentincič so otroci peli sklop priljubljenih pesmi. Začeli so z Gobčevo Čudežna klop, sledila ji je Moj dom v priredbi Janeza Kuharja, svoj nastop pa so zaključili z ljudsko Rezjajnkica in Paloti veseljaki Naceta Duhana. Številni malčki so se sčasom glasovno izoblikovali in so se na nastopu nedvomno tudi dobro izkazali. Prisotni so jih nagradili s toplim aplavzom.

Zatem je stopil pred publiko Mešani zbor pod vodstvom Vladimira Čadeža, ki se je predstavil domačinom s tehtnim, a sproščnim programom. Pevci so se želeli spomniti 100 - obletnice rojstva Srečka Kosovele s pesmijo V eter v priredbi Ubalda Vrabca. Sledili sta ljudska Kje je moj mili dom, Bizjakova V Tamar, ženski sestav zbora pa je zapel Gobčevo Pozdravna. Nastop se je zaključil z Venčkom narodnih pesmi v priredbi Antona Gruma. Predsednik

društva Mihael Corsi se je zahvalil vsem gonilnim silam pevske dejavnosti ter vse prisotne povabil h kozarčku, da bi se primerno poslovili od minule sezone.

Pevce pa je čakala še ena obveznost. V soboto, 29. maja zjutraj, so se namreč odpravili na dvodnevni izlet na Ptuj. Tam jih je čakal pater Janez Ferlež, ki jih je pospremil na ogled največjega minoritskega samostana v Sloveniji, cerkev sv. Petra in Pavla, ki je bila med 2. svetovno vojno delno porušena in je bila pred kratkim obnovljena. V samostanu so si pevci ogledali bogato knjižnico, kjer je shranjen eden od treh primerkov na svetu Trubarjevega Novega testamenta, ter znano minoritsko klet. Zvečer so se udeležili sv. maše v cerkvi Marije Vnebovzete v Podlehniku. Po končanem obredu je sledil koncert števerjanskega Mešanega zbora; na programu so bile pesmi, ki jih pojejo čez celo cerkveno leto. Naslednji dan, to je na binškošno nedeljo, so se pevci udeležili svete maše v cerkvi Svetega Duha v Rodnem vrhu in sodelovali z domačim mladinskim zborom pri petju. Sledila je družabnost.

MD

IGRAČE, ARTIKLI ZA OTROŠKO DOBO

giocattolo s.a.s.

look

dr. Walter S. Blasig

Pridite nas obiskat!

GORICA, Ul. Morelli 41/B
tel. 0481 33504

AVTODELI - DODATNA OPREMA

SPRINT AUTO

GORICA - Ul. Bellinzona 9/A
tel. ++39 0481 530114
www.sprintautogo.com
posta@sprintautogo.com

ELEKTRIČNE IN VODNE INŠTALACIJE, KLIMATIZACIJA, HIDRO-ELEKTRIČNI MATERIAL

kOREN

Stanislao s.n.c. di Koren Marta & C.

GORICA - Ul. Mattioli 11
tel.-faks 0481 533271

V Kulturnem centru Lojze Bratuž: podeljevanje bralnih značk učencem goriškega ravnateljstva

Iskrene čestitke vsem malim pridnim bralcem!

Pisani balončki in igrivi papirnati zmaji so v četrtek, 27. maja, dopoldan na odru velike dvorane Kulturnega centra Lojze Bratuž naznanjali veselo praznovanje: nad dvesto učencev je v spremstvu učiteljev ovenčalo letoletno vneto bralno prizadevanje s slovesnim praznikom - podeljevanjem bralnih značk. Knjigo, zvesto prijateljico, je cela dvorana - pod vodstvom učiteljic Ketty Tabaj in Martine Hlede -, bučno pozdravila s pesmijo Dežela branja, ki je postala prava himna vseh knjižnih moljev. Jedrnatna povezovalka radostne slovesnosti, učiteljica Barbara Rustja, je iz srca čestitala marljivim učencem, ki so v letošnjem šolskem letu prebrali zares veliko število knjig iz slovenske literarne zakladnice, in s spodbudnimi besedami priporočila poletno branje, ko je čas še posebno primeren za odkrivanje nešteto novih obzorij, skritih v knjigah. Na oder je povabila ugledne gostje, ravnateljico Mirko Brajnik, pedagoško svetovalko Ministrstva za šolstvo RS za Slovence v zamejstvu Andrejo Duhovnik in Manco Perko, ki je prinesla pozdrave Slavka Preglja, predsednika društva Bralna značka. Vse tri so pohvalile zavzete bralce, podčrtale pomen branja, ki ga tudi same imajo zelo rade, s toplim priporočilom, naj ostanejo knjigam še naprej tako zvesti. Po

Foto DPD

priznanja so na oder prišli superbralci, tisti, ki so se še posebno izkazali, nekateri s kar nad 50 prebranimi knjižicami. Ti so: OŠ O. Župančič Gorica: Cociancig Nicola, Lorenzut Alberto, Guadagnino Mara (I. r.), Guadagnino Tim, Pahor Kristina (II. r.), Berte Marco, Furlan Manuel, Mattiussi Edoardo, Pipan Martin, Custrin Anthea, Leban Jasna, Marassi Giulia (III. r.), Pahor Tadej, Scaringella Leonardo, Cossutta Sara, Mauri Gaia, Zitter Carlotta (IV. r.); OŠ F. Erjavca Štandrež: Ajdić Bosnić Luca, Raum Lara, Stecchina Alice (I. r.), Tabai Thomas, Marchi Nicole, Milanese Maria (II. r.), Cijan Valentina, Pecorari Alice, Raum Ana, Turri Lara (III. r.), Abrami David, Rustja Ivan (IV. r.); OŠ J. Abram Pevma: Colombo Francesco, Komjanc Simon, Radikon Ivana, Šuligoj Kristina Teodora,

Bandelli Jana, Kocina Maja, Kocic Veronika, Modula Eva, Pahor Katja (I. r.), Gabriellig Dean, Paljk Tina (IV. r.), Figelj Jakob (V. r.); OŠ A. Gradnik Števerjan: Hlede Matej, Fiorelli Tamara, Lango Lucija, Terpin Sara (I. r.), Corsi Matija, Terpin Jernej, Tercic Ana (II. r.), Lango Gabriel (V. r.); OŠ L. Zorzut Plešivo: Drius Erika (II. r.). Žreb s knjižnim darom, ki ga je poklonil Odbor staršev, je osrečil še petnajst učencev iz omenjenih šol. Barbara se je zahvalila vsem, še posebej Kulturnemu centru LB, ki je brezplačno dal na razpolago dvorano, in nato v veliko navdušenje otrok prepustila besedo pevki Romani Krajncan, ki je s svojimi razgibanimi, hudomušnimi otroškimi pesmicami vžgala poslušalce, da so z njo eno uro vneto sodelovali s tle-

skanjem in gibi rok in peli ter ob koncu zaplesali rokenrol. Kot sta povedali letošnji koordinatorki bralne pobude, učiteljici Barbara Rustja in Jožica Znidarčič, so se letos učitelji goriškega ravnateljstva odločili, da opustijo tradicionalno bralno olimpijado, ki s svojim tekmovalnim značajem ni povsem ustrezala vsem učencem, in se odločili, da dajo več spodbujevalnega poudarka in zagotovo boljše ovrednotijo bralno značko. Tako sta sestavili širši seznam knjig, ki sta ga posredovali tudi Feiglovi knjižnici, da so si otroci lahko hodili izposojati knjige tudi tja in se v tem goriškem knjižnem hramu povsem udomačili. Za vsak razred sta bili obvezni dve knjigi, znanje vsebine ene - Muca Copatarica (I. r.), Maček Muri (II. r.), Kekčeve zgodbe (III. r.), Babica pripoveduje (IV. r.), Martin Krpan (V. r.) - pa so v sredo, 26. maja, na vseh šolah goriškega ravnateljstva sočasno preverjali z netekmovalnim bralnim kvizom, z reševanjem križank in s pisanjem kratkih sestavkov. Pravičnost napisanega so v posameznih razredih pregledovali učitelji s solarji.

Iva Koršič

Ko pravljice oživijo: srečanje v vrtcu v Štandrežu Presneto lep dan z italijanskimi vrstniki

Tudi letos je učiteljica Majda Zavadlav, pobudnica, nositeljica in voditeljica bralnega projekta *Ko pravljice oživijo*, uspešno dokončala svoje potovanje po goriških vrtcih in šolah, ki so sodelovali v tem spodbudnem predšolskem in šolskem načrtu, ki so ga z odobravanjem in aktivnim sodelovanjem izredno lepo sprejeli tudi starši. Z otroki so namreč radi prebirali pravljicne zgodbe in z njimi vsebine tudi obnavljali. V sredo, 12. maja, je bilo tako pristočno srečanje s pravljico v vrtcu v Štandrežu. Tokrat je bilo še posebno doživeto, saj so malčki zadnjega letnika vrtca, na Majdino povabilo, gostili vrstnike iz italijanske sekcije in prvošolčke, ki obiskujejo italijansko osnovno šolo Ferretti v ulici Zara na Rojcah. Po želji staršev so ti otroci v letošnjem šolskem letu, od novembra dalje, imeli tečaj slovensčine *Učimo se slovensčino* - eno uro na teden - z učiteljico Majdo, ki je sama sestavila učne pripomočke, s pomočjo katerih so se naučili, z memoriranjem pa tudi zapisovanjem, se predstaviti, seštevati do deset, spoznavati imena barv, praznikov, lepih vpludnostnih besed, pozdravov in še marsikaj. Nad poukom so bili zelo navdušeni tudi ravnatelj Mancini, učno osebje in starši, ki so marljivo ponavljali z otroki lekcije, in želijo, da bi se prihodnje leto tečaj nadaljeval. Da so si otroci kar dobro zapomnili naučene besede, so dokazali pri zadnji pravljicni urici - nekaki zaključni prireditvi tečaja slovensčine -, ko so pazljivo spremljali pripoved *Presneto lep dan*, ki jo je kot vselej prepričljivo pripovedovala Majda. Med pravljico so prepevali refren in na koncu zapeli še pesmici.

Protagonist, psiček Runo, je namreč imel rojstni dan. Kost, ki jo je povsod iskal in po njej spraševal živalice na kmetiji, je našel v hlevu, od koder je prinesel tudi slane in sladke dobrote za vse zbrane otroke. Vsi skupaj so na vse grlo zapeli *Tam na gričku je kmetija*, nato pa v krogu veselo odšli na dvorišče na slastno malico. Ob koncu jim je učiteljica Majda izročila še zastavice in sličice živalic za pobarvanje. S slovenskim pozdravom in zahvalo so se italijanski prvošolčki prijazno poslovili od nje, ki jim je znala na prijeten način približati slovensko besedo. V spomin na te lekcije jim pripravila kažižstran. Naj dodamo, da bo Majdin bralni projekt *Ko pravljice oživijo* kmalu tudi na spletnih straneh poleg splošnih informacij o delovanju slovenske osnovne šole. Za to so se odločili predstavniki deželne urada IRRE (bivši IRSAE), ki so prišli, v zvezi z novo reformo, povpraševati tudi na slovensko goriško ravnateljstvo o šolskih načrtovanjih in pobudah ter pri tem izbrali prav Majdino delavnico, ki je še posebno pritegnila njihovo pozornost zaradi zanimivih in učinkovitih učnih pristopov.

IK

KD SABOTIN, KUD ZALI ROVT - TRŽIČ

V sklopu praznovanj vstopa Slovenije v Evropsko unijo
Vas vljudno vabimo
na predstavitev zgoščenke

V VETER UJETE PESMI

MPZ Štmaver in VIS Zali Rovt iz Tržiča (SLO)

Koncert bo v Avditoriju v Gorici, ul. Roma 5
v soboto, 5. junija 2004, ob 20.30

POD POKROVITELJSTVOM ZVEZE SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE - GORICA

PROSVETNO DRUŠTVO ŠTANDREŽ

PRAZNIK ŠPARGLJEV

ŽUPNIJSKI PARK MED LIPAMI

Sobota, 5. junija, ob 20.30
♦ ples z ansambлом KRAŠKI KVINTET

Nedelja, 6. junija

♦ tržnica male obrti
♦ ob 19. uri nagrajevanje
♦ nastop MePZ Silič iz Vrtojbe
♦ nastop dramske skupine PD Štandrež z enodejanko NA TRIMU, avtor Janez Povše, režija Janez Starina
♦ ples z ansambлом ZAMEJSKI KVINTET

Na voljo odlični šparglji, domača jedca
in pijača ter bogat srečolov

POD POKROVITELJSTVOM ZVEZE SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

ERRE TRE

OPRAVLJAMO
VSA
ZIDARSKA
DELA
Z LASTNIMI
STROJI

SOVODNJE OB SOČI - Ul. N. Sauro 2/G, tel. 336 526199
e-mail: erretre23@libero.it

Obvestila

Državna srednja šola Ivan Trinko vabi na zaključno šolsko prireditev "Nekoga moraš imeti rad" v petek, 4. junija 2004, ob 20. uri v Kulturnem domu v Gorici. Poleg igre "Kam greš, mali človek?" bodo učenci predstavili izbor letošnjega dela.

ACM-Gorica vabi k maši za cerkveno edinstvo v ponedeljek, 7. junija, ob 16.30 v Zavodu sv. Družine.

SCGV Komel ob koncu leta: sredo, 9. t.m., ob 20. uri v dvorani Pokrajinskega muzeja na gradu: Diplomski recital, Simone Bais, klavir; sobota, 12. junija, ob 18. uri v veliki dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž: Glasbeni mozaik, program oblikujejo solisti, komorne skupine, orkester in zbor.

V petek, 11. junija, ob 20.30 bo v veliki dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž imel svoj letni koncert MePZ Lojze Bratuž pod vodstvom Bogdana Kralja. Urad SSO - Gorica obvešča, da od ponedeljka, 7. junija, do petka, 3. septembra 2004, stopi v veljavo poletni urnik: vsak dan od ponedeljka do petka od 9. ure do 12.30.

Darovi

Za cerkev na Peči: Anica Kovic za cvetje 10,00; druž. Florenin namesto cvetja na grob staršev 50,00; druž. ženina Markota 100,00; novoporočenca Cristina in Marko 100,00 evrov.

Za MePZ Rupa-Peč: druž. ženina Markota v zahvalo 50,00; novoporočenca Cristina in Marko 100,00 evrov.

Za cerkev na Vrhu: oče Albin ob krstu sinčka Alexa 50,00; nona Bojana ob krstu malega Alexa 50,00 evrov.

RADIO SPAZIO 103

Slovenske oddaje (od 4. junija do 10. junija 2004)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, od ponedeljka do petka, od 20. do 21. ure. Spored:

Petek, 4. junija (v studiu Andrej Baucon): Glasbeni desert iz diskoteke 103. - Šopek narodnih viž. - Zborovski kotiček. - Obvestila.

Ponedeljek, 7. junija (v studiu Andrej Baucon): Glasbeni lističi z Andrejem: zanimivosti in informacije.

Torek, 8. junija (v studiu Matjaž Pintar): Ali veste, da... glasbena oddaja z Matjažem.

Sreda, 9. junija (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: črni trn - skromnost in lepota. - Izbor melodij.

Četrtek, 10. junija (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: Posnetki z naših kulturnih prireditev. - Glasba iz studia 2.

KROŽEK ZA DRUŽBENA VPRAŠANJA ANTON GREGORČIČ

vabi na predstavitev knjige
dr. Draga Štoke

V POLITIČNEM VRTINCU

Sodelovali bodo avtor, deželni tajnik SSK Damijan Terpin, deželni svetovalec Mirko Spazzapan in časnikar Jurij Paljk.

Pela bo vokalna skupina Akord iz Podgore

Kulturni center Lojze Bratuž v Gorici, pod lipami

petek, 4. junija, ob 18. uri

ZADRUGA GORIŠKA MOHORJEVA in PD ŠTANDREŽ

vabita na

PREDVAJANJE DIAPOZITIVOV O SEVERNI ŠPANJI

Posnetki Viktorja Selve in Damjana Paulina
so z izleta z Novim glasom

Spodnji prostori župnijske dvorane Anton Gregorčič v Štandrežu

v torek, 8. junija 2004, ob 20.30

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ

vabi prijatelje in sodelavce k

MAŠI V SPOMIN NA POKOJNE VODITELJE IN DOBROTNIKE KULTURNEGA CENTRA LOJZE BRATUŽ

Sodelujeta MePZ Lojze Bratuž in MoPZ Mirko Filej
Cerkev sv. Ivana v Gorici,
sreda, 9. junija 2004, ob 19.30

ZDRUŽENJE CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV GORICA

vabi na

KONCERT CERKVENIH PESMI

NASTOJAJO: MePZ Štandrež, MePZ Lojze Bratuž,
MePZ Rupa-Peč, Pevska skupina Musicum in MoPZ Mirko Filej

NAGOVOR: Dario Bertinazzi

Župnijska cerkev v Štandrežu
Nedelja, 13. junija 2004, ob 18. uri

KULTURNI DOM - GORICA, KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ, KULTURNI DOM NOVA GORICA, SKGZ, ZSKD, SSO, ZSKP

Ponedeljek, 14. junija 2004, ob 20.30

na Goriškem gradu

OLIVER DRAGOJEVIĆ

Gost večera EDOARDO DE ANGELIS

PRODAJA VSTOPNIC: Kulturni dom Gorica (tel. 0481 33288), Kulturni dom Nova Gorica (+3865 3354012)
VSTOPNINA: 15,00 evrov; znižani 10,00 evrov

V Gorici se je zaključila razstava Zorana Mušiča "Zorana Mušiča bomo vsi pogrešali"

V palači Attems v Gorici je bila do nedelje, 30. maja, na ogled velika antološka razstava slovenskega slikarja Zorana Mušiča. Uprava Pokrajinskih muzejev iz Gorice, ki je razstavo svetovno znane slikarja priredila, se je odločila, da je bil zadnja dva dneva vstop na razstavo prost.

Tudi letos je namreč italijansko ministrstvo za kulturne dobrine in kulturne dejavnosti od 24. do 30. maja priredilo v Italiji Teden kulture, ki poteka že šestič in tokrat na Goriškem sovpada z zaprtjem velike antološke razstave Antona Zorana Mušiča. Razstava z obširnimi pregledom

Slikar Zoran Mušič na odprtju razstave v Gorici (foto JMP)

iz Slovenije in od drugod. Prav zato so bili v soboto in nedeljo ob prostem vstopu v muzej nudeni tudi brezplačni vo-

umetnik vsem v muzeju in tudi v mestu manjkali, počutili se bomo bolj sami in revnejši!" nam je povedala direktorica Pokrajinskih muzejev iz Gorice Raffaella Sgubin, ki ni skrivala navdušenja nad izjemnim obiskom razstave, saj si je Mušičeva dela v Gorici ogledalo več kot 25 tisoč obiskovalcev, konec tedna pa je bilo na razstavi več sto ljubiteljev umetno-

sti briškega slikarja, ki živi v Benetkah. Zaslovel je v Parizu, kjer je dolga leta imel svoj umetniški atelje.

"Pričakovali smo največ petnajst tisoč obiskovalcev, ker je Zoran Mušič sicer res izjemen slikar, a je vendarle zahteven slikar, ki ga veliko ljudi sploh ni poznalo. Takoj po slovesni otvoritvi, ki se je udeležil tudi slikar sam, pa se je zgodil pravi mali čudež, saj se je ustvarila neka emotivna vez med njegovimi pretanjenimi deli in med obiskovalci. Veliko jih je prišlo na ogled razstave večkrat. Predvsem pa bi rada poudarila, da je bila Mušičeva

razstava zares velik uspeh predvsem zato, ker je na ogled prišlo izjemno veliko slovenskih ljubiteljev umetnosti iz osrednje Slovenije. Povedati moram, da smo večkrat ponatisnili kataloge razstave, ki smo jih vse prodali, prav tako pa smo prodali tudi t.i. Mušičev slovensko-italijanski okrasni koledar z reprodukcijami njegovih del. Likovni zgodovinarji in kritiki Jean Clair, Vittorio Sgarbi, Marilena Pasquali in Tomaž Brejc pa so na štirih odlično obiskanih predavanjih predstavili pomen in likovni opus Zorana Mušiča. Predvsem pa je bila razstava Mušičevih del za večino ljudi pravo odkritje, saj je na njej imel obiskovalec možnost, da spozna ves njegov likovni opus!" je še povedala Sgubinova, ki si je zaželela, da bi tudi v prihodnje "ohranili živ stik s Slovenijo."

Kustos Pokrajinskih muzejev Saša Quinzi, ki je obiskovalce v palači Attems po Mušičevi razstavi vodil v slovenskem jeziku, pa je izpostavil predvsem izjemen obisk razstave, "velikansko navdušenje nad Mušičevim delom, odlično obiskana predavanja o slovenskem umetniku svetovnega slovesa, med katerimi je bilo zlasti Brejčev v slovenskem jeziku izjemno dobro obiskano". Saša Quinzi je ob koncu Mušičeve razstave še izpostavil pomen dejstva, da so bili podnapisi na razstavi v italijanskem in slovenskem jeziku; enako so tudi priredili likovne delavnice za otroke v obeh jezikih Gorice. Povedal je tudi, da je bila goriška Mušičeva razstava izjemno dobro sprejeta v osrednji Sloveniji, "kjer je sprožila veliko strokovno debato o umetniku, a tudi ponovno odkritje Zorana Mušiča", Quinzi je več kot petdesetkrat peljal večje slovenske skupine po razstavi.

JUP

Direktorica Pokrajinskih muzejev Raffaella Sgubin (foto JMP)

Mušičevih likovnih del iz umetnikov, italijanskih, francoskih in švicarskih javnih in zasebnih zbirk je v palači Attems v Gorici naletela na izjemno odziv tako pri publiku kot pri medijih, predvsem pa je v Gorico privabila veliko število obiskovalcev

deni obiski po Mušičevi razstavi, ki so potekali v italijanskem in v slovenskem jeziku. "Izjemno smo zadovoljni z razstavo Zorana Mušiča in že danes vam lahko rečem, da nam bo vsem žal, ko bodo njegova čudovita dela odnesli, saj nam bo

Kustos Saša Quinzi (foto JMP)

(prof. Merku' namreč trdi, da je bil skladatelj nezakonski sin nekega Arabca), revščine, prebijanja časovnega obdobja v goriški bolnišnici, s problemom z lastnim osebnim imenom (najprej so ga imenovali Julija, nato pa je postal Marij). Kljub temu ali prav zaradi teh tragičnih fragmentov se je Marij razvil v izvrstnega glasbenika, ki ga je njegova trpeča umetniška duša peljala v Ljubljano, na Dunaj, kjer je obiskoval najpomembnejše glasbene kroge in akademije; gojil je prijateljske stike v levčarskih ambientih, koncertiral, poučeval; sledilo je nazadnje še obdobje v psihiatrični bolnišnici, kjer ga je morda še najbolj bolelo spoznanje, da njegova mati ni zapustila družine, da bi zbežala drugam; ostala je v Trstu in si sama pomagala z "nekim" poklicem v nekem stanovanju v zloglasnem mestnem predelu. Če je skladatelj pred Črnimi maskami uglašil najlepše verzne slovenske poezije, ga je nato globoka bolezen popeljala do uglašitve tudi slabih poezij, samo da so te pesmi govorile o materi.

IG

Razstave

Umetniki dveh manjšin v Kopru

V Kopru te dni razstavljajo likovni umetniki slovenske in italijanske narodne manjšine v sklopu čezmejne likovne razstave Umetniki dveh manjšin.

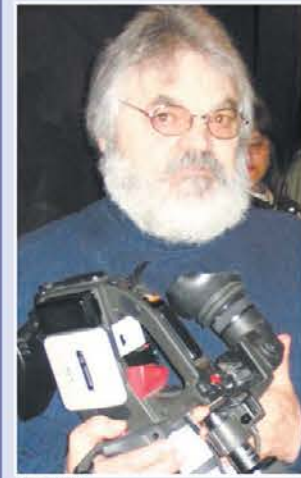

Foto JMP

Na sedežu skupnosti Italijanov Santorio Santorio in v Galeriji Meduza v Kopru je na ogled razstava 14 likovnikov, pripadnikov slovenske manjšine v Italiji in italijanske manjšine v Sloveniji in na Hrvaškem. Razstava Umetniki dveh manjšin sodi v okvir praznovanj ob vstopu Slovenije v Evropsko unijo in po besedah ravnatelja Kulturnega doma Gorica Igorja Komela izpričuje povezanost med manjšinci. Razstava je že gostovala v Kulturnem domu v Gorici, v Beneški galeriji v Špetru in v Galeriji Artes v Novi Gorici. V Kopru bo na ogled od 18. junija, od 22. julija do 31. avgusta pa v Piranu. Razstavo je na slovenski Obali na ogled v galeriji Meduza in v galeriji na sedežu Skupnosti Italijanov.

Razstava zaobjema likovnike italijanske skupnosti iz Slovenije, in sicer Rajka Apollonia iz Kopa in Fulvio Zudič iz Parecaga ter iz Hrvaške Quintina Bassania, Labinca, ki živi v Zagrebu, Fulvia Juničiča iz Pulja, Bruna Paladina in Maura Stipanova z Reke ter Claudia Ugussia iz Buj. Kritiki Joško Vetrin pa iz zamejskega prostora predstavlja Demetrija Ceja iz Gorice, Hijacinta Jusso (na sliki) in Claudio Razo iz Beneške Slovenije, Vladimirja Klanjščka iz Števerjana ter Klavdija Palčiča, Deziderija Švaro in Franka Vecchieta iz Trsta.

Razstava je bila deležna podpore Evropske unije in je ena najbolj zahtevnih projektov, pri kateri je sodeloval goriški Kulturni dom, pomenila pa je tudi ponovno vzpostavitev kulturnih in drugih stikov med italijansko narodno manjšino v Sloveniji in slovensko v Italiji.

Umetnost brez meja v Avditoriju v Gorici in v stavbi občine v Novi Gorici

Umetnost brez meja - Arte senza confini je likovna razstava goriških likovnih umetnikov z Goriškega, in sicer tako iz Slovenije kot tudi iz Italije. Gre za zanimivo razstavo goriških slikarjev, ki seveda še kako spada v niz razstav ob nedavnem vstopu Slovenije v EU, je pa tudi logično nadaljevanje sodelovanja likovnih umetnikov ob meji, kajti prav likovniki so bili tisti, ki so desetletja pomagali presegati državno mejo. Razstava je sedaj na ogled v Novi Gorici v stavbi občinske palače; v petek, 4. junija, ob 19. uri pa bodo v goriškem Avditoriju odprli njen "goriški" del razstave, na kateri bodo predstavljena likovna dela Vladimirja Bačiča, Damjane Plešnar, Milovana Valiča, Bogdana Vrčona, ki delujejo na novogoriškem območju, ter goriških umetnikov, ki so: Gabriele Amboldi, Egidio Calabrese, Roberto Mariano in Adriano Velussi (na sliki).

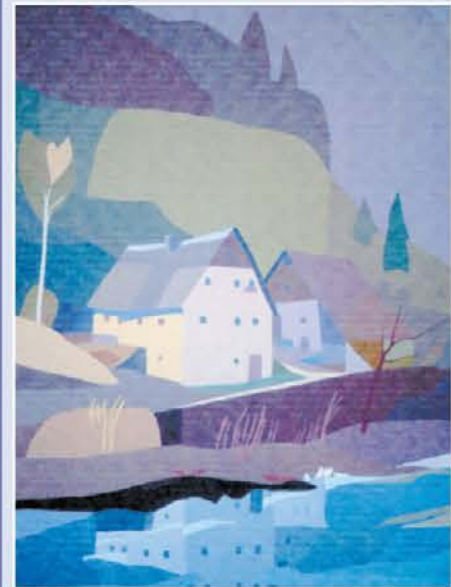
O goriškem slikarju, ki v svojevrstnem in sodobnem likovnem izrazu upodablja utesnjeno današnjega človeka in sodobne družbene stiske, Adriano Velussiju moramo še posebej zapisati, da je imel pred časom dve odmevni razstavi v Parizu, kjer je sodeloval na dveh skupinskih razstavah, in sicer je v cerkvi Eglise Notre Dame bil soudeležen na skupinski razstavi sodobnih italijanskih likovnih umetnikov, ki je imela naslov La foi en l'art contemporain. Prav tako pa je bil Adriano Velussi tudi član skupine italijanskih umetnikov, ki so se v Parizu predstavili s skupinsko razstavo v pariškem Mednarodnem univerzitetnem mestu v Maison de l'Italie pod naslovom Italijanski sodobni umetniki v Parizu.

Foto DPD

Razstavi del dveh likovnih umetnikov

Na Goriškem so zelo dejavni likovni umetniki. Na razstavišču Nikolaja Pirnata v gradu Gewerkenegg v Idriji je na ogled razstava likovnih del akademskega ali rovtarskega krajinarja, kot se sam rad imenuje, Rafaela Terpina. Prikazuje kar petdeset platen z motivi iz idrijske okolice in s Trnovsko-banjske planote. V katalogu, ki ga

je ob razstavi izdal Mestni muzej v Idriji, je razpoložljiva zapisa o svojih slikarskih poteh objavil avtor sam. Razstavljena dela namenja Rafael Terpin stoletnici ustanovitve Planinskega društva v Idriji. Razstava bo na ogled od 27. junija, odprta pa je vsak dan od 9. do 18. ure.

Goriški muzej, Galerija Zorana Mušiča in Muzejska zbirka v gradu Dobrovo pa so priredili razstavo slik in skulptur v keramiki umetniškega ustvarjalca Ivana Skubina iz Brega pri Golem Brdu v Goriških Brdih. Avtorja je ob otvoritvi razstave in v priložnostnem

katalogu predstavila likovna kritičarka Anamarija Stibilj-Šajn. Zapisala je, "da je Ivan Skubin še pred nekaj leti menil, da glina - pramaterija, ki nosi v sebi genetski spomin na neskončne možnosti ustvarjanja, spomin na začetek in konec - ni njegov element. Igraje je z nekaj gnetljaji izoblikoval malega konjička z mislijo, da je z glino opravil. Izkazalo pa se je ravno naprotno. Glina ga je zapeljala v svetove, ki se nam z leti in načinom življenja vse bolj odklikajo. Od tistega prvega poskusa je minilo samo šest let, zdaj pa je pred nami ustvarjalec, ki v sebi nosi velik ustvarjalni nabo in ki mu glina omogoča, da se izrazi. Od vsega začetka se Ivan Skubin udeležuje tudi mednarodnega Ex-tempora keramike v Piranu, kjer je leta 2002 prejel najvišjo nagrado grand prix, lani pa veliko odkupno nagrado".

Razstava Ivana Skubina v gradu na Dobrovo bo odprta do 30. junija, na ogled pa je od torka do petka od 8. do 16. ure, ob sobotah in nedeljah pa od 13. do 17. ure.

Peterlinova dvorana v Trstu / Luisa Antoni in Pavle Merku' o Kogojevi operi "Odmevi opere Črne maske"

Kogojeva opera Črne maske je v zadnjih sedemdesetih letih (skladatelj je delo začel pisati leta 1924) doživela le tri uprizoritve. Nekoliko čudno izzvenijo te besede, ki pa so v resnici golo dejstvo za enega najpomembnejših podvigov slovenske glasbene ustvarjalnosti nasploh. Premiere se je udeležil sam Kogoj leta 1929 in v prvi vrsti sodeloval pri uprizoritvi. Drugič so Črne maske postavili na oder leta 1957, zadnjič pa leta 1990. Tudi samo dejstvo, da so bile Črne maske deležne tako maloštevilnih uprizoritev, izpričuje skrivnostno zrcaljenje avtorjevega lika v tem njegovem delu.

Tudi o tem je bil govor na ponedeljkovem večeru v sklopu predavanj Društva slovenskih izobražencev dne 24. maja. Prof. Pavle Merku' je namreč občinstvu Peterlinove dvorane predstavil knjižni trud muzikologinje Luise Antoni Odmevi opere Črne maske. Knjiga, ki je pred kratkim izšla pri založbi Mladika v Trstu, se ne pogloblja toliko v osebnost Marija Kogoja, kolikor v odzive, včasih polemične, ki jih je njegova opera sprožila v slovenskih kulturnih in medijskih krogih vsakič, ko je bila

Foto Kroma

uprizorjena. Le tri same uprizoritve torej, ki so bile prav zato prežete z občutkom posebnega dogodka, saj kopia vidikov še danes pričča, da je Kogojev trud težko izvedljiv operni načrt: opera zahteva nadpovprečno številnejši organik orkestra, predvsem prvih violin; partitura je ohranjena v rokopisni obliki, kar otežkoča režijski pristop; pevska vloga je zahtevna in to lahko interpretirajo le pevci, ki so na višku svoje kariere;

težko je dobiti tudi dva interpreti, ki bi poosebljala enako dobro in podobno oba pola razdvojenega junaka v nekaterih delih predstave. Črne maske so tudi najbolj jasen prikaz in dokaz Kogojeve shizofrenije, ki ima vzroke globoko zakoreninjene v skladateljevem otroštvu, kot je občinstvu Peterlinove dvorane pojasnil prof. Merku'. Takrat so se v otroku porajale travme, ki so bile povezane s problemom očetovstva

Kratke

Literarna nagrada za Klavdijo Vončina

Goriška knjižna ustvarjalica Klavdija Vončina, ki nas je že večkrat presenetila z različnimi poezijami, ki jih nekdanja goriška profesorica italijanščine na slovenskih šolah suvereno piše tako v slovenskem kot v italijanskem jeziku, je v soboto, 22. maja, prejela v Trstu prvo nagrado na državnem literarnem natečaju za italijansko in slovensko poezijo "Premio Incontri 2004". Nagrado je prejela za pesem Felicità / Sreča, ki je v njeni zadnji zbirki z naslovom Colori; le-ta je izšla nedavno pri knjižni založbi Ibiskos iz Empolija in jo bodo v naslednjih mesecih predstavili v Gorici, Trstu in Kopru. Klavdija Vončina piše tiho, nekrhavo in pretanjeno poezijo, v kateri ima vsaka beseda pomembno mesto, ker Vončinovi jezik pomeni vrednoto. Za njeno poezijo so značilni kratki, izjemno poetični verzi. Danost, da lahko piše tudi v italijanskem jeziku, je za Klavdijo Vončina in vse nas bogastvo.

Virtual Gart v goriškem Avditoriju

O Paulu Redfern, ki že leta orje ledino sodobne likovne in digitalne umetnosti pri nas in seveda z Giuseppino Mastrovito vodi umetniško združenje Graphiti, bi lahko zapisali, da je dandanes v Gorici eden tistih, ki še verjame, da se lahko veliko naredi, a sta za to potrebni vztrajnost in volja. Redfern je namreč s sodelavci pred časom v goriškem Avditoriju priredil večer, na katerem so brali poezije Giuseppine Mastrovito, Alberta Princisa in Jurija Paljka in predstavili razstavo Virtual Gart, digitalno obdelana umetniška dela, pravzaprav zadnje krike sodobne likovne umetnosti desetih umetnikov. S svojimi deli so se predstavili Franko Žerjal, Paul Redfern, Gianluca Coren, Erika Culot, Mauro Mauri, Ezio Turuso, Etka Tutta, Adriano Velussi ter Sergio Curtaccio. Ti umetniki so prisotni s svojimi deli, obiskovalci pa si lahko dela več kot osemdeset drugih umetnikov ogledajo preko računalnika, ki je na voljo na razstavi.

Paul Redfern je v Avditoriju pred občinskimi odborniki za kulturo Claudiom Cressattijem tudi ponovno omenil, da bi združenje Graphiti rado ustanovilo v Gorici VirtualGmuseum, muzej sodobnih umetnosti, da bi lahko ljubitelji sodobnega digitalnega in drugačnega umetniškega izražanja imeli središče, v katerem bi lahko pokazali zadnje dosežke likovnih izražanj, a imeli obenem tudi središče za raziskovanje in nadaljnje delo.

V samostanu na Kostanjevici: deseta, jubilejna sezona Glasbe z vrhov sv. Frančiška

Letos poteka deseta sezona koncertov instrumentalnih in vokalnih skupin ter solistov, poimenovanih Glasba z vrhov sv. Frančiška, ki jih v frančiškanskem samostanu na Kostanjevici nad Novo Gorico prireja novogoriški Kulturni dom. Letošnjo sezono so spriči vstopa Slovenije v EU podnaslovili z geslom Med sosedi. V šestih izbranih glasbenih dogodkih bodo tako vzporejali domačo, slovensko-goriško-zamejsko glasbeno ustvarjalnost in poustvarjalnost z italijansko. Pod geslom Med sosedi je zazvenel že uvodni koncert 31. maja, ko je nastopil Goriški oktet Vrtnica iz Nove Gorice, ki ga vodi Aleksandra Pertot. Pel je ob spremljavi kitarista Piera Luigia Corone. Letošnja sezona Glasbe z vrhov sv. Frančiška bo v znamenju slovenskih ustvarjalcev. V sredo, 9. junija, bo drugi koncert in nastopili bosta Mojca Križnič - violina in Bojana Karuza - klavir. Koncerti so vedno ob 20. uri.

37. mednarodno srečanje pisateljev na Bledu

Letošnje srečanje pisateljev na Bledu je minuli konec tedna potekalo v znamenju okroglega mize Mirovnega komiteja mednarodnega PEN, ki je imela naslov Mir: dober ali slab kompromis?

Čečenija, Irak in okupacija Palestine frustrirajo pisatelje in mirovnike, je na začetku dejal predsednik Mirovnega komiteja Veno Taufer (na sliki). Uvodni referat je prispeval France Bučar, "arhitekt slovenske demokracije in osamosvojitve", ki je izrazil prepričanje, da konflikt ni nekaj slabega, saj je sestavni del življenja, potrebno si ga je le priznati.

Letošnjega blejskega srečanja se je udeležilo kakšnih devetdeset pisateljev iz večinoma evropskih PEN centrov. Srečanja se je udeležilo tudi veliko slovenskih penovcev, ki jim predseduje Tone Peršak. Na dobro obiskani okrogli mizi z naslovom Evropska kultura ali evropske kulture? je bilo slišati lepo število razmišljanj, ki so se dotikala tako vprašanj evropskih jezikov - udeleženci so bili precej nastrojeni proti vse večji "amerikanizaciji" kulture stare celine - kot tistih, ki opozarjajo, da Evropska unija še zdaleč ni "Evropska kulturna unija". Sicer pa je bilo tudi letošnje srečanje PEN na Bledu pomembno, pa čeprav se je tudi sam Veno Taufer spraševal na glas, kakšen pomen in učinek lahko imajo taka srečanja danes. Udeležence letošnjega srečanja PEN so med drugimi sprejeli blejski župan Antonič, predsednik državnega zbora Borut Pahor, na Brdu pri Kranju pa jih je gostil predsednik države Janez Drnovšek, ki je v svojem pozdravnem nagovoru poudaril, da se "v času globalizacije knjiga ne oddaljuje, temveč postaja vedno bolj potrebna."

Pismo uredništvu

Dragi odgovorni urednik!

Zelo sem bil vesel, ko sem v časopisju prebral novico, da je moj prijatelj dr. Vanja Lokar prejel Valvasorjevo priznanje za svoje velikodušno donatorsko dejanje, predvsem v zvezi z razstavo dragocenih porcelanskih posod v Ljubljani. Zelo pa sem se začudil, da v utemeljitvi priznanja ni omenjena njegova pomembna gesta, za katero slučajno vem. Pred nekaj leti je namreč Vanja Lokar podaril muzeju v gradu Bogenšperg dragoceno originalno Valvasorjevo knjigo: SLAVA VOJVODINE KRANJSKE, ki je tedaj na gradu sploh niso imeli. Menim, da je ta gesta ob podelitvi priznanja, ki se prav na Valvasorja sklicuje, dovolj pomembna, da je zabeležena. Prisrčen pozdrav.

Rafko Dolhar

Za naš jezik

Drago Bajt nam piše:

"Spoštovani, v zadnjem Novem glasu sem prebral okvirček Za naš jezik, ki govori o pisavi imena Sveti Janez od boga. Mnenje LB-ja je pravilno, vendar ne docela pravilno. Popravil bi ga takole: 'LB v rubriki Za naš jezik (Novi glas, 20.5.) pravilno ugotavlja, da bi bilo treba besedo bog v imenu Sveti Janez od boga pisati z veliko, kakor določa novi slovenski pravopis. Sprejduje pa, da bi bilo v skladu s tem pravopisom (paragraf 43) treba pisati navedeno ime pravzaprav takole: Sveti Janez Od Boga (po zgledu Janeza Od Križa ali Friderika S praznim žepom). Vzdevek je namreč Od Boga (kot pri kralju Ivanu Brez dežele)."

Čezmejno društvo MOST / Premiera trojezične predstave Korenine pod mrežo

Ljubezen ne pozna trdih zakonitosti meja

Foto DPD

Ljubiteljski igralci iz Goriške in Novogoriške so na pobudo in po zaslugi novonastalega čezmejnega društva MOST, ki združuje Slovence, Italijane in Furlane in mu predseduje Kazimir Černic, z lepo predstavo, vključeno v sklop prireditev Skupaj pod istim nebom, dostojno proslavili vstop Slovenije v EU. Izbrani izvajalci, člani Odra 90, Dramskega odseka PD Štandrež, PD Grgar, skupin Compagnia di prosa Gianrico Tedeschi, Il Palscoenico di Cividale, Gradisca Il Teatro, so se v sredo, 26. maja, pred številnim občinstvom, ki se je kljub hladnemu večeru zbralo v parku goriške občine, premierno predstavili s trojezičnim odsrnim dramom Korenine pod mrežo Radis sot la ret Radici sotto la rete. Tekst je po pričevanjih ljudi, ki so trpko občutili obremenjujočo težo meje in še prej črnosrajniško strahovlado, napisala in v slovenščini, italijanščini in furlanščini izoblikovala učiteljica Lidija Jarc iz Podgora, pravljničarka in avtorica gledaliških tekstov, ki jih večkrat tudi sama zvežira v šoli in domačem društvu. Tokrat je režijsko nit njenega dela sukal igralec Radoš Bolčina, član SNG Nova Gorica, ki je ustvaril že veliko nepozabnih likov in zanje prejel več priznanj, tudi nagrado iz Prešernovega sk-

lada za leto 2003. Pri postavitvi prizorov je spretno uporabil naravno scensko ozadje parka. Analitično nanizana vsebina se prične s prvomajskim praznovanjem ob meji, ki v starejši gošpe Nadi, glavni protagonistki (prepričljiva, postarana Solange Degenhardt v maski Maure Delphin), vzbudi boleče spomine na nepotešeno, neizživeto ljubezen do dragega Francesca, italijanskega vojaka. Zvezo z njim ji je strogo prepovedal oče; njemu se je zaradi globoke zavezanosti slovenstvu še sama zavestno odpovedala. Ob zatonu življenja se dvomeče sprašuje, če je prav ravnala, ko je zakopala svoja čustva, in če je njeno samsko življenje imelo smisel. Kot svetli preblistki ji misli prešinjajo spomini na bežna srečanja z ljubljanim. Te prizore sta z mladostno svežino podala Federica Bello in Stefano Podlipnik. Da bi vsebina ne bila preveč patetično-nostalgično osenčena, so poskrbeli režiser in dvojice igralcev Edi Bramuzzo-Robert Cotič, Daria Črnologar-Vlasta Klančič in Jordan Figli-Marko Černic, ki so v utrinke spominov svojih posrečenih likov vnesli več humornih nians in živost narečja, kar je toplo obarvalo njihove pogovore. Vsi trije jeziki so se v pripovednih trenutkih prethranjo prepletali med seboj in ustvarili tako vzdušje, tak humus,

kot ga je našla "čudovita roža, ki je pognala svoje korenine pod mrežo, pod zid in onstran mreže je pognal nov cvet. Ljubezen je namreč močnejša od pregrad... zaljubljene celo življenje družiti nit, ki je nihče ne more pretgati". To je bilo izrečeno v predstavi, sestavljeni iz drobcev resničnih malih-velikih zgodb preprostih ljudi ob meji, ki se zavedajo, da je življenje velik dar in ga je treba kljub zaprekam in težavam živeti do konca. Poleg omenjenih igralcev so nastopili še Silvio Cumpeta, Silvo Plesničar, Michela Lanzutti, Fabjan Sfiligoj, Gregor, Sara in Benedikt Černic ter Diana Ber-

té. Tonsko vodenje - mestoma žal moteno - sta upravljala Niko Klanjšček in Matjaž Pintar, luči pa Andrej Pahor in Vanja Hoban; šepetala je Nadia Šuligoj, kostume je iz fundusa SNG Nova Gorica izbrala Nevenka Tommašević.

Prisrčno ploskanje zadovoljne publike je nagradilo trud nastopajočih, režiserja, avtorice in vseh, ki so kakorkoli v kratkem času pripomogli k uspehu odrskega prikaza, katerega ponovitvi sta bili v Dobrodo, na Gradini, 27. in v Krminu, v palači Locatelli, 28. maja.

Iva Koršič

Zbirki Nevina Birse in Tomaža Šalamuna

Cankarjeva založba je pred kratkim predstavila pet novih knjig, med njimi sta dve prozni deli in kar tri lirski. Tako je izšla že 34. pesniška zbirka Tomaža Šalamuna z naslovom Z Arhilohom po Kikladih, kar je ponoven dokaz, da je Šalamun najbolj plodovit slovenski pesnik, ki je tudi najbolj prevajan v svetu. Kristina Hočevar se slovenskim bralcem predstavlja s svojim pesniškim prvencem V pliš, posmrtno je izšla še pesniška zbirka To pomlad sem odšel v neznanu lani preminulega goriškega pesnika Nevina Birse. Z devetimi zgodbami o otroštvu, naslovljenimi Angeli in volkovi, je četrto izvorno delo k novitetam prispevala Jasna Blažič, izšel pa je tudi slovenski prevod zbirke esejev Ugrabitve Evrope nizozemskega avtorja Ceesa Nootbooma.

Foto JMP

Skupna zgoščenka MoPZ Štmaever in vokalne skupine Zali rovt V veter ujete pesmi

Ob vstopu Slovenije v EU je bilo in še bo veliko vsakovrstnih prslav in prireditev. Nekatere so sicer manj odmevne, zaradi svoje narave pa lahko še najbolj pristne. Taka je po našem mnenju posrečena zamisel dveh slovenskih zborov - enega iz zamejstva, drugega iz matične domovine -, ki sta zgodovinski dogodek praznovala z izdajo skupne zgoščenke z naslovom V veter ujete pesmi.

Moški pevski zbor Štmaever iz istoimenske vasi na Goriškem, ki ga vodi Nadja Kovic, in Vokalno instrumentalna skupina Zali rovt iz Trziča v Sloveniji, ki jo vodi Stane Grum, sta lani začela prijateljevati in sodelovati. Ob koncu leta sta se zbora na pobudo štmaeverkega župnika Vojka Makuca odločila, da bosta posnela zgoščenko. Snemanje, ki je zahtevalo nekaj mesecev napornega dela, so zaupali prof. Francu Policardiju

Antončiču. Dve pesmi sta združena zbora posnela 27. marca na kmečkem mejnem prehodu med Štmaeverom in Podsobotinom: fotografija simboličnega ustvarjalnega srečanja na meji krasí tudi platnico CD-ja, ki so ga pevci dobili v roke 1. maja.

Zgoščenko, ki so jo založili KD Sabotin, KUD Zali rovt in Zveza slovenske katoliške prosvete, vsebuje trideset raznovrstnih pesmi, saj so v njej prisotne poleg slovenskih narodnih in umetnihi tudi italijanske, dalmatinske, furlanske, ameriške, izraelske in celo zambijske. Zbor Štmaever želi, da bi s CD-jem ostal zanamcem živ spomin na zbor. Pevci zbora izpod Sabotina so iz svojega reper-

toarja prispevali pesmi, ki se dotikajo njihovih src in jih najraje pojejo. Vokalno instrumentalna skupina Zali rovt, ki deluje osem let, rada izvaja, poleg slovenskih, tudi pesmi drugih narodov, še najraje pa zambijske domorodne. Zgoščenko na pot je slovenska ministrica Andreja Rihter zapisala, da sodelujoča zbora s

skupnim projektom opravljata "kulturno poslanstvo v pravem pomenu besede," saj je to tudi "eden od dragocenih kamenčkov v izgradnji skupnega evropskega mozaika". Predsednik goriške pokrajinske uprave Giorgio Brandolin ugotavlja, da zgoščenko potrjuje, "kako so prijateljstvo, dialog in sočnanje med stvarnostmi, ki se razlikujejo po jeziku, kulturi in tradiciji, že omogočili premostitev meje". Župan občine Trzič in poslanec državnega zbora Pavel Rutar se veseli kulturnega mostu, ki ga gradi zgoščenko. Goriški župan Vittorio Brancati pa je zapisal, da je MoPZ Štmaever na najlepši "način nudil dogodkom, ki spremljajo 1. maj 2004, pomemben in dragocen model, primer sodelovanja med kulturnimi društvi, med slovenskimi in italijanskimi državljani." Zgoščenko bodo predstavili - pod pokroviteljstvom goriške občinske in pokrajinske uprave - v goriškem Avditoriju v soboto, 5. junija, v cerkvi sv. Jožefa v Trziču pa 18. junija.

Danijel Devetak

Kratke

Pogreb g. Jožeta Kunčiča / "Ali bomo še imeli take duhovnike?"

Kriška vaška skupnost se je v četrtek, 27. maja, poslovila od svojega dušnega pastirja g. Jožeta Kunčiča, ki je v Križu služboval kar 45 let. Pogrebni obred je v kriški cerkvi vodil škof Evgen Ravignani; v svoji homiliji je poudaril pomen, ki ga

Foto IG

je pokojni imel pri vodenju župnije. Vedno je stal ob strani svojim vaščanom in z njimi delil tako veselo kot težke trenutke. Škof Ravignani se je tudi vprašal, ali bomo še imeli take duhovnike, zaveda pa se tudi, da že vrsto let ni nobenega mladega fanta, ki bi se posvetil duhovniški službi. Ob škofu so somaševali številni duhovniki z Goriškega, Tržaškega, Ljubljanskega in Koprškega. Gospa Silva Bogatec je v imenu župnijske skupnosti obudila občuten spomin na pokojnega tudi kot neutrudljivega kulturnega delavca. G. Kunčič je v svoji mašniški oporoki pred dvema letoma pustil zapisano, kako navezan je bil na vas in na svoje farane, ki so se od njega poslovili v velikem številu. Omenimo še, da sta pri obredu in pokopu sodelovala tudi kriški cerkveni župnijski in mladinski zbor.

Vizije spomina v Tržaški knjigarni

Foto Kroma

Obiskovalci Tržaške knjigarne se bodo lahko do 8. junija zatopili v razstavo Štefana Turka, ki nosi naslov Vizije spomina. Razstava bo na voljo ljubiteljem umetnosti med delovnim urnikom knjigarne, to je od točka do sobote, od 9. do 13. ure in od 15.30 do 19.30. Tržaškega umetnika in njegovo delo je prejšnji teden na otvoritvenem večeru predstavila Jasna Merku'. Umetnostna kritičarka je poudarila, kako njegov izbor tušev, pri katerih je osrednji motiv kraška arhitektura, jasno priča o Turkovih želji po ovrednotenju te naše kulturne dediščine. Prireditelja razstave sta Tržaška knjigarna in krožek KRUT; Turkove Vizije spomina je omogočila tudi podpora ministrstva za kulturo RS.

Počitniške srede v Nabrežini že 20 let

Poleg občinskih in drugih počitniških "dejavnosti" prireja župnija sv. Roka vsako

sredo v počitniških mladinskih "srečanju" v cerkvi in potem na travniku ob zvoniku, kjer so poleg raznih iger tudi odbojka, vrtiljak, bazen, gugalnica in drugo. Otroci vabljeni vsako sredo od 9. do 11. ure - tudi letos!

Sestrara Frančiška Cucek in Benjamini Sosič v slovo

Šolske sestre v Trstu smo v času dveh mesecev doživele slovo dveh naših dragih sester, s. Frančiške in s. Benjamine. Gospodar življenja je poklical k sebi svoji zvesti služabnici.

Sestra Frančiška se je rodila v Košani 8. aprila 1911 v osemčlanski družini. V domači župnijski cerkvi je prejela vse zakramente in v vaški šoli osnovnošolsko izobrazbo, ki jo je dopolnila z gospodinjstkim tečajem v Tomaju pri šolskih sestrah. Tudi sama se je po zgledu starejše sestre Veronike odločila in 15. julija 1933 vstopila v naviciat v Tomaju. Že naslednje leto so jo predstojniki poslali v Egipt na misijonsko postojanko v Aleksandriji. Tu je s. Frančiška delovala celih 58 let. Ko se ji je zdravstveno stanje poslabšalo, se je vrnila v provincialni dom v Trst.

V glavnem je opravljala razna gospodinjstva dela, je pa tudi z materinsko ljubeznijo negovala onemogle bolnice in jim stala ob strani. Sestre, kot tudi s. Frančiška, so skrbele za slovenske matere in dekleta, ki so šle v Egipt služiti in so se zbirale pri sestrah v Aleksandriji. Nekatere so se vrnile v domovino, druge so se postarale, onemogle in nazadnje ostale pri sestrah do smrti. Imenovali so jih Aleksandrinke. Prav tem se je s. Frančiška posvetila in jim z ljubeznijo stregla.

Tudi zadnja leta, ko so ji moči pešale, je z vdanostjo v Božjo voljo prenašala svoj križ in nas spremljala z molitvijo. Umrla je 16. marca 2004 v bolnišnici na Katinari v Trstu.

Sestra Benjamina se je rodila na Opčinah pri Trstu 19. novembra 1913 v ugledni številni družini. Bilo je sedem otrok, štiri bratje in tri sestre. Tudi s. Benjamina je prejela zakramente v domači župnijski cerkvi na Opčinah, kakor tudi osnovnošolsko izobrazbo in potem odšla v gospodinjstvo šolo k šolskim sestram v Tomaju. Poblíž se je spoznala s sestrami in se odločila za redovno življenje. Tu je tudi vstopila v noviciat 31. julija 1935. Njeno delovanje je bilo zelo razgibano. Najprej je delovala v v Manjinem domu v Trstu, v ulici Risorta, nato je šla med vojno na Rab, kjer je pomagala internirancem. Od leta 1944 do 48 je bila v nadškofijskem semenišču v Gorici. Tudi njo so poslali predstojniki v Egipt in tam je ostala celih dvaintrideset let.

Po vrnitvi v Trst leta 1984 je pomagala pri raznih gospodinjstkih delih. Vmes je bila dve leti na škofiji v Trstu, dve leti pa še v Žabnicah in Ricmanjih.

Zadnja leta je preživela v provincialnem domu. Moči so ji sicer pešale, a je po svojih močeh še vedno pomagala in veliko molila.

Za posledicami močne slabosti je umrla v bolnišnici na Katinari 8. maja 2004. Tako s. Frančiška kot s. Benjamina sta bili zgledni molitveni redovnici, predani Bogu, Cerkvi in redovni skupnosti. Kjerkoli sta delovali, sta pustili zgled dobrote, požrtvovalnosti, molitve in predanosti. Hvaležne smo Bogu in njima za vse dobro, s čimer sta nas podpirali. Naj jima bo Bog obilen plačnik.

Finžgarjev dom na Opčinah Prestavitev knjige V političnem vrtincu dr. Draga Štokes

"Naše politično delo je obrodilo dobre sadove"

V četrtek, 27. maja, so v prostorih Finžgarjevega doma na Opčinah predstavili knjigo Draga Štokes z naslovom V političnem vrtincu. Svoje dolgoletno delovanje na krajevnem političnem prizorišču kot ena vodilnih osebnosti stranke Slovenske skupnosti je odvetnik Štoka strnil v zajetni publikaciji, ki jo je pred kratkim izdala založba Mladika. Knjiga je torej dragoceno pričevanje aktivnega politika, ki je bil vedno prepričan o tem, da bi skupni nastop zamejskih Slovencev na politični sceni moral potekati po vzorcu Južnotirolske ljudske stranke, to je v premoščanju razlik v prid skupnemu zastopstvu. "Še vedno upam, da bo do tega prišlo," je dejal odvetnik Štoka, ki je v knjigi tudi

Foto Kroma

natanko orisal genezo SSK in politikov, ki so stranko soustanovili. Veliko je tudi ganljivih spominov na preminule kolege, ki pa so bili predvsem prijatelji, okusno podani so še

številni pogovori z izrazitimi osebnostmi, ki so pripomogle k intelektualni formaciji mladega politika, ne nazadnje se avtor spominja tudi neštetih srečanj in potovanj, ki jih je

opravil kot predsednik raznih komisij v okviru delovanja deželnega sveta, v katerem je prebil kar štiri mandatne dobe, skupno dvajset let. "Veliko dela smo takrat imeli, vendar naš trud je obrodil dobre zakone (na primer zaščitni zakon za Rome)," je pojasnil odvetnik Štoka, ki se načelno nima za politika v ozkem pomenu besede, a raje za takega političnega delavca, ki je vedno prepričan zagovarjal stališča, ki so bila v prid naši narodnosti skupnosti. Štokovo knjigo je številnemu občinstvu predstavil njegov dolgoletni prijatelj Alojz Tul, ki je zaokrožil družbeno in zgodovinsko okolje, v katerem sta Štoka in SSK delovala, včasih celo kljubovala nenaklonjenim okoliščinam. Predstavitveni večer je obogatilo petje Ženskega zbora Prosek-Kontovel.

V dvorani ZKB na Opčinah Slovenija in evroregije, nova knjiga dr. Egidija Vršaja

Identiteta ostaja vprašanje slehernega državljana

V konferenčni dvorani Zadruga kraške banke na Opčinah so v sredo, 26. maja, predstavili zadnjo knjižno publikacijo dr. Egidija Vršaja z naslovom Slovenija in evroregije, ki bo obogatila serijo belih priročnikov Krožka za družbena vprašanja Virgil Šček. Pri izdaji je sodelovala tudi založba Mladika. Predstavitelj je bila tudi priložnost, da se pogovor o nadvse aktualni tematiki prevesi v pravo okroglo mizo, pri kateri so sodelovali predsednik Evropskega urada za manjširjene jezike in odgovorni urednik Primorskega dnevnika Bojan Brezigar (ki je prispeval tudi predgovor knjigi), ravnatelj ZKB Klavdij Brajnik, predsednik upravnega odbora Evroservis Vojko Kocjančič. Povezovalc večera Ivo Jevnikar je glavno besedo takoj predal osrednjemu gostu, avtorju samemu, ki je takoj na kratko, a vendar izčrpno obnovil vsebino knjige, naslanjajoč se na tri podnaslove, ki jih publikacija ima že nati-

snjene na platnici: Evropska unija in nova ustava Evrope; Regije in čezmejno sodelovanje; Narodne in jezikovne manjšine.

Dr. Egidij Vršaj, ki ima odlično ekonomsko izobrazbo in dolgoletno izkušnjo kot raziskovalec na področju mednarodnih gospodarskih odnosih, zlasti za odnose Vzhod-Zahod, ter za sabo celo vrsto pravno-ekonomskih knjig, je poudaril dejstvo, da struktura Evropske unije ni federativna, temveč integrativna, saj si države članice delijo skupni pravno ekonomski sistem; v tem kontekstu je tudi pojem centralistične države zamenjala ideja o regionalni avtonomiji za področje, ki ima lastno identiteto in specifičnosti. Kar pa se tiče vstopa posameznih držav, in posebej Slovenije v EU, je avtor zatrdil, da je gospodarska solidno-

st neizbežen pogoj za pristop k Uniji: "Vstop naše države je bil odvisen od blagostanja njenih prebivalcev, vprašanje identitete pa je odvisen od posameznega državljana".

Foto Kroma

Bojan Brezigar je vzel v pretres problem jezika v sedanjem in bodočem okviru EU. Če standardizacijske težnje EU zadevajo predvsem področje gospodarstva in financ, vsekakor to ne velja za raznolik kulturni zalo-

gaj stare celine. Odraz te barvite stvarnosti predstavljajo predvsem jeziki, ki se bodo v novo evropsko ustavo zapisali kot ustavni jeziki EU; kar pa zadeva vprašanja manjšin, je bila dosejana ustava precej hladna. Vendar tudi pozitivni posegi nekaterih predstavnikov italijanske in slovenske vlade - Brezigar misli predvsem na Lojzeta Peterleta, ministra Rupla in podtajnika Antonionija - predstavljajo korak naprej k odpravi negativnih trendov glede manjšinske problematike. Kocjančič in Brajnik pa sta vstop Slovenije v Evropsko unijo analizirala predvsem z vidika dejanskih možnosti, ki jih novo tržišče odpira tujim kapitalom in tudi čezmejnemu sodelovanju, pri katerem naše področje in njegov potencial

lahko odigra edinstveno vlogo. "Seveda je treba možnosti izrabititi in prav zato je treba vložiti veliko truda v usposabljanje novih kadrov," je dejal Kocjančič, predsednik Evroservisa.

Igor Gregori

Zveza slovenskih kulturnih društev Kulturni dom zaživel ob glasbi in besedi

Poklon slovenski glasbeni ustvarjalnosti v našem prostoru

Foto Kroma

Kulturni dom je prejšnji teden, to je v petek, 28. maja, zaživel v pevskem znamenju, saj so se na odru zvrstili številni interpreti, ki so

sooblikovali večplastno gledališko predstavo "...iz človeka glasba poje...". Med temi so glavno vlogo odigrali številni zborovski sestavi, ki so soude-

leženi pri Zvezi slovenskih kulturnih društev, pa igralca SSG Nikla Petruška Panizon in Janko Petrovec s svojima recitacijama ter glasbenika pianist Marko Sancin in flavtistka Tamara Tretnjak.

Foto Kroma

Širitev Evropske unije je nudila marsikomu možnost za najrazličnejše razmisleke, pozitivne in negativne, drugim pa je v našem okolju dala zagon, da se na vprašanje, kakšen je bil in je še danes doprinos naše slovenske kulture v tržaško-zamejskem področju, jedrnat in odkritosrčno odgovorijo: glasba. Ta umetnost, predvsem pa petje, je bila vedno razpoznavni element naše narodnostne skupnosti, ki nam je nudila uteho v težkih trenutkih in vseskozi nas vezala našim koreninam.

Predstavo, katere namen je bil zlasti počastiti vrsto neprecenljivih skladateljev, ki so v Trstu delovali od leta 1848 do današnjih dni, je obogatila videopostavitev Antonia Giacomina, ki je s spletom dokumentarnih in umetniških slik še bolj izpostavil pestrost slehernega obdobja, v katerem so posamezni skladatelji ustvarjali, od Antona Hajdriha do Ignacija Ote. Zamisel gledališkega dela Nives Košuta je zrealizirala Sabrina Moreno, besedilo pa je sestavila Loredana Umek.

Stranka Slovenska skupnost Evropske in občinske volitve

Kandidati odraz tradicije in novosti

Štoko, Fulvia Premolin, deželni predsednik SSK in kandidatka

Repentabru, kjer pa se na podlagi dogovora na pokrajinski

Foto Kroma

“Občinske kandidata za volitve 12. in 13. junija, ki jih danes predstavljamo, so odraz novosti in svežine”. Tako se je izrazil pokrajinski tajnik stranke Slovenske skupnosti Peter Močnik na tiskovni konferenci, ki je potekala na sedežu stranke v Trstu. Ob njem so namreč sedeli, poleg kandidata za evropske volitve Draga

Leve sredine ter SKP za županovo mesto v občini Dolina, Marko Pisani, kandidat v repentabruški občini liste Skupaj za Repentabru, in Dimitrij Žbogar, ki bo na volitvah v Zgoniku zastopal SSK.

Če so se pogajanja za Premolinovo v Dolini nekoliko zavlekla, je SSK z ostalimi zavezniki končno uspela najti skupnega kandidata. Drugače pa je bilo v

danja Križmanova; kandidat je novinarjem poudaril svoje prizadevanje v zvezi z vaško urbanizacijo in tovrstnim postajališčem pri Fernetičih. Žbogar, ki je že leta v prvi vrsti aktiven na področju kmetijstva, pa je obljubil krepitev stikov s kmetijskimi in sežanskimi sosedi. Novinarsko srečanje je bilo usmerjeno tudi v predstavitev kandidata za evropske volitve, ki bodo sovpadale z občinskimi. “Draga Štoko, našega kandidata, ni potrebno posebno predstavljati”, je dodal Močnik in poudaril dolgoletno štokovo izkušnjo na krajevni in deželni ravni. Tako Štoko kot Močnik sta izpostavila pozitivne učinke, ki jo za našo manjšino ima zaveza s Južnotirolsko ljudsko stranko, katere kandidat Michl Ebner bo gotovo spet izvoljen v evropski parlament, slovenski kandidat pa bo njegov tesni sodelavec, saj zaseda drugo mesto na kandidatski listi. Štoko je obenem poudaril pomen, ki ga stranka SVP ima tudi za ostale manjšinske skupnosti v Italiji, saj jih Južnotirolci dobro zastopajo, in to tudi na najvišji evropski ravni. “V Evropi bo jasna bodočnost možna le, če bomo rešili manjšinska vprašanja, ki zadevajo 55 milijonov prebivalcev EU,” je sklepno dodal kandidat.

ne, “a to je dolgoročna investicija”. Amatov nagovor pa je izhajal iz hudih političnih okoliščin, v katerih je naša dežela nastajala, saj so vojna dogajanja in položaj italijanske vzhodne meje nasploh neposredno vplivali na dejstvo, da se je med ostalimi italijanskimi deželami F-Jk zadnja rodila. Poudaril je tudi sijajno bodočnost, ki se naši deželi obeta spričo njene avtonomije. Prav zaradi avtonomije - je vedno na sredinem zasedanju dejal predsednik deželne vlade Illy - je naša dežela uspela udeležiti tako pomembne rezultate. Obenem je Illy trdno prepričan o načrtu evroregije in sestavi novega deželnega statuta. Predsednik deželnega sveta Tesini pa je izpostavil kulturno raznolikost, ki zaznamuje našo deželno enoto in je bila pred 40 leti temeljni pogoj za avtonomni statut. V novih mednarodnih razmerah pa bo še toliko bolj pomembno ohraniti posebni statut.

IG

Deželni svet Slovesna seja ob 40. obletnici delovanja

Furlanija-Julijska krajina v osrčju nove Evrope

Deželni svet Furlanije-Julijske krajine je s slavnostno sejo, ki je potekala v sredo, 26. maja, zabeležila štiridesetletnico svojega delovanja. Zasedanje je potekalo v umirjenem pregledu dolgoletnega dela. Pogled pa je bil seveda uprt v sedanost in bodočnost, ki ju zaznamujejo družbeni, gospodarski in politični dejavniki Evropske unije ter snujoče se evroregije; slednjo je naša dežela v marsičem prehitela z izkušnjo čezmejnega sodelovanja v okviru delovne skupnosti Alpe-Jadran.

Na izredni seji so si sledili številni posegi predstavnikov vseh svetovalskih skupin, med katerimi naj omenimo dvojezični govor Igorja Cancianija. Svetnik stranke KP je izpostavil svetovno nalogo, ki čaka deželni svet s pisanjem nove temeljne deželne listine. Novi statut bo moral se-

Foto Kroma

veda odražati duh nove evropske stvarnosti in pripomoči k temu, da se naša obmejna stvarnost “razvije v center nekega novega homogenega območja, ki je sicer nekaj že obstajalo, katerega pa je treba pridati novih vsebin” ob upoštevanju obnovitve in razvoja tudi temeljev naše avtonomije.

Posegli so tudi predsedniki regionalnih skupščin avstrijske Štajerske in Koroške, Pardubic iz

Češke, Malopolske iz Poljske ter predstavnik madžarskih obmejnih dežel. Predsednik skupnosti dežel Evropske unije Peter Straub, ki je bil s podpredsednikom evropske konvencije Giulianom Amatom častni gost slavnostnega zasedanja, je poudaril pomen, ki ga je naša dežela odigrala v sodelovanju z Avstrijo, s Slovenijo in Hrvaško. Glede širitve EU pa je svaril, da tak geopolitičen preobrat vendar nekaj sta-

ne, “a to je dolgoročna investicija”. Amatov nagovor pa je izhajal iz hudih političnih okoliščin, v katerih je naša dežela nastajala, saj so vojna dogajanja in položaj italijanske vzhodne meje nasploh neposredno vplivali na dejstvo, da se je med ostalimi italijanskimi deželami F-Jk zadnja rodila. Poudaril je tudi sijajno bodočnost, ki se naši deželi obeta spričo njene avtonomije. Prav zaradi avtonomije - je vedno na sredinem zasedanju dejal predsednik deželne vlade Illy - je naša dežela uspela udeležiti tako pomembne rezultate. Obenem je Illy trdno prepričan o načrtu evroregije in sestavi novega deželnega statuta. Predsednik deželnega sveta Tesini pa je izpostavil kulturno raznolikost, ki zaznamuje našo deželno enoto in je bila pred 40 leti temeljni pogoj za avtonomni statut. V novih mednarodnih razmerah pa bo še toliko bolj pomembno ohraniti posebni statut.

Opčine Poimenovanje vrtca

V spomin “dobremu ravnatelju”

Openski otroški vrtec bo odslej nosil ime po Andreju Čoku (1884-1942), ravnatelju zasebne šole pri Sv. Jakobu med leti 1919 in 1930 ter obsojencu na II. tržaškem procesu. Kot je v svojem slavnostnem govoru poudarila ravnateljica Stanka Čuk, se je didaktično ravnateljstvo Opčine želelo oddolžiti spominu človeka, ki je imel velike zasluge prav na vzgojnem področju. Poimenovanje vrtcev openskega didaktičnega okrožja po zaslužnih osebnostih iz naše preteklosti spada v projekt Majhni, a zavedni, ki je stekel kmalu po sprejetju zaščitnega zakona. Sobotno slavo se oblikovali današnji in nekdanji Zajčki in

Medvedki, med katerimi so se najbolj izkazali prav najmlajši, ki so pod vodstvom vzgojiteljic Magde Križmančič, Magde Stančič, Loredane Bratos in Kristine Bogatec izpeljali plesno-pevski Pozdrav pomladi. Za njimi so pod mentorstvom učiteljice Giorgine Piščanc nastopili še učenci osnovne šole France Bevk, pod taktirko profesorice Edith Kocijan so se predstavili dijaki nižje srednje šole Srečko Kosovel, otroške zimelele melodije pa je izvedel priložnostni vokalno-instrumentalni sestav nekdanjih malčkov.

Poleg številnega občinstva, ki je kljub stalnemu rosenju vztrajalo na prireditvi, so se praznika udeležili tudi gostje: nadzornica na deželnem šolskem uradu Lucija Barej, odbornik za urba-

Foto Kroma

nistiko Giorgio Rossi, ravnateljica italijanskega didaktičnega okrožja Rita Marzata, predsednik vzhodnokraškega rajonskega sveta Zoran Sosič, zastopnik ZKB Adriano Kovačič, pisne pozdrave pa je poslalo SKD Tabor.

Gospod Franc Pohajač je nato blagoslovil kamnito ploščo v podobi oblaka, na katero je

mlad trebenski kipar, Marko Milkovič, vklesal novo ime in simbol vrtca. Predstavnica staršev, Katja Milkovič, se je v imenu pripravljalnega odbora zahvalila vsem, ki so sodelovali pri pripravi in izvedbi pomembnega dogodka ter pri zbiranju materiala za brošuro o vrtcu in liku Andreja Čoka.

AL

25,00 evrov za cerkveni pevski zbor v Sv. Križu.

Darovi

V spomin na pokojnega Erina Fabrizija in Aleksandra Zagarja daruje Ada s Padrič 20,00 evrov za cerkev v Bazovici.

Ob krstu Karen Ivane daruje Jelka Terčon za mavhinsko cerkev 50,00 evrov.

V spomin na župnika Jožeta Kunčiča darujeta Bogomila in Nadja Lupinc 25,00 evrov za Slomškov župnijski dom in

Obvestila

V Društvu slovenskih izobražencev v Trstu bo v ponedeljek, 7. junija, okrogla miza ob nedavnem izidu knjige v dveh delih mlajšega tržaškega zgodovinarja mag. Petra Rustje Otokar Rybar v dunajskem parlamentu. Soprireditelj večera je Krožek za družbeno vprašanja Virgil Šček. Začetek ob 20.30.

OPZ LADJICA

vabi na uprizoritev glasbene igre

Z BALONOM PO RAZŠIRJENI EVROPI,

ki bo v nedeljo, 6. junija, ob 17. uri na sedežu devinskih zborov.

ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV

prireja

PRVO DEKANIJSKO REVILJO

v župnijski cerkvi sv. Marije Magdalene v Bazovici v nedeljo, 6. junija, ob 18. uri

Društvo Rojanski Marijin dom Iz preteklosti v prihodnost

Msgr. Stanku Zorku v hvaležen spomin

Kar v Rojanu bilo je zasajeno, ne bo med trnjem zadušeno, ne bo nikoli izgubljeno. To, kar predniki so izročili, bomo mi skrbno hranili.

Stemi besedami se zaključuje enourni videofilm Iz preteklosti v prihodnost, ki so ga v nedeljo popoldne predstavili v rojanskem Marijinem domu. Na zadnje nedelje maja se namreč tamkajšnja slovenska skupnost spominja dograditve in blagoslova Marijinega doma, ki je pred več kot štiridesetimi leti postal središče verskega in kulturnoprosvetnega delovanja v Rojanu. Tokratna prireditev pa je bila povezana še z dvema dogodkoma, saj potekata letos 85-letnica rojstva in prva obletnica smrti dolgoletnega rojanskega dušnega pastirja msgr. Stanka Zorka. Srečanje pa ni nikakor izvenlo v melanholičnem tonu, bilo je občuten poklon človeku, ki je zasejal seme stoterega sadu.

Videofilm je nastal na podlagi bogatega fotografskega in filmskega gradiva, zelo dobro prikazuje lik in delo g. Zorka, obenem pa daje panoramično sliko povojnega življenja v Rojanu in priklicuje iz spomina požrtvovalne ljudi, ki so bili ali so še vedno dejavni v slovenski rojanski skupnosti. “Idea je padla kmalu po smrti g. Zorka,” je dejala duša projekta Matejka Peterlin in dodala: “To gotovo ni celovit prikaz g. Zorka in njegovega dela, je le izsek, le bežen vpogled v dogajanje, v katerem je bil g. Zorko

središčna osebnost.” Pri zbiranju, izbiranju in urejanju materiala je sodelovalo res veliko število ljudi, zamisel in besedilo je oblikovala Matejka Peterlin, tonski mojster je bil Vasja Križmančič, montažer pa Štefan Pahor. V delo je bilo vključenih tudi nekaj časnikarskih prispevkov Deželnega sedeža Rai. Za uvod v film pa se je na odru Marijinega doma predstavilo deset otrok (Maja, Zala in Jakob Bole, Martina in Luka Ferluga, Mara Milič, Urška in Mojca Petaros, Veronika in Danijel Sedevec) ter v prizorčku razkrilo pevске, glasbene in igralske talente.

Prireditve se je sicer začela s pevsko skupino Rojanska dekleta, sledil je govor podpredsednika društva Rojanski Marijin dom Borisa Kureta, ki je v odsotnosti predsednika Marina Azmana predstavil dejavnost društva. Poudaril je, da društvo skuša nadaljevati delo g. Zorka in ohraniti versko, kulturno in prosvetno delovanje v Rojanu ter tako tudi valorizirati Marijin dom. Večer je obogatil še solopevec Štefan Bembi, ki je ob klavirski spremljavi Marka Sancina zapel pesem Alberta Miklavca Moja pot. Slednjo je Bembi uglasbil leta 1996 ob zlati maši g. Zorka. Pod vodstvom Humberta Mamola pa je prireditev sklenil Rojanski cerkveni pevski zbor. Spored je povezovala Metka Kuret, ob koncu pa je stekla loterija, katere izkupiček je bil namenjen slovenskim misijonarjem.

Matjaž Rustja

ZAHVALA

Ob 3. obletnici smrti dragega moža in očeta

ORLANDA ŽBOGARJA

se ga spominjajo žena Evgenija ter Dimitri in Savina z družinama

22. maja 2004 Vrhunec Srednjeevropskega katoliškega shoda v Marijinem Celju na Štajerskem

Sto tisoč vernikov pri maši narodov

rat že bili na prireditvenem prostoru. Zvonovi so se ob tej priložnosti prvič oglasili, simbolično pa predstavljajo dežele, ki so se udeležile shoda. Zvonove so katoliški Cerkev v Bosni in Hercegovini podarili avstrijski verniki. Kot znamenje povezanosti bodo po shodu našli svoje mesto v ponovno zgrajeni cerkvi Svete Družine v Kupresu v sarajevski nadškofiji. Na vseh osmih zvonovih je enaka sprednja stran: na njej je upodobljen logotip katoliškega shoda; geslo shoda: *Kristus, upanje Evrope* v latinskem jeziku (*Christus - spes Europae*); na desni strani je grb in ime ene izmed osmih dežel; napis: "Rohanje narodov - Marijino Celje, 22. maja 2004" ter sveto-pisemska misel: "Karkoli vam reče, storite!" Srečanje je potekalo sicer v slabih vremenskih razmerah, kar pa je še bolj postavilo v ospredje, da takovrstni srečanj ni mogoče označiti kot verski turizem. Vatikanski državni tajnik kardinal Angelo Sodano je zbrani množici izročil pozdrave svete-

in blagostanju; osnova za to pa so krščanske vrednote. Dunajski škof, kard. Schönborn, se je v homiliji spomnil na graditelje Evrope v preteklosti, na svetnike, kot so Benedikt, Frančišek, Terezija Velika, Terezija Deteta Jezusa, kralj Štefan, Ciril in Metod, Edith Stein, Maksimilijan Kolbe, Janez XXIII., dodal pa je, da tudi danes, v tej Evropi, ki potrebuje pravičnost in solidarnost, ki potrebuje čas in prostor za sveto, imamo še take nosilce upanja. Homilijo je sklenil s povabilom, naj ljudje zaupamo drug drugemu, kakor tudi Bog zaupa nam.

Pri maši je s kard. Sodanom sodelovalo 120 kardinalov, nadškofov in škofov ter 1000 duhovnikov. Pri darovanju so najprej štiri otroci prinesli na oltar kito cvetja, potem pa še dva zastopnika iz osmih dežel simbolične darove, ki sta jih razlagala komentatorja. Romarji so v svojem romarskem paketu prejeli tudi majhen radijski sprejemnik, tako da so poteku dogajanja lahko sledili v svojem jeziku, saj je za prevode skrbel večja skupina prevajalcev. Glavni deli maše so bili v latinščini, vse ostalo pa v jezikih prisotnih narodov. Prepevalo je več kot 1000 pevcev in pevk iz 8 evropskih držav, udeleženih pri shodu, pripravili pa so 30 zborov; med njimi sta bila dva tudi iz Slovenije. Koroških Slovencev je bilo v Marijinem Celju približno 500.

Nabirka med bogoslužjem je bila namenjena dvema projektoma, in sicer izgradnji osemletne srednje šole v kraju Lezhe v Albaniji ter izobraževanju katehistov in katehistinj v Sakanji v afriškem Kongu. Ob koncu bogoslužja so zapeli zahvalno pesem. Po njej so škofje prebrali Skupno pastirsko pismo ob sklepu shoda, ki ga objavljamo na verski strani.

Peter Rustja

Marijino Celje je bilo na začetku maja sprejeto v evropsko iniciativo Marijinih poti *Shrines of Europe* (Skrinje Evrope), v kateri so še francoski Lourdes, poljska Čenstohova, nemški Altötting, italijanski Loreto ter portugalska Fatima.

V znamenju vere v Kristusa kot upanja Evrope pa je v tem štajerskem romarskem kraju, ki ga vsako leto obišče 800.000 vernikov ne le iz Avstrije in nemško govorečih dežel, ampak tudi iz Slovenije in Madžarske, potekal vrhunec letošnjega Srednjeevropskega katoliškega shoda.

V soboto, 22. maja, se je zbralo v molitvi in na t.i. maši narodov približno 100.000 vernikov iz Avstrije, Bosne in Hercegovine, Češke, Hrvaške, Madžarske, Poljske, Slovaške in Slovenije. Vprašanje, kam in kako bo plula skupna evropska ladja, ni samo stvar kapetana - to je političnih elit -, ampak vseh nas.

Katoličani doživljamo svet z "drugimi" očmi, z odgovornostjo in v prepričanju, da mora biti svet lepši in boljši. Opiranje evropskih meja pomeni izziv časa. Tako so razmišljali tudi mladi, ki so se v Marijino Celje odpravili že v petek, 21. maja. Srečanja mladih

katoličanov so tudi v preteklosti bila priložnost, da so se mladi z vsega sveta lahko srečali. V Marijino Celje je prišla tudi skupina taizejskih bratov, ki so se z mladimi zbrali v molitvi. V petek zvečer se je 6200 mladih zbralo v baziliki na bdenju. Po molitvi hvalnic v soboto zjutraj se je končalo nočno bdenje. Procesija z Marijinim kipom je vernike popeljala na prireditveni prostor na športnem letali-

šču zunaj mesta. V trenutku, ko se je procesija bližala oltarju, je skupina pritrkovalcev iz Slovenije iz osmih zvonov izvajala čudovite melodije Mariji v pozdrav in v veselje vseh, ki so tak-

ga očeta, na velikem ekranu pa so verniki lahko videli video posnetek papeževih besed. Sveti oče je izrazil upanje, da bi prišel za Evropo blagoslovljen čas, ko bodo vsi ljudje živeli v miru

GLOSA

O konjičku

Ne bojte se, saj ne bom pisal o manjšem konju. Prvič ne zato, ker se na konje na razumem preveč: v otroštvu sem sicer tudi s konjem vozil seno in včasih z vozom in z gnojnim košem na njem na njivo hlevski gnoj, a konja doma nikdar nismo imeli, imel pa ga je sosed Milan, drugič pa o malem konju ne bom pisal zato, ker nikdar nisem imel tiste pretirane navezanosti na to žival, ki tako začara ljudi, da dobesedno pozabijo na vse druge. Konj je namreč izjemna žival, ki s svojo lepoto, bistrostjo in postavnostjo daleč prekaša druge, o čemer pričajo tudi vrhunski likovni mojstri, ki so ga in ga še danes radi upodabljajo. Naš Slovar slovenskega knjižnega jezika, po katerem radi posegamo, ker je res izjemen vir besed in bogatega izrazoslovja, ima pod geslom konjiček najprej razlago, da je to manjšalnica od besede konj, pove pa tudi, da se danes rabi tudi ekspresivna oblika jekleni konjiček, ki pa v pogovornem jeziku pomeni avtomobil, včasih pa se ta izraz rabi tudi za motorno kolo, ki mu Primorci, najbrž zaradi bližnjih srečevanj z Italijani, rečemo kar po domače "motor". Jezik, vsak jezik, in zato tudi naš lep slovenski jezik, ima svoje skrivnosti in vprašanje je, zakaj Slovenci rečemo avtomobilu znamke Mercedes ali pa avtomobilu znamk Audi in BMW jekleni konjiček, ko bi pa morali reči, da so zaradi velikih dimenzij pravi jekleni konji, in zanje tudi vemo, da imajo v motorju skritih po več sto konjev moči... Tudi za na prvi videz nepomembno besedo ponavadi rečemo, da ni konj, in navadno tudi nikdar ne rečemo, da beseda ni konjiček, kot tudi nikdar ne rečemo, da beseda ni kljuse, ki je sicer slabševalni izraz za konja. Meni bi bil ta izraz sicer všeč, ker nekateri ravnajo z besedami slabše, kot se ravna s kljusem...

Pod geslom konjiček pa stoji tudi razlaga, da je to "najljubše delo v prostem času", in Slovar navaja dva primera, in sicer je prvi: "zbiranje starin je njegov konjiček", medtem ko je še bolj poveden drugi primer, ki se glasi: "skoraj vsak človek ima svojega konjička". Ti-

sti skoraj je v navedbi kar primerno ustrezen, saj poznam kar nekaj ljudi okrog sebe, ki nimajo nobenega konjička. Nekateri sicer mislijo, da konjička imajo, a ga v resnici nimajo, nobenega nimajo zato, ker jih imajo preveč, a ve se, da za resničnega konjička vedno velja, da je eden, skorajda nezamenljiv, te spremlja vse življenje, je strast

in ljubezen obenem, včasih tako močna strast, da te ugonobi ali pripelje na rob živčnega zloma... Ker pa imam sam rad, da vsak bralec ve, o čem govorim, in tudi to imam rad, da vsak bralec ve, da je naš slovenski jezik izjemno bogat in obenem sodoben, sem poiskal v Slovarju slovenskega knjižnega jezika besedo "hobby" in zvedel, da se hobbyju v slovenščini lahko reče tudi hobi in je to človekovo "najljubše opravilo v prostem času", konjiček torej. Če bi z besedno igro nadaljeval, kar večkrat ni zgrešeno, ker bogati širino duha in sprošča utesjenost in vesplošno zavrtost, ki je je tudi pri nas odločno preveč, bi lahko zapisal, da ima lahko kdo za konjička jahanje konjička, če že ne kobile. Njegov hobby ali hobi je torej

jahanje konjička, ki je seveda lahko postaven vrانع, mali poni, rjav konj ali pa tudi povprečno, podpovprečno kljuse, da se spet ne vrnemo h kobilam.

S konjički pa je križ, ker imajo nekateri za konjička zbiranje znak in so obsedeni z njimi; če ste kdaj brali ruskega pisatelja Rozanova, veste o čem govorim, saj je svoj prosti čas preždel z lupo v rokah in znakme gledal, vam je o vsaki znal napisati vsaj novelo, če že ne romana.

Zopet drugi zbirajo pepelnike z napismi in zanimive kozarce in so zato nevarni gostje v restavracijah, medtem ko se policija ponavadi pripelje z zapornim nalogom kar na dom tistih, ki imajo za konjička zbiranje srebrnih vilic in nožev. Tudi taki so med nami in seveda tudi tisti, ki imajo za konjička zbiranje metuljev, a tudi tiste, ki zbirajo "Barbie punčke", "barblike" po domače.

Potem so tu še tisti, ki zbirajo stare steklenice vina, ki jih nikdar ne odpro, vsaj v vaši bližini ne, in tisti, ki steklenice starega in vrhunkega vina ne zbirajo, a imajo za konjička pitje njihove vsebine. Ta konjiček je nevaren, ker postane grda navada, včasih zares razvada, ki resno ogroža jetra in zdravje. Mnogi zbirajo majhne stekleničke s parfumi vseh vrst, in drugi razglednice s točno določenim motivom, še najraje stare, nekateri zbirajo vojaške čelade, orožje, uniforme in bodala. Drugi imajo za konjička zbiranje starih granat, ti konjički so lahko tudi nevarni, o čemer priča večkrat črna kronika, saj se rado zgodi, da granata odnese prste, če že ne glave.

Konjičkov je vseh vrst, celo stara pisma zbirajo ljudje in škatle vseh vrst, nekateri pa suho cvetje in zopet drugi fotografije, gumba, značke, slike nogometišev in košarkarjev, nekateri pa slike manekenk v takih in drugačnih pozah. Nekateri zbirajo školjke vseh vrst. Ko smo že pri morskih živalih, povem, da sem pred veliko leti med potapljanjem v morju videl majhnega morskoga konjička; bil je lep, veliko lepši, kot je opis zanj v Slovarju slovenskega knjižnega jezika, ki pravi, da je morski konjiček "majhna riba s cevastim gobcem in konju podobno glavo". Prozično, mar ne?

Nova knjiga pri Mohorjevi v Celovcu

Borut Rutar - Iz primorske epopeje

Pred nedavnim je pri Mohorjevi založbi v Celovcu izšla nova knjiga s tigrovsko tematiko, ki jo je napisal tolminski rojak Borut Rutar. Knjiga ima naslov *Iz primorske epopeje* in podnaslov: Mirko Brovč in narodna vstaja organizacije TIGR v letih 1938-1941. Že naslov in podnaslov natančno označujeta vsebino knjige. Knjiga ima obseg 220 gosto natisnanih strani večjega formata in je opremljena s številnimi fotografijami, opombami in obsežnim bibliografskim aparatom. Zelo zanimiv je tudi prevod zapisa zaslisevanja, ki ga je bil Brovč deležen novembra 1940 na tržaški kvesturi.

V zadnjem desetletju, posebno po spremembi političnega režima v matični Sloveniji, smo dobili že precej knjig na tigrovsko tematiko. Osvetljeno je bilo življenje in delo mnogih protagonistov antifašističnega boja na Primorskem, tudi s pričevanjem še zadnjih živih pričevalcev tistega zgodovinskega obdobja. Čas za tako raziskovanje pri protagonistih tistega časa se neusmiljeno izteka. Tako se dopolnjuje mozaik tistega zgodovinskega obdobja, predvsem pa imajo generacije, ki so bile prikrajšane za poznavanje teh dogodkov, sedaj priložnost, da se o njih poučijo. Rekel sem, da se s temi knjigami počasi dopolnjuje zgodovinski mozaik, kajti vse te knjige osvetljujejo predvsem zdaj eno zdaj drugo izstopajočo osebnost tega zgodnjega primorskega protifašističnega boja in tudi različna področja Primorske.

Tudi zadnja Rutarjeva knjiga je taka. Osrednja figura te knjige, njen glavni protagonist, je tigrovec Mirko Brovč, ki je bil doma v Baški dolini, ki jo na splošno poznamo pod vzdevkom Baška grapa. V tistem odmaknjem kotu Primorske so bili doma mnogi antifašistični borci, med katerimi je gotovo najbolj poznan na Opčinah po drugem tržaškem procesu ustreljeni Simon Kos. Rutarjeva knjiga zato nadrobno opisuje Brovčevo dolgo in koncem koncev tudi srečno življenje, njegov rod in seveda tudi dogajanje v tisti tolminski dolini v zadnjem dvajsetletnem obdobju pred drugo svetovno vojno in med njo. Knjiga ima zelo potreben zgodovinski uvod v dogajanje za časa fašizma in odpora proti raznarodovanju slovenskega ljudstva na Primorskem.

Rutarjeva knjiga pa ima neko izrazito, z dokumenti podprto tezo. Avtor namreč trdi, da pri tigrovskih akcijah na Primorskem ni šlo za občasne protifašistične akcije, s katerimi se tedaj tudi nekateri levčarji niso strinjali, ker so jih imeli za

terroristične. Rutar nasprotno trdi, da je šlo že v predvojnem delovanju organizacije TIGR za organizirano vstajo Primorcev proti raznarodovalnemu fašizmu na vidiku priključitve celotne Primorske Jugoslaviji. Pri tem poudarja, da je Osvobodilna fronta, ki je nastala šele leta 1941, pridobila v svoje vrste pretežni del tigrovcev in se okristila z njihovo organizacijo, izkušnjo konspiracije ter orožjem in opremo. Povojno zatolčevanje tigrovske dejavnosti s strani komunističnega režima v matični domovini je slo-nelo prav na tem, na strahu, da bi s priznanjem že predvojnega delovanja TIGRA Osvobodilna fronta in s tem komunistična partija izgubila prvoborsko očevo-stvo.

Rutar seveda osvetljuje v podrobnostih lik Mirka Brovča in njegovo politično razvojno pot. Brovč, prvotno zaveden slovenski narodnjak in antifašist, se je namreč po italijanskih zaporih in konfinacijah navdušil za komunistično doktrino, in ko je po zlomu Italije vstopil v partizansko vojsko, je bil že tako ideološko zgrajen, da je bil brez problemov sprejet v komunistično partijo. Že v vojnem času so mu bile dodeljene ustrezne ideološko odgovorne funkcije. A tudi funkcije politkomisarja se je kmalu otresel in si želel udeleževati kot borec. Tudi ko je bil po vojni demobiliziran in je nova oblast potrebovala ideološko zgrajene kadre, je imel zelo številna odgovorna mesta v političnih strukturah, ki so gradile socializem. Vendar je to delo po ljubljanskih političnih direktivah prišlo tako daleč navzkriž z njegovimi pogledi idealista, da je bil iz partije v določenem obdobju izključen. Razumljivo je, da je bil zelo zagnjen on, ki se je že v predvojnem protifašističnem boju tako udeleževal, da je postavil vse svoje življenje na kocko in se potem še tudi s puško v roki boril za svoje ideale in prepričanje. Seveda je bil vesel, da je bila njegova ožja domovina priključena Jugoslaviji. Vendar svojega življenjskega elana ni izgubil in si je upal celo v nelahkih časih izgradnje socializma postaviti eksistenco na privatistične noge.

Vsekakor je Borutu Rutarju na podlagi dostopnih dokumentov in iz številnih pogovorov z Brovčem in drugimi akterji tistega obdobja, ki jih je tudi primerjal in preverjal, uspelo napisati zanimivo knjigo, ki nam prispeva še nov pogled na delovanje Primorcev v prevratno obdobju pred drugo svetovno vojno in med njo. Zgodovinski mozaik protifašističnega boja na Primorskem se vendar počasi dopolnjuje.

Rafko Dolhar

VIDEMSKA POKRAJINA - ODBORNIŠTVO ZA KULTURO

prireja koncert

"KUPE - UKUOP - SKUPAJ - INSIEMIT - INSIEME"

Landar - S. Giovanni d'Antro

cerkev sv. Silvestra

sobota, 5. junija 2004, ob 20.30

Nastopajo:

- ♦ OPZ Mali Lujerji (Špeter), dir. D. Klodič
- ♦ Zbor Monte Canin (Režija), dir. Leonardo Chinese
- ♦ Coro Polifonico di Ruda, dir. Fabiana Moro
- ♦ Hrast (Doberdob), dir. Hilarij Lavrenčič
- ♦ Obala (Koper), dir. Ambrož Čopi

Vatikanski sporazum bo spodbudil nadaljevanje sodelovanja med Slovenijo in Svetim sedežem

Predsednik slovenske vlade Anton Rop pri papežu

Osrednji in najpomembnejši dogodek prejšnjega tedna je bil zagotovno obisk predsednika vlade Antona Ropa v Vatikanu, kjer sta si z državnim tajnikom kardinalom Angelom Sodano izmenjala ratifikacijske listine med Slovenijo in Svetim sedežem. S to izmenjavo je t.i. Vatikanski sporazum pričel veljati. Premiera je sprejel tudi papež Janez Pavel II., ki je izrekel pomenljive misli in želje za nadaljnje plodno sodelovanje med Vatikanom in Slovenijo, pri čemer naj se Slovenija navdihuje v krščanskih koreninah, ki so del njene kulture in zgodovine. Če bo mogoče, bo Janez Pavel II. ponovno obiskal Slovenijo, kamor ga je povabil Anton Rop. Obisk predsednika vlade in izmenjavo ratifikacijskih dokumentov je ocenil tudi apostolski nuncij v Sloveniji Santos Abril y Castelló, in sicer v svojem prvem nastopu na državni TV, v petek, 28. maja, samo nekaj ur po slovesnosti v Vatikanu. Dejal je, "da izmenjava ratifikacijskih listin pomeni le konec prve faze pogajanj, s čimer so zagotovljeni pravni pogoji in ustvarjeno ozračje za nove sporazume med Slovenijo in Svetim sedežem." Tako razmišlja tudi rimski dopisnik

osrednjega slovenskega časnika Delo v uvodniku, objavljenem na prvi strani tega časopisa, 29. maja. Tone Hočevnar je zapisal, "da se je slovenski premier za vatikanskimi zidovi pogovarjal o marsičem. O novem ljubljanskem nadškofu, ki bo gotovo pomembna osebnost slovenskega javnega življenja, pa se ni. Odločitev je notranja zadeva cerkvene države."

Nasploh pa politično življenje v Sloveniji močno označujejo naraščajoče polemike med političnimi strankami. V predvolilno obdobje je spadalo tudi novo izredno zasedanje državnega zbora, ki se je začelo v ponedeljek, 31. maja. Na zahtevo opozicije so ponovno obravnavali razširjenost korupcije, klientelizem in pranje denarja v Sloveniji in temo o izbrisanih. Opozicija je že štirikrat predlagala razpis referendum, a vladna večina to možnost vztrajno zavrača. Politične stranke v kampanji za evropske volitve v nedeljo, 13. junija, poskušajo pridobiti volilce z vabljivimi gesli. Pri tem poudarjajo tudi pomen slovenskega jezika, ki ga bodo kandidati, tako obljubljajo, ob vsaki možni priložnosti uporabljali tudi v evropskem parlamentu. Sodeč po javnomnenj-

skih raziskavah, bo vseh sedem slovenskih poslancev v Sloveniji izvoljenih na listah parlamentarnih strank. V lestvici prednostnih vprašanj slovenske zunanje politike so pomembni tudi odnosi s Hrvaško. Slovenija za zdaj brez pridržkov podpira Zagreb pri približevanju EU, o čemer hrvaška občila z zadovoljstvom poročajo. Ni pa znakov dobre volje in pripravljenosti za premostitev obstoječih sporov in zapletov med Slovenijo in Hrvaško. V hrvaški Istri so začeli rušiti počitniške hiše slovenskih državljanov, češ da so bile zgrajene na črno. O tem zapletu ni običajen, ki v diplomaciji ni običajen, sprevoril tudi novi hrvaški veleposlanik v

Sloveniji, Mario Nobilo. V pogovoru za časnik Novi list na Reki je okrcal Slovenijo in dejal, "da je bil odziv slovenske diplomacije na hrvaško rušenje črnih gradenj v lasti državljanov Slovenije neprimeren." Slovensko zunanje ministrstvo je pri hrvaški vladi protestiralo, ker so hrvaški ribiči na območju Piranskega zaliva gojišča školjak razširili na slovenski del zaliva. V Sloveniji so tudi za začudenjem in nejevoljo sprejeli novo uredbo hrvaške vlade, po kateri bo moral imeti vsak tujec, ki bo od 1. junija dalje želel vstopiti na njihova tla, 100 evrov za vsak dan bivanja na Hrvaškem.

Marjan Drobež

Don Pierino Gelmini v Novi Gorici

Uspešen zaključek akcije Za mladost brez drog

Novi Gorici: Dobrodelna akcija Za mladost brez drog, ki so jo skupaj pripravili Komisija za preventivno delo Policijske uprave Nova Gorica, Zavod Pelikan Karitas, novogoriška ambulanta za bolezni odvisnosti, center za socialno delo ter goriške občine se je zaključila s torkovim (25.5.) celodnevni dogajanjem, ki se ga je udeležil tudi ustanovitelj Skupnosti Srečanje, karizmatični italijanski duhovnik Don Pierino Gelmini (na sliki). Eden od ciljev akcije je bilo osvoboditi mladih in njihovih staršev o problematiki drog, kar so v informativnih izpravi roke še najbolj učinkovito opravili fantje iz Don Pierinove komune na Kapeli nad Novo Gorico, ki so v torko odprli vrata svojega centra in številnim obiskovalcem predstavili življenje v komuni. Pomemben del akcije pa je bilo tudi zbiranje denarja za obnovo fasade v omenjeni komuni, za kar je uspelo organizatorjem v teden dni trajajoči akciji, ki se je zaključila s športno-glasbenim večerom na stadionu v novogoriškem športnem parku, zbrati poldrugi milijon tolarjev. Center brata sonca in sestre lune na Kapeli nad Novo Gorico je najstarejši Don Pierinov center Skupnosti Srečanje v Sloveniji, ki je svoja vrata odprl že leta 1996. Fantje, ki so se v njem odvajali odvisnosti, so od vsega začetka dobro sodelovali z lokalno skupnostjo in iz tega sodelovanja se je že pred leti rodil turnir v malem nogometu med ekipami fantov Skupnosti Srečanje, policistov in severno primorskih novinarjev. Kasneje sta se prvimi trem ekipam pridružili še ekipi gasilcev in Kluba goriških študentov, v letošnjem le-

Foto DPD

le za vzorec - sadne in zelenjavne vrtove in vinograde, si rarno ter prostore, v katerih imajo živali (ovce, koze, zadnje čase tudi noje,...), ter dali s tem vedeti, da skušajo čim več stvari, ki jih potrebujejo za življenje, pridelati sami.

tu pa je vse skupaj preraslo v dobrodelno akcijo Za mladost brez drog. Akcija Za mladost brez drog se je začela v minulem tednu z okroglo mizo Pomagajmo sočloveku v težavah in z odprtim razstave izbranih likovnih del na temo Za mladost brez drog, ki so jih ustvarjali učenci sedemnajstih severno primorskih osnovnih šol. Vrhunec pa je doživela na nekdanji Dan mladosti, ko se je v komuni na Kapeli že zjutraj začel dan odprtih vrat, zvečer pa se je akcija zaključila s športno-glasbenim spektaklom na novogoriškem stadionu. Komuno na Kapeli so v torko obiskali učenci več osnovnih in srednjih šol iz Goriške, ki so prišli v spremstvu učiteljev, med obiskovalci pa je bilo tudi veliko mladih in manj mladih, ki so prišli sami, ker jih je zanimalo, kako poteka vsakdanje življenje v komuni. Vsakodnevni program, ki temelji na strogi disciplini in sodelovanju od ranega jutra do zgodnjega večera, je obiskovalcem predstavilo devet fantov, kolikor jih trenutno živi v komuni. Razkazali so jim bivalne prostore, kuhinjo, delavnice, vinsko klet, v kateri pridelujejo svoje vino - ki pa ga lahko spijejo

Ob tej priložnosti je center obiskal tudi Don Pierino, ki je dan prej obiskal komuno v Čadrgu. V komuni na Kapeli se je srečal z desetimi kandidati za vstop v eno od komun Skupnosti Srečanje, pred tem pa se je pogovaril tudi z novogoriškim županom Mirkom Brulcem. Zahvalil se mu je za to, da je novogoriška občina pred osmimi leti kot prva v Sloveniji sprejela center Skupnosti Srečanje in izjavil, da ima Slovenijo tako rad kot rodno Italijo, saj ima tudi tu svoje "otroke". V nadaljevanju je povedal še, da ima Skupnost Srečanje, ki jo je ustanovil pred 40 leti, v Italiji 160 centrov, vseh centrov po svetu pa je kar 235. Povedal je tudi, da se po obisku v Sloveniji - kjer se je dan po vrhuncu akcije Za mladost brez drog udeležil tudi odprtja petega centra Skupnosti Srečanje v Sloveniji, v Sv. Trojici pri Slovenskih Goricah v bližini Lenarta - odpravlja na Tajsko, pa v Avstralijo, in dodal, da pri osemdesetih letih že težko zmore vse naloge, ki jih zahteva njegovo delo, zato je že imenoval tudi svoje naslednike, da ne bi šlo vse delo, ki ga je ustvaril v štiridesetih letih, po njegovi smrti v nič.

Osrednja prireditev humanitarne akcije Za mladost brez drog se je odvijala zvečer na novogoriškem stadionu, kjer se je nogometna ekipa fantov iz Skupnosti Srečanje pomerila z ekipo slovenskih medijskih zvezdnikov in športnikov, še pred tem pa sta se v zabavnem nogometnem dvoboju pomerili ženski ekipi TV Slovenija in POP TV. Za prijetno vzdušje so skrbeli znani primorski glasbeniki, dogodka pa se je udeležil tudi Don Pierino, ki je ob tej priložnosti pozdravil vse, ki so prišli na novogoriški stadion in s plačilom vstopnine prispevali svoj delež za obnovo komune na Kapeli.

V kratkem govoru je nekajkrat poudaril, da je droga smrt in da ni razlike med lahkim in težkim drogami, ob zaključku pa je pohvalil "svoje" fante, ki so nogometno tekmo sicer izgubili, zato pa so, tako Don Pierino, zmagali v življenju. Osrednja prireditev akcije Za mladost brez drog se je zaključila s slavnostno podelitvijo čeka v vrednosti 1, 5 milijona tolarjev, ki so ga fantom iz Skupnosti Srečanje predali organizatorji akcije. Predsednik organizacijskega odbora akcije Za mladost brez drog, Ervin Čurlič, je po zaključku osrednje prireditve povedal, da je bila akcija uspešna, če so samo enega mladostnika odvrgli od jemanja drog oziroma enega od odvisnikov pripravili do tega, da se odloči za zdravljenje. V zvezi z izkupičkom dobrodelne akcije pa je povedal, da so z njim zadovoljni, pa čeprav znaša predračun za obnovo fasade v komuni na Kapeli 9,5 milijonov tolarjev. Ker bodo v juniju pripravili še licitacijo dresov slovenske rokometne in nogometne reprezentance, predvsem pa zato ker so številna gradbena podjetja obljubila pomoč v materialu in ker bodo fantje iz komune velik del obnove opravili kar sami, je humanitarna akcija dosegla svoj namen.

Nace Novak

Kratke

LDS in ZLSD bosta ponovno skupaj upravljali mestno občino Nova Gorica

Združena lista socialnih demokratov, ki je po zadnjih lokalnih volitvah ob podpori svetnikov oz. svetnic iz manjših strank in gibanj prevzela upravljanje mestne občine Nova Gorica, je nepričakovano in brez vrednosti svojih partnerjev sklenila koalicijski sporazum z LDS. Stranka župana Mirka Brulca je očitno doumela, da spricho majhne in negotove večine v mestnem svetu ne more izvajati svojega programa in načrtov; tudi zato, ker so svetovalci LDS, po večini izkušeni krajevni politiki, zoper delovanje župana in občinske uprave zelo kritično nastopali.

V izjavi, sprejeti ob koalicijskem sporazumu, sta LDS in ZLSD zapisali, "da je za razvoj in napredek mestne občine najbolje, da največji stranki stopita in sodelujeta skupaj. S povezovanjem z drugimi strankami, listami in gibanji bosta stranki odpirali nov prostor za demokratično izmenjavo idej, za sodelovanje, ki vodi k razvoju in napredku."

Novo večino v mestnem svetu naj bi odsljed sestavljalo 12 svetnikov oz. svetnicov iz LDS in ZLSD, podpiralo pa naj bi jo še 10 upraviteljev iz drugih skupin, zastopanih v omenjenem organu krajevne samouprave. Vodstvi obeh največjih strank sta že sprejeli nov program občine, ki ga bodo obravnavali na zasedanju mestnega sveta. Podpis koalicijskega sporazuma, ki naj bi ga spodbudili vodstvi LDS in ZLSD v Ljubljani, je deležen tudi ostrih ocen in kritik. Neodvisni svetnik Ivo Hvalica meni, "da je iz prejšnje programske nenačelne koalicije, ki je bila prej ali slej obsojena na propad, nastala nova ideološka koalicija. Nič ne bi imel proti taki tvorbi, če ne bi bilo v ozadju dejstvo, da se je ZLSD ustavila na prelomni točki, to je pri odkrivanju nepravilnosti v družbi Bazen." Hvalica bo seveda ostal v opoziciji. Robert Golob iz gibanja Mavrica, ki je sodeloval v prejšnji koaliciji, je župana Mirka Brulca opozoril, "naj se spomni, kako je prišel do svojega položaja. Glavno geslo njegove volilne kampanje je bilo, da bo razčistil zadeve v občini, ki jih je povzročila prejšnja oblast, a od tega je bilo le malo narejenega. V takih okoliščinah se še nisem odločil, ali bom novo koalicijo podprl ali ne."

Z novo koalicijo je pričakovati tudi nekatere zamenjave v občinski upravi in v vodstvu mestne občine Nova Gorica.

V novem telefonskem imeniku podatki o več kot milijon naročnikov štirih družb s področja telekomunikacij

Družba Telekom Slovenije je izdala nov telefonski imenik Slovenije, v knjigah in zgoščenki. Izid sledi sprejemu Slovenije v EU, zato so v novem imeniku dali evropski povezavi velik poudarek. V publikaciji so objavljeni podatki o več kot milijon naročnikov družb s področja telekomunikacij: Telekom Slovenije, Mobitel, Debitela in Sinobila. Kot je za naš časnik povedal predstavnik Telekoma Slovenije Boris Zihel (na sliki) kar okoli 150 tisoč naročnikov fiksnega telefona ni dovolilo objave svoje številke v imeniku. Razlogov za takšno anonimnost jim ni potrebno pojasnjevati. Še mnogo več pa je lastnikov mobilnih telefonov, popularnih mobilcev, ki tudi ne dovolijo objave svoje telefonske številke.

V uradu vlade za informiranje so za objavo v novem telefonskem imeniku pripravili zapise o EU in o učinkih te povezave na razmere in položaj v Sloveniji. Natisnjeni so tudi primerjalni osnovni podatki o vseh petindvajsetih državah članicah EU. Pri izidu pa je sodelovala tudi Slovenska turistična organizacija, ki je posebej za telefonski imenik pripravila prispevek o letopatih in zanimivostih Slovenije, z naslovom Slovenija po stranskih poteh. Priložen je priročnik turistični zemljevid Slovenije. Na srečanju s časnikarji so predstavniki družbe Telekom Slovenije povedali, da telefonski imeniki Slovenije spadajo med

najboljše take publikacije v svetovnem merilu. Priprave na izdajo imenika so trajale petnajst mesecev.

Naše bralce, ki potrebujejo ali so morda iz drugih razlogov zainteresirani za nov telefonski imenik Slovenije, obveščamo, da ga lahko kupijo v Teleturbinah in na vseh poštah. Imenik in knjižni obliki je na voljo v kompletu imenikov vseh področnih kod in rumenih strani, stane pa 3.800 tolarjev. Na razpolago pa so tudi imeniki z območja vsake posamezne kode, teh je v Sloveniji šest. Tak posamičen imenik skupaj z rumenimi stranmi stane 1.200 tolarjev. Telefonski imenik na zgoščenki je izšel v nakladi 20.000 izvodov, cena zgoščenke pa je 3.800 tolarjev.

V Idriji še posledice rudarjenja živega srebra / Ostaline rude sevajo v okolje in ljudi

Idrija je poznana po rudniku živega srebra. Nekdanje rudnišče se nahaja neposredno pod mestom, kjer živi več kot 6000 prebivalcev. Dolgo je 1.500 m, široko pa od 300 do 600 metrov. Strokovnjaki so izračunali, da so v Idriji v preteklih 500 letih pridobili več kot 147 tisoč ton živega srebra, kar je predstavljalo 13% svetovne proizvodnje. Zaradi občutnega znižanja cen na svetovnem trgu so rudnik leta 1995 zaprli. Rudnišče sicer ni izčrpano, še vedno vsebuje okrog 10% svetovnih zalog živega srebra. Pod površino Idrije samevajo več kot 150 km dolgi rudarski rovi.

Ostaline živega srebra, rude, ki je Idriji omogočila razvoj in blaginjo, sedaj sevajo v okolje, ljudi, reko Idrijo. Ponekod so še primeri pogrezanja zemlje na površinah, ki se nahajajo neposredno nad rudniščem. Povprečne koncentracije živega srebra v okolju sicer postopno upadajo, vendar so še vedno nad priporočenimi vrednostmi v bivalnem okolju. Inštitut Jožef Stefan iz Ljubljane je v enem izmed poročil zapisal, "da so prebivalci na nekaterih lokacijah nedvomno bolj izpostavljeni sevanju kot drugi in predstavljajo eno od severno bolj obremenjenih skupin na območju Slovenije." Najvišje koncentracije zdravju škodljivega plina radona so izmerili v dveh otroških vrtcih ter v nekem stanovanjskem bloku. Povečane koncentracije radona pa so izmerili v vseh stanovanjskih hišah, ki so bile zgrajene na žgalniških ostankih. Žgalniški ostanki so stalen in nevaren vir radioaktivnega sevanja in so raztreseni po vsem mestu in tudi v bližnji okolici. Za beton se je uporabljal prod iz reke Idrije, v katerem so bili tudi odlomki radioaktivnih kamenin. V Idriji je več kot 90 javnih, proizvodnih in stanovanjskih objektov, ki so zgrajeni na žgalniških ostankih iz rudnika živega srebra. Dopolnjeni program zapiranja rudnika iz leta 2002 vključuje tudi zdravstveno varstvo bivših rudarjev in prebivalcev Idrije. Merkuralizem in silikoza sta najbolj značilni poklicni bolezni nekdanjih rudarjev. Številne raziskave so pokazale, da je pri rudarjih in nekdanjih delavcih v topilnicah v Idriji splošna umrljivost, umrljivost za rakom pljuč in obolenj srca in ožilja, višja od pričakovane. Umrljivost rudarjev zaradi raka pljuč dosega celo stopnjo umrljivosti rudarjev nekaterih rudnikov urana. Sedaj je živih več kot 800 upokojenih rudarjev, ki prav tako trpijo zaradi posledic rudarjenja. Država je o idrijskem rudniku živega srebra sicer sprejela več zakonov in drugih predpisov. Tako je bil v letu 1987 sprejet zakon o preprečevanju posledic rudarjenja, s katerim naj bi zavarovali okolje neposredno nad rudnikom živega srebra in obvarovali mesto Idrija pred posledicami posedanja in drugimi posledicami rudarjenja ter izvedli sanacijo teh posledic. Glavne ukrepe iz tega programa naj bi uresničili do konca leta 2006. Poslanec iz Idrije Samo Bevč je v parlamentarni postopek vložil dopolnitev veljavne zakona o preprečevanju posledic rudarjenja, s katerim naj bi predvsem povečali finančne obveznosti države pri sanaciji stanja, ki bo očitno še naprej ogrožalo okolje in tudi zdravje nekdanjih rudarjev in drugih prebivalcev Idrije.

M.

Sporti Čas obračunov ob zaključku sezone... po abecednem redu

Nogomet za cicibane (3)

Rokri zajec, kot ga je prekrstila družina Agnelli, je sklenil svojo kariero z več kot 200 zadetki. Italija ga je uradno pozdravila na reprezentančni prijateljski tekmi s Španijo. Čevljičke je na klin zavel Božanski repek, italijanski generacijski in statusni simbol. Baggio je postal inštitucija: nogometni navijači ga bodo pogrešali. P.S. Stopnja pogrešanja se da po neuradnih izračunih zaveda ISTAT primerjati s tisto, ki jo občuti Fede v odnosu do svojega premiera, ko je ta na službenem potovanju v tujini.

Skot stave. Prirejanje izidov nogometnih tekem v Italiji ni novost. V zadnjih tednih je zaradi škandala z nogometnimi stavami italijanski nogomet doživel nov šok. Toliko za spremembo. Zaključek prvenstva je bil nekoliko premiren. Razgibali so ga finančni stražniki in policija. S takim ritmom bodo morali naslednje leto organi pregona uvesti nov oddelek: finančno stražo za nadzor nad stavami v tekmah prvenstev Fantacalcio. Previdnost ni nikoli odveč!

Skot širitev. Ne, ne bom vam spripovedoval pravljice o širitvi Evrope na nove članice. Gre za širitev A-lige na 20 ekip. Tako kot v Španiji in Angliji. Tudi v tem primeru je pomembno besedo imela televizija: 20 nastopajočih pomeni namreč 2 koli več oz. višek dveh vikendov visokih gledanosti zaradi nogometne mrzlice... in prvenstvo skoraj do poletnih počitnic.

Tkot Totti. Trenutno najboljši italijanski nogometaš. V bližnji prihodnosti bo morda obogatil neizmerno zakladnico talenta nogometne tehnike, ki je nedostopno skrbno nadzorovana na Stadionu Bernabeu v Madridu. Blagajna kraljevskega moštva iz španske prestolnice, ki sicer nima dna, se bo še enkrat izdatno izpraznila. Predsednik Real Madrida Florentino Perez ima

pač to nesrečo, da se cena nogometnih velemojstrov postavlja na podlagi žonglerskih sposobnosti in ne umske bistrosti.

Ukot Under 21. Italijanska mlada reprezentanca je že dalj časa med najmočnejšimi v Evropi. V devetdesetih je bila pravzaprav skoraj nepremagljiva. Letos se na EP ponovno odpravlja z visoko kotirano ekipo, v kateri posebej izstopa Parmin napadalec Gilardino. Zadnjič sem zapisal, da bo on gotovo sveža okrepitev za Trapattonija. Selektor se očitno za zdaj s tem ne strinja. Forma italijanskih napadalcev pa je z izjemo Tottijevega primera trenutno zelo neobetavna. Torej, Gilardino: za ali proti? 56 milijonov Italijanov bo pred EP-jem ponovno množično dokazovalo, kako se celoten Apeninski polotok lahko naenkrat spremeni v narod trenerjev.

Vkot Ventura, Simona Ventura. Edini primer v zgodovini nogometa, v katerem je žena - televizijska osebnost - bolj popularna od moža - nogometaša

(Stefano Bettarini). Včasih se zdi zelo očitno, kdo od dveh v hiši nosi hlače: isti, ki drži tri vogale pokonci. Zanimivo bo, ali bo SuperSimo, ki se je uspešno bojevala že s takimi kalibri, kot sta minister za telekomunikacije Maurizio Gasparri in lanski umetniški vodja Sanremo Tony Renis, uspešno rešila tudi moža, ki se utaplja v razburkanem morju nogometnih stav.

Zkot Zebina. Prva poletna okrepitev Stare dame. Po letošnjih rezultatih bo moral Moggi precej korenito spremeniti sestavo turinskega moštva. Nujno je treba obnoviti obrambo in sredino. Zebina bi moral biti le prva okrepitev na izjemno veliki črno-beli šahovnici. Čeprav bi se glede na to, da govorimo o Moggiju, nikakor ne smeli čuditi, če bi ta ostala edina pomembnejša Juventusova okrepitev. In, seveda... Fiat

doživlja strašansko krizo. V Moggijevem mošnjičku bo torej res malo cvenkanja čez poletje. Morda bi se problem Juventusovih nakupov dalo rešiti tako, da bi v poletnih mesecih nogometiški Stare dame brezplačno v Mirafioriju delavcem pomagali krepiti italijanski trg avtomobilov. Morda res...

Zkot žonglerji. Sezono, ki se je zpravkar sklenila, so nedvomno močno označili žonglerji, polšpice, tipične številke 10. Kaka, Totti in Baggio so bili med najkoristnejšimi in najboljšimi nogometaši v letošnjem prvenstvu. Milan in Roma sta skozi celotno prvenstvo predvajala nogomet, ki ni bil samo zelo konkreten, ampak tudi in predvsem zabaven: zaslug za to gre že omenjenima talentiranima nogometašema. Njima se je letos ponovno pridružil zvezda stalnica italijanskega nogometa, Baggio, ki je skoraj "vaško" ekipo Brescie rešil že dve koli pred koncem prvenstva.

/konec
Andrej Černič

Poročilo statističnega urada

Italija postaja vse manj konkurenčna

Italijanski osrednji urad za statistiko ISTAT je v zadnjem letnem poročilu o gospodarski, demografski in socialni sliki italijanske države predstavil precej negativno stanje. Ta analiza je še toliko bolj pomembna, saj so skušali ugotoviti, kako bo lahko italijansko gospodarstvo kljubovalo vse večji konkurenci, ki nastaja s širitvijo Evropske unije.

V letu 2003 so zabeležili le 0,3% gospodarsko rast, kar je zelo negativno, tudi če upoštevamo podatek iz leta prej, ko je bila gospodarska rast le 0,4%. Vsekakor pa so v letu 2003 zabeležili zelo nihajoče podatke: v prvi polovici leta je gospodarska rast močno nazadovala, v naslednjih treh mesecih se je stanje precej izboljšalo, proti koncu leta pa je gospodarska rast spet drastično nazadovala. Če podatke primerjamo z drugimi evropskimi državami, ugotovimo, da so tako velik padec gospodarske rasti zabeležili samo v Italiji, medtem ko so imeli druge manj težav. Kljub vsemu te-

mu so zaznali manjšo rast bruto notranjega proizvoda, kar lahko pripišemo vse večjim zalogam, ki jih podjetja imajo, in družinskim porabam, ki so v letu 2003 rahlo narasle. Žal pa so v istem obdobju močno nazadovali izvozi, saj postajajo italijanski proizvodi na svetovnem tržišču nezanimivi. Tako so se izvozi v letu 2003 zmanjšali za skoraj 4% v primerjavi s prejšnjim letom, kar je precej več kot v ostalih državah iz evroobmočja. V Franciji se npr. v enakem obdobju izvozi niso zmanjšali, v Nemčiji pa so narasli za kar 5%. V Italiji so namreč še posebej ostro občutili ovrednotenje skupne valute na mone-

tarnih tržiščih, kar se odraža na vse manjšem povpraševanju po italijanskih proizvodih.

Ravno tako so se zmanjšale naložbe, saj se tako podjetja kot družine vse težje odločajo za večje nakupe in za nove investicije, in to kljub določenim davčnim olajšavam, ki jih je za podjetja uvedla italijanska vlada.

Iz analize, ki jo je v prejšnjih mesecih objavil italijanski osrednji zavod za statistiko ISTAT, izhaja

nadalje še velika zaskrbljenost zaradi že predolgo trajajoče gospodarske stagnacije, hudih strukturalnih problemov in skromne gospodarske rasti. Vse te podatke pa primerjajo s podatki, ki so jih zbrali v ostalih članicah razširjene Evropske unije. Tudi iz te primerjalne analize, kjer so obravnavali stanje v petindvajsetih državah, izhaja, da je konkurenčnost italijanskih proizvodov na svetovnih tržiščih, posledično vedno manjši izvozi, slaba organizacija proizvodnega sistema, potreba po dejanski reformi tržišča dela in socialnoskrbstenega sistema.

Mara Petaros

Poklici

Da bi v letih osemdeset rešili hrib Brdo pred gradbenimi špekulacijami, so se kmetovalci dolinske občine pri Trstu odločili, da bodo zemljišče, ki je merilo sto hektarjev in pripadalo dolinski srenji, vzeli v najem preko zadružne formule in ga namenili živinorejskim dejavnostim. Zaradi birokratskih in administrativnih težav pa je konec devetdesetih let zadruzi Dolga krona (tako ji je ime) grozil stečaj; tedaj se je mlajša generacija kmetovalcev in živinorejcev ter novih članov odločila, da prevzame nase težko breme. Od leta 1999 je tako ogromni hlev zadruge našel novo, uspešno življenje. Mladi člani zadruge, ki prebivajo izključno v dolinski občini, so prostore preuredili in iz njih uredili skladišča, kleti, prostore za jahalno društvo in druge ponudbe. Zemljišča so nasadili z oljko in trto; po pobočju Brda pa se nemočno pasejo konji. Splošni položaj kmetijstva in pridelovanja olja v dolinski občini se je torej izboljšal, zahvala gre v prvi vrsti nadebudnosti mladih pa tudi dosedanji občinski upravi.

Uspešna zgodba torej, kateri je že od preporoda sledil mladi vinogradnik in oljar Rado Kocjančič. Z njim smo se pogovorili prav na dan, ko je v hlevu Dolge krone otvoril osmico. Hlev se nahaja na izredni legi: ko sediš ob mizi in zreš pred seboj, se ti pred očesom razprostira celotni Breg, od Socerba do Ključa. "Tako je torej z Dolgo krono", nam je pritrtil Rado. "Kako pa si se s kmetijstvom oziroma vinogradništvom sploh začel ukvarjati", smo ga vprašali. "Ko sem končal višjo šolo, sem se vpisal na univerzo, a kmalu sem razumel, da tak študij ni zame. Vedno sem bil sicer vezan na naravo in si želel službo, ki bi me ne priklenila v kakšen urad. Takrat sem se opredelil za kmetijstvo." Praktično izkušnje si je fant nabral v enoletnem bivanju v Kaliforniji, nato pa še z obdobjem v gorjskih Brdih. Potem ko se je vrnil na dom, se je odločil: "Vzamem v najem zapuščene vinograde, katerih je bilo nekaj že v družinski lasti, in začnem z novo intenzivno nasaditvijo trt". Danes Rado obdeluje pet hektarjev zemlje, posajene s trtami, in tri hektarje oljčnega nasada.

Foto IG

Njegov poklic je raznolik in zahteva veliko neme in truda, tako da ima za druge dejavnosti in zanimanja bolj malo časa. Najraje se ukvarja z obdelovanjem trt in kletarstvom, manj pa z birokratskimi obveznostmi. "Izpolniti moram neverjetno število registrov...". Zlahko kapljico (refošk in malvazijo) ustekleniči in nato prodaja po restavracijah in barih po celi pokrajini; njegova steklenica olja pa doseže tudi Furlanijo in Avstrijo. Prve izkušnje, ki si jih je nabral na terenu, je nato dopolnjeval s tečajji, ki so mu bili koristni pri upravljanju osmice. Slednje dejavnost ne uspe sam upravljati, računa pa lahko na dobro voljo prijateljev in družinskih članov.

"Pri tej dejavnosti so potrebne visoke investicije, kar pa ne zagotavlja vedno dobička. Kmet je namreč odvisen od letine: lanska suša je na primer znatno znižala proizvodnjo vina in olja", je zaskrbljeno obrazložil gost rubrike, ki je na vprašanje, ali bi lahko s tem poklicem preživljal sebe in družino, gotovo zatrdil, da "bi, seveda bi lahko".

Kaj pa nove tehnologije, ali je Rado vezan izključno na tradicionalni način proizvodnje? "Grozde trgamo še vedno na roke. Črno vino pridelam še po starem načinu; pri belem vinu pa se poslužujem hladnega stiskanja in kontrolirane fermentacije", kar pomeni nov način proizvodnje, na meji med tradicijo in nadzorovanim biološkim kmetijstvom.

Trta pa ostaja trdno zakoreninjena v domačih tleh in tradiciji. "Vino je živa stvar", se je poslovil Rado.

Igor Gregori

Informacijski sistem, upravljanje znanja, elektronsko poslovanje, mobilno poslovanje

Konec lanskega leta je Založba Moderna organizacija pri FOV Kranj izdala praktično strokovno in znanstveno knjigo o informatiki in managementu. Delo sta uredila in najprimernejša poglavja izbrala prof. dr. Jože Florjančič in prof. dr. Karl Putz. V knjigi, ki ima 371 strani, imamo na voljo, da proučimo 26 poglavij uglednih strokovnjakov in znanstvenikov, ki se ukvarjajo z informacijskimi sistemi, elektronskim poslovanjem in tehnološko podporo za reševanje mehkih problemov. Sicer pa je knjiga razdeljena na področja, ki obravnavajo strateški management in vlogo informacijskega sistema, informacijsko podporo managementu poslovnih procesov, preko vrste prispevkov, ki so vezana na

omenjene sisteme.

Z izdajo omenjene knjige je potrjeno sodelovanje in timsko delo med Inštitutom za ekonomijo in didaktiko v ekonomiji na Univerzi v Achnu in Evropskim inštitutom za integracijske raziskave in Univerzo v Mariboru, Fakulteto za organizacijske vede Kranj.

Morda bi od obilice praktičnih poglavij v knjigi podčrtali obravnavo informacijskega sistema in elektronskega poslovanja z najrazličnejših zornih kotov, vlogo sodobnih informacijskih tehnologij in strukturo oblikovanja domačih strani za izobraževanje. Za marsikoga bo zanimivo področje organizacijskih vidikov uspešnega vključevanja organizacije na elektronsko tržišnico kakor tudi študija primera uporabniškega programiranja.

Kot vidimo, je to najnovejšo delo o informatiki in managementu izredno praktično za uporabo pri vsakdanjem delu ter mednarodnem poslovanju.

Gabrijel Devetak

Pomemben jubilej

Stoletnica Terčonove trgovine v Nabrežini

Cesarsko kraljevo okrajno glavarstvo v Sežani je dne 21.4.1904 izdalo Obrtni list "g. Andreju Terčonu iz Nabrežine, ki je napovedal, da bo vršil svobodno obrt trgovine z železjem, šipami itd. v Nabrežini". Tako se je začela trgovska avantura mladega Kraševca, doma iz Klanca pri Komnu, sicer mizarja po poklicu, ki se je odločil, da bo odslej poskušal s trgovino v takratni industrijsko razviti Nabrežini. Kot kaže, je Terčon pravilno izbral svoj novi poklic, saj ista trgovina še danes uspešno posluje v isti hiši in iz teh korenin je zrastle kar nekaj trgovcev. Dva Andrejeva sinova Josip in Izidor sta pred

vojno prevzela vodenje iste trgovine, katere dejavnost se je razširila tudi na gradbeni material; sin Albin se je pred fašizmom izselil v Jugoslavijo in v Kranju odprl trgovino z delikatesami, ki je slovela daleč okrog in je uspešno delovala tudi med nemško zasedbo vse do konca vojne, ko se ji je "prostovoljno" odrekel. A vrnimo se v Nabrežino, kjer sta Pepi in Dorče, kot so ju klicali, uspešno vodila očetovo trgovino dokler ju niso odpeljali leta 1944 v Nemčijo skupno z ostalimi moškimi iz občine. Do konca vojne je trgovino ponovno vodil oče Andrej, ki je tudi skrbel za družino Josip in Izidor sta pred

obdobje je bilo, kot za vse, precej trdo, saj se je občutilo pomanjkanje vsega in zlasti denarja, potrebe pa so bile velike, dovolj da pomislimo na požgane vasi te občine. Vsekakor je trgovina prebolela krizo in podjetna brata sta odprla še eno poslovalnico v Sesslanu, ki se je po vojni izredno hitro širil. To trgovino je v začetku petdesetih let prejšnjega stoletja prevzel mlajši brat Izidor, medtem ko je Josip ostal v Nabrežini in vodil trgovino v bistvu do svoje smrti, ko jo je leta 1972 prevzela starejša hčerka Rožica, ki še danes pomaga sinu Niku Pertotu, ki je sedanji lastnik obnovljene in modernizirane samopostrežne trgovine železnice.

Te dneve so slavnostno praznovali ta visoki jubilej te najstarejše trgovine v Nabrežini in okolici, ki jo upravlja že četrti rod Terčonov.

Antek

TVOJA ŽELJA
POMAGATI DRUGIM NE BO
NIKDAR ŠLA V POKOJ.

PODPIŠI OBRAZEC CUD IN NAMENI
OSEM OD TISOČ KATOLIŠKI CERKVI.

Cei Conferenza Episcopale Italiana CHIESA CATTOLICA

8x
mille

Davkoplačevalci, ki niso dolžni predstaviti davčne prijave, lahko vseeno sodelujejo pri izbiri Osem od tisoč z obrazcem CUD. Dovolj je, da podpišejo v okencu Chiesa Cattolica in nato na dnu obrazca; potem naj dajo obrazec CUD v belo ovojnico, nanjo naj zapišejo svoj priimek in ime ter davčno številko z napisom "Scelta per la destinazione dell'Otto per mille dell'Irpef - Anno 2004". Pismo naj oddajo na pošti ali v banki do 31. julija. Vse potrebne informacije za podpis na obrazcu CUD lahko dobite na zeleni telefonski številki (Numero verde) 800 348 348.

Društvo M.O.S.T. Romanje po povezovalni poti treh svetišč: Stara Gora, Marijino Celje, Sveta Gora

Iskalci "skrite" zgodovine in skupnih korenin na isti romarski poti

Pred kratkim smo v zamejstvu ustanovili čezmejno društvo M.O.S.T. Ustanovni člani, Slovenci, Italijani in Furlani si prizadevamo k življenju obuditi tisto malo, skrito zgodovino, ki so jo na tem področju ob reki Soči doživljali "mali", preprosti posamezniki. Govorimo o tisti skriti zgodovini, ki je javnost ni zapisala, so jo pa živeli posamezniki in je ostala skrita. Državna meja je večkrat nasilno zarezala ostro

ločnico med različnimi narodi na tem področju, doživljali so strahote obeh svetovnih vojn, trpljenje pod fašizmom in komunizmom, družine so ostale na različnih koncih mejne črte. Vse to je predmet našega zanimanja, pogovarjamo se z ljudmi, si zapisujemo njihova pričevanja in jih ponujamo javnosti, da jim prisluhne. Za letos smo si zadali dva večja projekta. Prvi je bil romanje po povezovalni poti treh svetišč, drugi pa je

gledališka predstava z naslovom Korenine pod mrežo. Tako smo v soboto, 22. maja, prvi dan skupaj peš poromali s Stare Gore v Furlaniji na Marijino Celje - Lig nad Kanalom. Triinšestdeset romarjev se nas je zbralo pri Mariji s hriba na Stari Gori (na sliki desno), kjer nas je na pot z blagoslovom

našega križa pospremil tamkajšnji pater. Takoj ko smo stopili iz svetišča, je začelo močno deževati. Slabo vreme nam ni pokvarilo romarskega vzdušja in v koloni smo počasi premagovali vzpone in spuste po beneških gričih. Zvečer smo že v mraku prispeli do Marijinega Celja, kjer so nas pričakali gostoljubni domačini iz Liga. Ponudili so nam toplo zavetišče v svojem župnišču ter pripravili dobro in okusno večerjo. Skupaj z

njimi smo v njihovem svetišču imeli tudi sveto mašo. Po maši pa so nam spregovorili o bogati zgodovini svoje cerkve. Skupaj z njimi in njihovim župnikom smo se vrnili v župnišče in se zadržali v skupnem pogovoru še dolgo v noč. V nedeljo zjutraj pa nas je prebudilo sončno jutro in kaj hitro smo se odpravili na dolgo pot proti Sveti Gori. Z nami je bilo tudi veliko otrok,

starih od 5 do 10 let, zato smo našo hitrost morali prilagoditi njihovim nogam. Ko smo prispeli do cerkvice sv. Jakoba, smo tam v daljavi zagledali našo Sveto Goro. Kljub veliki oddaljenosti nismo obupali. Prvi krajši postanek smo si privoščili šele v Desklah. Lepo vreme, veliko dobre volje, predvsem pa dobra družba in skupna molitev so nas s križem na čelu pripeljali do vrha, do svetišča, kjer smo se ob 16. uri udeležili skupne svete maše. Posebej sta nas pozdravila tudi oba škofa, tako goriški kot koprski, in za konec smo z obema naredili še skupinsko sliko, za spomin na prvo skupno romanje, ki ga je pripravilo društvo M.O.S.T. Ob slovesu smo si vsi rekli, da

se spet srečamo prihodnje leto ob istem času, na isti poti. Na koncu bi se radi zahvalili vsem, ki so nam na svoj način omogočili, da smo to romanje lahko srečno pripeljali do konca. Zahvala gre uredništvu Družine, radiu Ognjišče in zamejskemu tedniku Novi glas, ki so nam naredili nekaj dobre reklame, župniku Silvotu iz Kanala, prijetnim in gostoljubnim domačinom iz Liga, ki so nas sprejeli za svoje, Trajanusu iz Kranja, Mizarstvu Jezeršek in vsem, ki ste s svojo prisotnostjo na poti z nami delili romarske milosti Marije s hriba, Marijeceljske in Blažene Device z Detetom s Svete Gore.

Ljubo Bekš

EVROPSKE VOLITVE

Slovenska skupnost je kot pred petimi leti podpisala volilno povezavo z narodno stranko nemške manjšine Südtiroler Volkspartei in tako utrdila sodelovanje s sestrsko manjšino in političnim gibanjem Tiroincev. SVP se predstavlja v navezi z Marjetico in v povezavi s Prodijevo demokratično listo.

Na listi kandidatov SVP za evropski parlament bo na drugem mestu tudi predstavnik SSK. Slovenska stranka se predstavlja s svojim deželnim predsednikom dr. DRAGOM ŠTOKO, ki ga je na pobudo deželnega tajništva na zasedanju 5. maja potrdil deželni svet stranke. Dne 20. maja se je naš kandidat udeležil tiskovne konference v Bocnu, kjer je SVP predstavila svoj program in svoje kandidate.

Nosilec liste SVP bo dosedanji evropski poslanec nemške manjšine Michl Ebner, ki bo skoraj gotovo potrjen na svojem mestu. Obvezal se je, da bo tudi v tem mandatu posebno pozoren na problematiko slovenske narodne skupnosti, s tem da bo referent SSK v stalnem stiku z evropskim poslancem SVP, kar bo omogočilo neposredno vez z evropskim parlamentom.

KAKO VOLIMO

Na volilnici poiščemo volilni znak SVP (planiko), ga PREKRIŽAMO IN OB NJEM NAPIŠEMO IME NAŠEGA KANDIDATA: ŠTOKA

UPRAVNE VOLITVE NA GORIŠKEM

OBČINA DOBERDOB - IVAN ČERNIC

V Doberdodu se predstavlja nova koalicija Skupaj za bodočnost, ki podpira županskega kandidata IVANA ČERNICA. Koalicijo sestavljata dve politični formaciji, in sicer stranka Slovenske skupnosti in novo ustanovljena skupina Nova obzorja. Nova obzorja je nestransko gibanje, ki se naslanja na levičarsko tradicijo, SSK pa ima v Doberdodu dolgoletno tradicijo delovanja v prid domačemu človeku. Kandidatna lista je produkt združevanja, do katerega je prišlo iz potrebe, da bi v občini zavel svež veter. Skupni imenovalec je upravni program, ki povezuje vrednote in cilje obeh skupin. Na kandidatni listi je veliko mladih obrazov, aktivnih dejavnikov civilne družbe. Mladi so bili prvi povezovalni člen, ki je pripomogel, da je lista splah nastala.

Iz volilnega programa:

- ❖ JAVNA DELA: priprava študije za racionalno ureditev javnih napeljav; ojačenje službe za urejanje cestnega omrežja, pločnikov, zelenic in gredic; redno vzdrževanje pokopališč in šolskih stavb; varnost pešcev in otrok vzdolž obeh glavnih prometnic; ureditev stare ceste, ki povezuje Bonete s Palkiščem; napeljava metana po vseh večjih zaselkih; ureditev kanalizacije, grezničnega omrežja in čistilnih naprav.
- ❖ OKOLJE IN PROSTOR: spodbujanje vzpostavitve jusarskih odborov; pomoč skupini civilne zaščite; obnovitev starih zaraščenih stez in ureditev kolesarskih prog; informiranje za diferencirano zbiranje odpadkov; zaščita območja naravnega rezervata Doberdobskega in Prelostnega jezera ob upoštevanju potreb prebivalstva; oživitve KGS; pozornost vprašanju V. koridorja, s katerim se ne strinjamo; pozornost na onesnaževanje pokrajine zaradi sevanja elektromagnetnih polj s številnih elektrovodov, nameščenih na železnih stebrih nesmotrno po občinskem ozemlju; za premaknitev let se bomo zavzemali pri pristojnih organih; sprostitev avtoceste od Vileša do Moščenic za odpravo nevarnosti krajevnega prometa.
- ❖ ZAŠČITA SLOVENSKE MANJŠINE: polno izvajanje zakonov 38/01 in 482/99.
- ❖ ŠOLA, KULTURA IN ŠPORT: obnovitvena dela na šolskih poslopih in ureditev zunanjih prostorov; če bo želja staršev razširitev razdeljevanja toplih obrokov hrane tudi osnovnošolcem in srednješolcem; dokončanje del telovadnice; ureditev rekreativnih središč v vaseh; ureditev parka v središču Doberdoba; finančna podpora društvom.
- ❖ SOCIALNO SKRBSTVO IN ZDRAVSTVO: učinkovita socialna pomoč mladim družinam; socialna oskrba na domovih s pomočjo kvalificiranega krajevnega osebja; podpora občinskim karitativnim in prostovoljnim organizacijam.
- ❖ GOSPODARSTVO IN TURIZEM: razvoj kmetijskega sektorja v sodelovanju z ustanovami in zvezami; promocija agriturizma; primerno ovrednotenje domačih pridelkov; razširitev obrtne cone v korist domačih obrtnikov.
- ❖ OBČINSKO OSEBJE: ob primerni profesionalnosti bodo morali v skladu s statutom obvladati oba jezika. Ojačenje tehnične urada za opravljanje dela v korist občanov in za dokončanje javnih del.

KANDIDATNA LISTA ZA OBČINSKI SVET:

Dario Bertinazzi	Lucia Ferfolja	Marino Ferfolja	Marco Frandolic
Renzo Gergolet	Aldo Jarc	Igor Juren	Marko Kojanec
Martina Pahor	Romina Pizzo	Maria Maddalena Princi (Magda)	Tanja Visintin

KAKO VOLIMO:

Prekrižamo ime županskega kandidata ali simbol liste in ob njem napišemo preferenco za enega od kandidatov za občinski svet. Lahko se tudi odločimo, da napišemo le preferenco za občinskega svetovalec, saj bo glas avtomatično prešel tudi na županskega kandidata. Preference so pomembne, saj bo njih število odločalo o tem, kdo bo sedel v novoizvoljenem občinskem svetu.

SOVODNJE OB SOČI - županski kandidat JULIJAN ČAUDEK - podpirata ga koalicija Združeni-Uniti s skupnim znakom, ki vsebuje simbole SSK in gibanja Skupaj za Sovodnje, ter skupna kandidatna lista

ŠTEVERJAN - županski kandidat dosedanji prvi občan HADRIJAN CORSI - podpirata ga stranka Slovenske skupnosti s svojim znakom lipove vejice in samostojno kandidatno listo.